

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**FİZYOTERAPİSTLERİN MESLEKİ
PROFESYONELLİKLERİNİ UYGULAYABİLME
DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

TAHİR DEDEOĞLU

FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON ANA BİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZİANTEP
2018

T.C.

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**FİZYOTERAPİSTLERİN MESLEKİ
PROFESYONELLİKLERİNİ UYGULAYABİLME
DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

TAHİR DEDEOĞLU

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı'nın

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Tezli Yüksek Lisans Programı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ

olarak hazırlanmıştır.

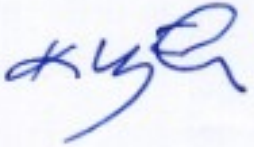
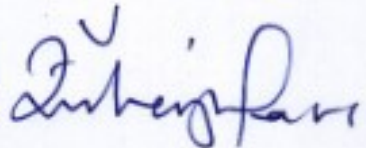
TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. YAVUZ YAKUT

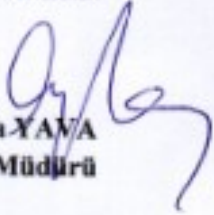
GAZİANTEP 2018

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans öğrencisi Tahir DEDEOĞLU tarafından hazırlanan "Fizyoterapistlerin Mesleki Profesyonelliklerini Uygulayabilme Düzeylerinin Araştırılması" başlıklı tez, 16/07/2018 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

<u>Görevi</u>	<u>Unvanı Adı Soyadı</u> <u>Kurumu/Üniversitesi</u>	<u>İmzası:</u>
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Yavuz YAKUT Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBF	
Jüri Başkanı	: Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBF	
Jüri Üyesi	: Doç. Dr. Zübeyir SARI Marmara Üniversitesi SBF	

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ayla XANA
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgi ve deneyimlerini paylaşarak yol gösteren, yetişmemde büyük emekleri olan ve tez çalışmam süresince her daim beni destekleyen danışman hocam Sayın **Prof. Dr. Yavuz YAKUT** 'ta ve sayın **Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR** 'a

Yaşamıma anlam katan, tezimin her aşamasında bana destek olan, zorlandığım zamanlarda beni motive eden ve her zaman yanımda olan sevgili eşim **Arzu DEDEOĞLU**'na canımdan çok sevdiğim sevgili annem **Hatice DEDEOĞLU**'na eğitimim süresince her zaman destek olan ve bana her daim güvenen çok değerli babam **İsmail DEDEOĞLU**'na ve hayatımıza aniden girerek tez çalışmam sürecinde hayatımıza renk katan doğmasını beklediğim oğluma

Tezimin araştırma kısmının yürütülmesi sırasında yoğun bir şekilde yardım eden ve desteklerini esirgemeyen, fizyoterapistlik mesleği ile ilk tanışmamı sağlayan ve manevi abim olarak gördüğüm **Sayın Öğr. Gör. Mahmut YARAN** 'a ve bugün geldiğim bu konumda ve eğitim hayatımda büyük emekleri olan ve dünyada gördüğüm en iyi insanlar olarak nitelendirebileceğim sayın merhum **Beyazıt Bestami YARAN**'a ve ailesine, **Sayın İbrahim YARAN** 'a sonsuz teşekkürlerimi sunar

Tez çalışmam sırasında desteklerini esirgemeyen ve çalışmama katılarak desteklerini sunan sayın meslektaşlarıma ve fizyoterapist arkadaşlarıma canı gönülden teşekkür ederim.

ÖZET

Tahir DEDEOĞLU, Fizyoterapistlerin Mesleki Profesyonelliklerini Uygulayabilme Düzeylerinin Araştırılması, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2018. Bu çalışma, Amerikan Fizyoterapi Derneği'nin (AFD) tanımladığı fizyoterapi de temel değerler kapsamında Türkiye'deki fizyoterapistlerin profesyonellik düzeylerini değerlendirmek ve profesyonellik düzeylerine etki eden faktörleri incelemek amacıyla planlandı. Çalışmaya yaş ortalaması $29,8 \pm 5,8$ yıl ve mesleki deneyim süresi $6,7 \pm 5,9$ yıl olan 384 fizyoterapist katıldı. Fizyoterapistlerin profesyonellik düzeylerini değerlendirmek için AFD tarafından geliştirilen "Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeği (FPTDÖ)" kullanıldı. Araştırma kapsamında öncelikle FPTDÖ'nün Türkçeye uyarlanması yapıldı. Test-tekrar test güvenirliliği (Intraclass Correlation Coefficient-ICC) ve iç tutarlılık güvenirliliği (Cronbach α) test edildi. İç tutarlılık güvenirliliğinin yüksek ($\alpha=0,97$) ve test tekrar test güvenirliliğinin (ICC=0,82) kabul edilebilir düzeyde olduğu belirlendi. Fizyoterapistlerin genel FPTDÖ puan ortalaması $269,7 \pm 36,4$ ' idi. Sonuç olarak fizyoterapistlerin mesleki değerleri sık sık sergiledikleri, profesyonellik düzeylerinin yüksek olduğu görüldü. Ayrıca mesleki değerler hakkında yeterince farkındalıklarının olmadığı ve lisans eğitimlerinde de yeterince farkındalık kazandırılmadığı görüldü. Doktora veya yüksek lisans derecesine sahip, üniversitede çalışan, meslek içi eğitim, kurs veya seminerlere destek veren kurumlarda çalışan, mesleği devam ettirme eğiliminde olan, mesleğini seven ve mesleğin icrasından memnun olan fizyoterapistlerin FPTDÖ'den daha yüksek puan aldığı ve FPTDÖ' de yer alan mesleki değerleri daha yüksek düzeyde sergilediği görüldü ($p < 0,05$). Ayrıca fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkındaki farkındalık düzeyi ile FPTDÖ puanları arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu belirlendi ($r=0,716$ $p < 0,001$). Bu çalışmada görülmüştür ki Türkiye'deki fizyoterapistler arasında profesyonellik düzeylerini iyileştirmek için fizyoterapi müfredat, eğitim değişiklikleri ve çalışma koşullarının gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fizyoterapist, Profesyonellik, Mesleki Değerler, Türkiye

ABSTRACT

Tahir DEDEOĞLU, Investigation of the Level of Vocational Professionalism of Physiotherapists, Hasan Kalyoncu University, Institute of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Master Thesis, Gaziantep 2018.

This study, in scope of the core values in physiotherapy defined by the American Physical Therapy Association (APTA) to assess the level of professionalism of physiotherapists in Turkey, and was planned to investigate the factors affecting the level of professionalism. The study was included 384 physiotherapists with a mean age of 29.8 ± 5.8 years and duration of professional experience of 6.7 ± 5.9 years. To evaluate level of professionalism of physiotherapists was used tool that "Professionalism in Physical Therapy: Core Values Self-Assessment (PPCVS)" developed by the APTA. Firstly, the adaptation of PPCVS to Turkish was done. Test-retest reliability (Intraclass Correlation Coefficient-ICC) and internal consistency reliability (Cronbach's α) were tested. It was determined that the reliability of internal consistency was high ($\alpha = 0.97$) and the test-retest reliability (ICC = 0.82) was acceptable level. Physiotherapists was 269.7 ± 36.4 mean of score for PPCVS. Physiotherapists were seem that core values are often reported to exhibit and perceived as high levels of professionalism. Moreover, it has been observed that there is not enough awareness about professional values and not enough awareness is given in undergraduate education. It saw that physiotherapists who have a Ph.D. or a Master's Degree, work in a university, work in institutions supported to courses or seminars, tended to keep his career, love their profession and are satisfied with their profession are higher score in PPCVS and they exhibit their professional values at a higher level ($p < 0.05$). In addition, it was determined that there was a strong correlation between physiotherapists' level of awareness about professional values and PPCVS scores ($r = 0,716$ $p < 0,001$). It was found that in this study physiotherapy curriculum to improve the level of professionalism among physiotherapists in Turkey, education changes and should be revised working conditions.

Keywords: Physiotherapist, Professionalism, Professional values, Turkey

İÇİNDEKİLER

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI	
TEŞEKKÜR.....	İ
ÖZET.....	İİ
ABSTRACT.....	İİİ
İÇİNDEKİLER.....	İV
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	Vİİ
TABLO DİZİNİ.....	Vİİİ
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	İX
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Meslek.....	4
2.2. Bir Mesleğin karakteristikleri ve Üyelerinin Sorumlulukları.....	5
2.2.1. Bilgi.....	5
2.2.2. Hizmet.....	6
2.2.3. Fedakârlık.....	6
2.2.4. Otonomi.....	6
2.2.5. Mesleki kuruluşlar.....	7
2.2.6. Sorumluluk.....	8
2.2.7. Ahlak ve dürüstlük.....	8
2.2.8. Etik kodlar.....	8
2.3. Fizik Tedavi ve Fizyoterapist.....	8
2.4. Mesleki Profesyonellik Nedir?.....	9
2.5. Fizyoterapide Profesyonellik.....	11
2.5.1. Fizyoterapistlerin Görev ve Sorumlulukları.....	13
2.5.2. Fizyoterapide Etik Prensipler.....	14
2.5.3. Fizyoterapide Mesleki Temel Değerler.....	15
2.6. Literatürde Fizyoterapide Profesyonellik.....	17
2.7. Fizyoterapide Profesyonelliğin Yeri ve Önemi.....	18
3. BİREYLER VE YÖNTEM.....	21
3.1. Araştırma Soruları.....	21
3.2. Araştırmanın Yeri, Tipi ve Zamanı.....	21

3.3.	Araştırmanın Etik Yönü	21
3.4.	Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	22
3.5.	Veri Toplama Gereçleri	22
3.5.1.	Fizyoterapist Tanıma Formu	22
3.5.2.	Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz değerlendirme Ölçeği	22
3.5.3.	Fizyoterapistlerin Mesleki Temel Değerlerle İlgili Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi	23
3.5.4.	Fizyoterapistlerin Türkiye'deki Fizyoterapistlerin Mesleki Temel Değerler İlgili Bilgi Düzeyleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	24
3.5.5.	Fizyoterapistlerin Lisans Eğitimi Sırasında Mesleki Temel Değerlere Yönelik Aldıkları Eğitim Düzeylerinin Değerlendirilmesi	24
3.6.	Araştırmanın Uygulanması.....	25
3.7.	Araştırmanın Sınırlılıkları	25
3.8.	Verilerin İstatiksel Analizi.....	26
3.9.	Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye Adaptasyonu ve Güvenirliği.....	26
4.	BULGULAR	28
4.1.	Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Güvenirlik Sonuçları	28
4.2.	Çalışmaya Katılan Fizyoterapistlerin Demografik ve Mesleki Düşüncelerine İlişkin Tanımlayıcı Bulgular.....	29
4.3.	Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğine Verdikleri Yanıtlar	31
4.4.	Fizyoterapistlerin FPTDÖ'de Yer Alan Mesleki Temel Değerler Hakkındaki Eğitim ve Bilgi Düzeyleri.....	36
4.5.	Fizyoterapistlerin Türkiye'deki Fizyoterapistlerin Profesyonellik Düzeyi Hakkındaki Görüşleri	38
4.6.	Demografik bulgular ve mesleki düşüncüler açısından fizyoterapistlerin FPTDÖ puanlarının karşılaştırılması	39
5.	TARTIŞMA.....	44
6.	SONUÇ VE ÖNERİLER	56
	KAYNAKLAR.....	60
	EKLER	73

- Ek 1. Enstitü Yönetim Kurulu Kararı
- Ek 2. Etik Kurul Onay Formu
- Ek 3. Etik Kurul Kararı
- Ek 4. Veri Toplama Formları
- Ek 5. İntihal Raporu
- Ek 6. Kısa Özgeçmiş

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "**Fizyoterapistlerin Mesleki Profesyonelliklerini Uygulayabilme Düzeylerinin Araştırılması**" başlıklı çalışmanın tarafımda, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tarih: 06.08.2018

Öğrenci Adı Soyadı: Tahir DEDEOĞLU

İmza:

TABLO DİZİNİ

Tablo 4.1.1 Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Test Tekrar Test Güvenirlik Sonuçları (n=69)	29
Tablo 4.2.1 Fizyoterapistlerin tanımlayıcı özellikleri(N=384)	30
Tablo 4.2.2 Çalışmaya Katılan Fizyoterapistlerin Mesleğe ve Mesleki Yaşamına Yönelik Düşünceleri (N=384)	30
Tablo 4.3.1 Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin Fizyoterapide profesyonellik; Temel Değerler Öz değerlendirme ölçeği ve her bir temel değer ortalama ve toplam puanları	32
Tablo 4.3.2 Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinde Örnek Göstergelere Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımları	32
Tablo 4.4.1 Fizyoterapistlerin mesleki temel değerler hakkındaki aldıkları lisans eğitim düzeyleri	37
Tablo 4.4.2 Fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkında eğitim ve bilgi düzeyi	38
Tablo 4.5.1 Fizyoterapistlerin Türkiye'deki fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkındaki eğitim ve bilgi düzeylerine yönelik görüşleri	39

SİMGELER VE KISALTMALAR

DFK	Dünya Fizyoterapi Konfederasyonu
AFD	Amerikan Fizyoterapistler Derneği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CSP	The Chartered Society of Physiotherapy
ICC	Intraclass Correlation Coefficient
PPCVS	Professionalism in Physical Therapy: Core Values
FPTDÖ	Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz değerlendirme Ölçeği
VAS	Vizuel Analog Skalası

1. GİRİŞ

Meslek, belirli gruplar tarafından, toplumun güvenini kazanmış etkili ve verimli bir şekilde hizmet veren, yüksek derecede eğitilmiş, yetkin, belirli bir alanda uzmanlaşmış özel bir grubu temsil etmek için kullanılan bir terimdir (1). Meslekler, toplum tarafından anlaşılması zor bir grup karmaşık bilgi ve becerilere sahiptirler ve sahip oldukları bu bilgi ve beceriler kapsamında topluma hizmet edebilmek vaadiyle de bazı ayrıcalıklara(kendi kendini düzenleme, toplum veya bireyler adına karar verebilme yetkisi) sahip olurlar. Meslekler ve üyeleri ise bu ayrıcalıklar kapsamında verilen hizmetlerin yeterli, dürüst, ahlaki değerlere uygun bir şekilde sunulacağını, toplumun refahının geliştirilmesinin her şeyin üstünde olduğunu taahhüt ederler (2). Mesleki açıdan profesyonellik ise meslek üyelerinin bu taahhütlere bağlı kalmasını sağlayan kurum olarak nitelendirilmiştir (3, 4). Bu bağlamda da her meslek üyesinin toplum yararına düzenlenmiş mesleki değerlere, standartlara ve davranışlara uygun olarak hareket ederek profesyonellik göstermesi beklenmektedir (3).

Günümüzde gelinen noktada ise bazı meslek kuruluşları ve meslek üyeleri tarafından bu kavramların yeterince benimsenmediği veya toplum tarafından tanınan ayrıcalıkların istismar edildiği bildirilmektedir. Maalesef sağlık meslekleri de bu grubun başında gelmektedir (4, 6-8). Bu durumların ortaya çıkmasından sonra ise tepkisel olarak toplumun temsilcileri sağlık hizmeti sunumlarında köklü değişiklikler yapmış ve mesleklerin rollerinde kaymalar yaşanmıştır. Buna rağmen ise hala toplumların kaliteli ve iyi bir sağlık hizmet alması tam olarak sağlanamamıştır (6, 7). Ünlü bir tıp sosyoloğu olan Sullivan (4) da bu durumu şu şekilde özetlemiştir ;

“Ne ekonomik teşvikler, ne teknoloji, nede idari kontrol, profesyonelizm idealinin sunduğu taahhütte vekil olabileceğini kanıtlayamamıştır.”

Bu sebeple de, bir mesleğin en iyi şekilde, mümkün olduğunca bireysel çıkarlar gözetilmeksizin toplum yararına hizmet sunması olarak da tanımlanan mesleki profesyonellik; sağlık hizmetlerinde sunulan gerek bireysel ve gerekse toplumsal hizmetlerin kaliteli, verimli ve sürdürülebilir olmasında hala en önemli bir unsur olduğu ve hiçbir şekilde göz ardı edilemeyeceği ortadadır (5, 6, 7). Bu yüzden günümüzde hala bir çok sağlık mesleği ve tıp dünyası vaat ettiği hizmeti sağlayabilmek ve restore edebilmek

için mesleki profesyonelliğin şart olduğunu düşünmekte ve profesyonellik kavramını yeniden tanımlamaya, eğitimde profesyonellik kavramı üzerinde durmaya, ve sağlık çalışanlarının mesleki değerler tabanlı profesyonellik göstermeleri konusunda teşviklerde bulunmaya ve meslek üyelerinin profesyonel gelişimlerini değerlendirmeye ve izlemeye devam etmektedir (2, 8-23).

Sağlık hizmet sunucularının, genç bir üyesi olan fizyoterapi mesleği de gerek benzer kaygılar nedeniyle, gerekse mesleki yükümlüklerini yerine getirebilmek, toplumun refahını en iyi şekilde yükseltebilmek, profesyonel bağımsız bir meslek olarak gerekli sorumlulukları üstlenebilmek ve gelecekteki karşılaşılabilecek olası mesleki sıkıntıları bertaraf edebilmek için mesleki profesyonelliğin oldukça önemli olduğunu konusunda hem fikirdir. (1, 24-31).

Dünya Fizyoterapi Konfederasyonu (DFK) da kamu yararına odaklanan bir hizmet sunma sisteminin oluşturulmasını ve fizik tedavi hizmetlerinin etkili ve verimli bir biçimde sunulması adına; fizyoterapi mesleğine yönelik eğitim ve uygulamalarda, profesyonellik kavramının, mesleğin yüksek standartlarıyla etkileşim kurularak geliştirilmesinin ve güvence altına alınmasının mutlak önemine değinmiştir. Ayrıca bu şekilde oluşturulacak bir sistemin ise toplum nezdinde mesleğe olan güveni teşvik edeceğini bildirmiştir. Bu yüzden fizyoterapi mesleğinin uygulama standartlarını, etik kodlarını, mesleki yeterliliklerini belirleyerek profesyonel bir fizyoterapistin nasıl olması gerektiğine dair gerekli dokümanların geliştirilmesi ve fizyoterapistlerin de bu davranışları yansıtma ve davranışlarının gerekliliği konusuna vurgu yapmıştır (32-34). Bu alanda ise ilk kapsamlı çalışma Amerikan Fizyoterapistler Derneği (AFD) tarafından 2002 yılında yapılmıştır. Bu çalışma ile ilk defa fizyoterapide profesyonellik kavramı kapsamlı bir şekilde ele alınmış ve mesleki değerler ile bu değerlere uygun olarak profesyonel bir fizyoterapistin yansıtması gereken örnek davranışlar kapsamlı bir şekilde tanımlanmıştır. Çalışmanın sonucunda ise “*Professionalism in Physical Therapy: Core Values (PPTCV)*” adlı bir doküman oluşturulmuş ve 2003 yılında yayınlanarak tüm dünyaya duyurulmuştur (35). Günümüzde hala güncelliğini korumakta olan bu mesleki beklentiler ve değerler aynı zamanda DFK’nın görüşleri ve standartlarıyla da uyumlu ve paraleldir. DFK bir üyesi olan Türkiye de DFK’nın standartlarını benimsemekte ve mezun bir fizyoterapistin benzer nitelikteki tutum ve davranışları benimseyerek profesyonellik göstermesini beklemektedir (36).Yapılan incelmeler sonrasında ise Türkiye’de fizyoterapide profesyonelliğe yönelik

herhangi bir çalışma yapılmadığı ve bu alanda büyük bir boşluğun olduğu görüldü. Buradan yola çıkarak bu çalışma AFD derneğinin tanımladığı mesleki değerler kapsamında Türkiye'deki fizyoterapistlerin mesleki profesyonellik düzeyleri hakkında fikir sahibi olmak, mesleki değerler bağlamında güçlü ve zayıf yönlerini keşfetmek, bununla birlikte profesyonel bir fizyoterapistin sergilemesi gereken örnek davranışlar hakkındaki farkındalık düzeylerini tespit etmek ve fizyoterapistlerin profesyonellik düzeylerini etkileyen faktörleri incelemek amacıyla planlandı.

2. GENEL BİLGİLER

Milattan önceki dönemlerden günümüze kadar fizyoterapi toplumlara hizmet etmek ve toplumların refahını artırmak amacıyla uygulanmış ve uygulanmaya devam etmektedir. Bu zaman zarfında fizyoterapi ile ilgili bilgi birikiminin artması ile fizyoterapi bir uğraş alını olmaktan çıkarak bu alanda eğitilmiş ve deneyimli kişilerin uyguladığı bir mesleğe dönüşmeye başlamıştır (37). Fizyoterapinin gerçek anlamda melekleşme serüveni ise 20. yüzyılın başlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) başlamıştır (38). Worthingham (39) 1965 yılında fizyoterapiye, gelişmekte olan bir meslek olarak değinmiş, 2001 yılına gelindiğinde ise American Physical Therapy Association (Amerikan Fizyoterapistler Derneği (AFD)) Genel Başkanı Massey (40),

“Bir meslek olarak biz geldik” demiştir.

Meslek ne demektir veya meslek olmak ne anlama gelmektedir? Fizyoterapi mesleğinde uzun yıllardır devam eden profesyonellik çağrısının neden yapıldığını anlamak için de bu soruların cevaplanması gerekmektedir (41). “Ben bir fizyoterapistim” denildiğinde, fizyoterapi mesleğinin gerekliliklerini ve sorumluluklarını da bilmek gerekmektedir (28,42). Bu yüzden kendisini fizyoterapist olarak nitelendiren her bir birey, öncelikle bir meslek uzmanı olmanın farkında olmalı ve bir meslek olarak fizyoterapinin ne demek olduğunu bilerek fizyoterapist olmanın sorumluluklarını yerine getirmelidir (3, 42, 43).

Bu sebeple bu bölümde meslek kavramının irdelenmesi, bugün ki toplumlarda mesleklerin sahip oldukları ayrıcalıkların nasıl elde edildiğini, yükümlülüklerinin farkına varabilmeleri ve sorumluluk bilinçlerinin artmasına yönelik literatürün gözden geçirilmesi ve sonrasında bu bağlamlardan yola çıkarak fizyoterapi mesleğinin tanımı, ortaya çıkış süreci ve gelişimi, fizyoterapistlerin mesleki sorumlulukları, etik ilkeleri, mesleki değerleri ve fizyoterapideki profesyonellik beklentilerine yer verilmiştir.

2.1.Meslek

Meslek terimi günlük kullanımlarda insanların geçimini sağladığı iş veya uğraş olarak kullanılmaktadır. Günümüzde ise bir çok birey mesleğin gerçek anlamını veya bir meslek olmanın sorumluluklarını bilmemekte ve geçimini sağlamak amacıyla belirli bir eğitimden geçerek kazandığı bilgiler ile bir gruba mensup olmak olarak düşünmektedir.

Literatürde ise bir çok farklı içerikli tanımlar yer almaktadır. Cruess ve ark. (4) Oxford English Dictionary ve konuyla ilgili literatüre dayanan hem bir melek tanımı önermiş hem de meslek kavramının taşıdığı anlamın anlaşılması için profesyonel bir mesleğin ve üyelerinde bulunması gereken özelliklerini açıklamıştır. Konumuzun önemi açısından ise bu tanımlamayı vermek daha faydalı olacaktır.

“Meslek, temel unsuru kompleks bilgi ve beceri uzmanlığına dayanan bir iş, uğraştır. Bu uğraş, bilimsel, eğitimsel veya sanatsal yönü bulunan ve topluma hizmette kullanılan işler bütünüdür. Üyeleri etik kuralara tabi olup; yetkinlik, dürüstlük, ahlak, fedakarlık ve kendi alanlarında toplumun refahının geliştirilmesi konusundaki taahhütlerini beyan ederler. Bu taahhütler meslek ile toplum arasındaki bir sözleşmenin temelini oluşturur. (51) Bunun karşılığında da toplumlar mesleğe özerkliğini, kendi kendini düzenleme ayrıcalığını verir. Bu yüzden de meslekler ve meslek üyeleri, toplumlara karşı sorumludur (5).”

2.2. Bir Mesleğin karakteristikleri ve Üyelerinin Sorumlulukları

Literatürde bir mesleğin iş ve uğraştan farkını ortaya koymak ve mesleğin gerçek anlamını aktarabilmek için bir çok sosyolog veya araştırmacı tarafından mesleklerin karakteristik özellikleri listelenmiş ve farklı açılardan incelenmiştir (44). Pavolko bir iş yada uğraşın meslek olarak adlandırabilmesi için; teorik bilgi, eğitim süresi, bağımsızlık(otonomi), sosyallik, mesleğe bağlılık, meslek ahlakı, topluma hizmet sunma ve yapılan işin temel sosyal değerlere uygunluğu başlıkları altında 8 kriter belirtmiştir. Cruess ve ark. (45) yaptıkları bir çalışmada bir meslekte ve üyelerinde bulunması gereken özelliklerin bilgi, hizmet, mesleki kuruluşlar, fedakarlık, ahlak ve dürüstlük, otonomi, sorumluluk bilinci ve etik kodlar olmak üzere 8 başlık altında inceleyerek aktarmaya çalışmıştır.

2.2.1. Bilgi

Brante (46) bir mesleğin gerçek anlamda statüsünü bilimsel temelli bilgiden aldığını ve bir mesleğin sınırlarını belirleyen aynı zamanda diğer mesleklerden bir iş ve uğraştan ayıran en önemli hakikatinin bu olduğunun altını çizmiştir. Literatürde de meslekler arasındaki ayrımın, her mesleğin kontrol ettiği uzmanlaşmış bilginin karmaşıklığı olduğuna dair genel bir görüş birliği vardır (2, 3, 46, 47). Ayrıca modern bilgi teknolojisine rağmen bu bilgi toplum tarafından kolaylıkla anlaşılmaz. Dolayısı ile

meslekler sahip oldukları bilgi ve beceriler vasıtasıyla toplum nezdinde önemli konuları kontrol edebilme yetkisine sahip olurlar. Buna istinaden mesleğin üyeleri ise dürüst bir şekilde bilimsel gelişmeler ve kanıtlar ışığında mesleğinin uygulamalarının en doğru şekilde uygulanmasından ve hizmetlerin etkinliğinden sorumludurlar. Ayrıca, meslekler bu bilgileri ileride gelecek yeni meslek üyelerine ve toplumlara öğretmekle yükümlüdür (45). Aynı zamanda mesleklerin kontrol ettiği bu bilgi birikimi genişletilebilir olmalı ve sürekli olarak araştırmalarla desteklenmesi ve ilerlemesi gerekmektedir.

2.2.2. Hizmet

Mesleklerin ortaya çıkış süreçleri incelendiğinde dikkate çarpan en önemli nedenin toplumsal açıdan yaşamsal öneme sahip konulardaki ihtiyaçlar veya eksiliklerdir. Meslekler ise bu ihtiyaçlara binaen sahip oldukları karmaşık bilgi ve becerileri kullanarak toplum ihtiyaçlarını gidermeye ve refahını artırmaya yönelik hizmetleri sağlayarak var olurlar. Bu sebeple de bir meslek gerçek anlamda topluma hizmet edebiliyorsa ve bunu topluma benimsetebiliyorsa bir meslektir (9, 48, 49). Cruess'de (50) toplumla meslek arasında bir sosyal sözleşme olduğunu ve toplumun ihtiyaçlarının giderilmesi ve halkın refahının geliştirilmesine hizmet edeceğine dair bir güvence olduğunu ve böylece mesleklerin toplum nezdinde önemli ayrıcalıkları elde edebileceğini bildirmiştir.

2.2.3. Fedakârlık

Bir mesleğin özelliklerinden biride toplum adına faydalı hizmetler sunmasıdır. Toplumlar, kendileri tarafından mesleklere verilen ayrıcalıklı statünün ve duyulan güvenin ancak fedakâr olunması durumunda geçerli olacağı konusunda anlaşma vardır. Buna binaen meslekler, toplumun çıkarlarını her zaman kendilerinininkinin üstünde tutmalıdırlar ve maddi manevi çıkar gözetmeksizin kamu yararına hizmet etmelidirler (45).

Bu kavram günümüz meslek tanımları içerisinde pek yer almasa da veya almasına rağmen pek benimsenmese de meslek olmanın daha da önemlisi toplumların hak ettiği hizmetin almasını sağlayacak en önemli unsurlardan biridir.

2.2.4. Otonomi

Profesyonel mesleklerin bir önemli özelliği de otonomi varlığıdır. Otonomi mesleklerin kendi hizmet alanları ile ilgili konularda davranışlarını düzenlemesi ve kontrol

etme yetkisinin bulunması demektir (47). Toplumlar, toplumsal açıdan yaşamsal önem taşıyan ihtiyaçların giderilmesi amacıyla mesleklere toplumları ilgilendiren hayati konular hakkında karar verme ve müdahale etme yetkisi verir ve mesleğin hizmetlerini daha etkin yürütebilmeleri için gereken özerkliği onlara tanırlar (49). Toplumun, mesleklere verdiği bu ayrıcalıklarsa beraberinde bir takım sorumluluklar getirir. Buna istinaden meslekler, eğitim öğretim, mesleğe giriş ve mesleğin uygulama standartlarını belirlemeli, üyelerinin bu standartları benimseyip, yerine getirmesini sağlamalıdır. Ayrıca meslekler, mesleki yeterliliği garanti altına almalı ve profesyonel olmayan, yetersiz veya ahlaki olmayan davranışları disipline etmelidir (3, 45).

2.2.5. Mesleki kuruluşlar

Tüm profesyonel mesleklerin karakteristik benzer özelliklerinden biride mesleki kimliğim kazandırıldığı mesleğe girişi belgeleyen lisans düzeyinde eğitim veren kuruluşlar ve mesleğe girdikten sonraki eylemlerinin yönlendirilmesi ve haklarının korunmasını sağlayan meslek örgütlerinin var olmasıdır. Meslekler, ayrıca devlet tarafından düzenlemiş uygun sınırlar çerçevesinde çalışırlar ve toplum tarafından performanslarından memnun kalınmadığı takdirde ise hükümetler ve farklı resmi kurumlarca mesleki çalışma şartları değiştirilebilir.

Meslek örgütleri, meslektaş dayanışması ile hem ortak hedefler belirlemeye hem de bu hedeflere uyumu teşvik etmeye yardımcı olur. Ayrıca meslektaş dayanışmasının mesleklerin kendi kendini düzenleme konusunda rolü de çok büyüktür. Çünkü kamuya karşı kendi alanlarında verilecek hizmetlerin en iyi şekilde verilmesi ve sağlanması için tavsiyelerde bulunacaklardır. Bu yüzden de meslek dernekleri ve lisans kuruluşları verilen hizmetlerin kalitesini garanti altına almak için ciddi bir sorumlulukları olmakla birlikte bu konuda birincil bir role sahiptirler (45).

Dernekler aynı zamanda bireysel üyelerinin çıkarlarını ve haklarını korumakla da yükümlüdürler. Derneklerin iki rolü birbiriyle çatışabilir ve meslek örgütleri bu çatışmayı akıllıca idare edemez ve kendi lehine kamuoyunun çıkarlarını görmezden gelirse, kamuoyu mesleğe olan güvenini kaybeder ve ciddi sorunların baş göstermesine sebep olur. Bu yüzden meslek örgütlerin varlığı ve işlevleri çok önemlidir ve üyelerinin desteği gereklidir (45).

2.2.6. Sorumluluk

Meslek üyelerinin hizmet verdikleri topluma ve mensubu oldukları mesleğe karşı sorumlulukları vardır. Meslek üyeleri toplumun refahını artırmak ve kaliteli hizmetler sunmak için sürekli kendini geliştirme, maliyet etkinliğini gözetme, fedakârlık gösterme, mesleği düzenleyen politikalara ve yasalara uyma, mesleğinin etik kodlarına göre davranışlarını düzenleme sorumluluğu vardır. Böylelikle meslek üyeleri eylemleri ve kararları hakkında hesap verebilir ve kendi kendini düzenleme konusunda sorumlu olmaya devam edebilirler (3. 45, 51). Meslekler ise bu şekilde otonomiye elde edebilirler veya sahip oldukları otonomiye koruyabilirler.

2.2.7. Ahlak ve dürüstlük

Meslekler faaliyetlerini ahlaki ve etik çerçeve kapsamında dürüstçe icra etmeleri beklenmektedir. Ayrıca sadece meslek üyelerinin ahlak ve erdem göstermesi beklenmez, onları temsil eden kurumlarında bunları göstermesi gerekmektedir. Dolayısıyla meslek örgütleri ve yükseköğretim kurumları mesleki ahlak ve dürüstlüğe zarar verecek faaliyetlerde bulunmamalıdır. Buna binaen ahlak ve erdem mesleki otonomiye düzenleyen kuralların, süreçlerin ve usullerin ayrılmaz bir parçasıdır (45).

2.2.8. Etik kodlar

Bir mesleğin özelliklerinden biride, üyelerinin davranışlarını düzenleyen ve mesleğin uygulanma ahlakını temsil eden etik kodlara sahip olmasıdır (47). Etik kodlar meslek üyelerinin mesleki davranışlarını düzenlemeleri için bir rehber niteliği taşır. Halkın mesleğe yönelik beklentilerini önemli bir parçası olarak görev görürler (45).

2.3. Fizik Tedavi ve Fizyoterapist

Fizik tedavi ilk olarak ortopedik rahatsızlıkları gidermek amacıyla uygulanan egzersiz, masaj ve vb. uygulamalar olarak doğmuştur (52). Zamanla fizik tedavi ile ilgili bilgi birikiminin genişlemesi, uygulama alanlarının çeşitlilik kazanması ile fizik tedavi tanımı ve fizyoterapinin kimliği de buna paralel olarak değişmiştir (53, 54). Günümüzde fizik tedavi ve rehabilitasyon güncel anlamıyla, hareket ve işlev bozukluğuna sebep olan her türlü hastalıkta, yaralanmada, doğumsal veya sonradan olan özür durumunda, iş yeri sağlığı ve endüstride, fizik tedaviye özgü değerlendirme ve tedavi yaklaşımlarının

uygulandığı, fiziksel yetersizlikleri olan bireylerin yeniden topluma kazandırılmasında, sağlıklı bireylerde risk faktörlerinin tanımlanması ve risklerin azaltılması vasıtası ile koruyucu sağlık hizmetlerinde ve sağlıkla ilgili yaşam kalitesinin artırılmasında önemli görevleri olan bir sağlık bilim dalı olarak tanımlanmaktadır (42, 43, 55). Buna istinaden fizik tedavi alanında uzman olan fizyoterapistler, insanların hareket ve işlevsel yeteneklerini maksimum düzeye getirmeye çalışan, koruyan ve restore edilmesini sağlayan hizmet sunucuları olarak tanımlanmaktadır (43).

Fizyoterapi bir uğraş alanı olmaktan çıkıp bir profesyonel meslek statüsüne gelebilmek için ise uzun yıllar mücadele etmiştir ve zamanla bir mesleğin özellikleri kazanılmıştır (1, 53, 56). 2001 yılında AFD genel başkanı Massey meslek üyelerine (40),

“Bir meslek olarak biz geldik. Uygulama alanlarımızı tanımladık. Eşsiz bir bilgi birimi geliştirdik. Sonuçlarımızın etkinliğini belgeliyoruz. Bir etik kuralına uymak zorundayız. Ayrıca hastaların ve müşterilerin refahı için sorumluluk alıyoruz. Mesleki özerklik gerçek varış yeridir.” diye seslenmiştir.

Baktığımızda günümüzde de artık fizyoterapistlik dünyada toplum tarafından kabul gören, nitelikleri ve ilkeleri belirlenmiş bir meslektir (57). Fizyoterapistlerin farklı ülkelerde farklı başlıkları vardır: birçok ülkede fizyoterapistler denilse de bazı ülkelerde kinesiolog, fiziksel terapist kelimesi gibi kendi versiyonuna da sahiptir. Fakat hepsi de aynı mesleğin bir parçasıdır (58). Ayrıca DFK fizyoterapistlik mesleğinin tüm dünyada temsil eden kuruluş olup, mesleki uygulama alanının ve fizyoterapistlerin mesleki rollerinin tanımlanmasından ve fizyoterapi mesleğinin haklarının korunmasından sorumludur (43, 58).

2.4. Mesleki Profesyonellik Nedir?

Mesleki profesyonellik, mesleklerin varlığının ve toplumla yaptıkları sosyal sözleşmenin garantörüdür ve topluma hizmet eden herkesin benimsemesi gereken bir düşünce ve davranış biçimidir (59, 60).

Mesleki profesyonellik kavramı meslekler tarafından önemli olduğu kabul edilen fakat üyeleri tarafından tam olarak ne ifade ettiği bilinmeyen bir kavramdır (61). Bu yüzden günümüze kadar birçok sosyolog ve meslek grupları tarafından çok sayıda farklı

tanımlamalar yapılmıştır (62). Fakat kavramın algılanışı ve yaşamdaki yansımalarında pek çok soruyu da içerisinde bulundurması, mesleki profesyonellik terimin daha fazla netleştirilmesine gereksinim olduğunu düşündürmektedir (63, 64).

Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe sözlüğünde profesyonelliği, profesyonel olma durumu olarak tanımlamaktadır. Profesyonel ise; sıfat olarak kullanıldığında bir işi kazanç sağlama amacıyla yapan(kimse);amatör karşısı veya ustalaşmış, uzmanlaşmış şeklinde tanımlanmıştır (65). Profesyonel teriminin ayrıca Türkçede ‘yaptığı işe duygularını karıştırmayan’, ‘sadece işini yapan’ gibi anlamlar da yüklenilebilmektedir (61).

Mesleki profesyonelliğin tam olarak bu terimlerle bir tutulmayacağı aşikârdır. Mesleki profesyonellik kavramının, profesyonellik kavramı gibi düşünülmesi para karşılığında hizmet vermek gibi insani değerlerden uzak bir tanım yapılması ve böyle anlaşılması toplum adına zararlı sonuçlar doğurabilir (59, 61). Mesleki profesyonellik kavramını anlayabilmek için bu kavramın doğmasına yol açan profesyonizm ideolojisini açıklayarak yapılan tanımları vermekte fayda vardır.

Profesyonizm, mesleklerin yüksek standartlar elde edebilmek ve toplumlara sunulan hizmetlerin daha kaliteli ve daha nitelikli olmasını sağlamak için profesyonel davranış ve tutumların tanımlandığı çok boyutlu yapısal bir kavramdır (66). Bu bağlamda Profesyonizm ideolojisi, mesleklerin eylemlerine yol gösteren uzmanlık, özerklik, bağlılık ve sorumluluk gibi temel değerlerin oluşturduğu inançlar ve düşünceler bütünüdür (47). Buna göre mesleki profesyonellik, bir meslekte değerler, davranışlar ve uygulama standartlarını kapsar. Mesleki değerlerin, davranışların ve uygulama standartlarının meslekten mesleğe değişmesi sebebiyle tanımlaması konusunda farklılar ortaya çıkabilmektedir. O yüzden de her meslek için farklı şekilde de ifade edilse de günümüzde yapın son tanımların en önemli ortak noktası toplum yararına hizmet sunmak temelinde yapıldığı görülmektedir. Mook ve ark (9). mesleki profesyonelliği bir işi bilgi bütünü ve uzmanlık gerektiren beceriler temelinde toplumun refahını yükselmek için hizmet götürmek olarak tanımlamaktadır. Güven (61) ise meslek profesyonelinin ‘‘yeterli bilgi ve beceriyle donanmış ve mesleğin etik standartlarına uygun bir biçimde topluma hizmet eden’’ meslek mensubunu tanımlayan terim olarak, mesleki profesyonelliği ise meslek mensuplarının bu ideallere bağlı kalmasını sağlayan kurum olarak tanımlamaktadır.

Sedgley (3) de mesleki profesyonelliğin aşağıda belirtilen nitelikleri gerektirdiği bildirmiştir;

- Başkalarına hizmet etme motivasyonu
- Ahlaki ve etik bir uygulama kuralına uymayı
- Mükemmellik için gayret sarf etmeyi
- Uygulama alanın ve sınırlarının bilincinde olup diğerlerinin de güçlendirmesi konusunda süreklilik sağlama (3)

Mesleki profesyonellik dinamik bir süreçtir ve kazanılması için çaba harcanması gerektirir. Herhangi bir meslek üyesinin profesyonel olup olmadığı ilgili olduğu çalışma alanına yönelik sorumluklarını ve bazı kriterleri yerine getirmesi doğrultusunda değerlendirilebilir (63). Mesleki profesyonellik ile ilgili yapılan çalışmalarda mesleki profesyonellik farklı alt boyutlarla ele alınmıştır. Her meslek gurubunda hizmet ettiği amaca göre belirlenen temel değerler doğrultusunda değişebilmektedir.

2.5. Fizyoterapide Profesyonellik

Fizyoterapide profesyonellik çok bileşenli karmaşık bir yapıya sahiptir ve fizyoterapi mesleğinde birden fazla doküman (mesleki etik kodlar, mesleki temel değerler ve davranış kılavuzları, yasal tüzükler, eğitimde kazandırılması gereken minimum kriterler vb.) fizyoterapide profesyonelliği ve mesleki davranışlara yönelik beklentilerin tanımlamaya çalışmaktadır (67; 68). Bu beklentiler meslek örgütleri veya üyeleri tarafından bazı farklılıklar gösterebilmekte ise de ana temaları genelde aynıdır.

AFD fizyoterapide profesyonelliği; fizyoterapistlerin fedakârlık, mükemmellik, merhamet, saygı, , hesap verebilirlik, iletişim ve etik ilkelerini benimseyerek akıllıca uygulayarak ve diğer profesyonellerle, bireylerle ve topluluklarda en iyi sağlık durumu ve sağlıklı yaşamı elde etmek için birlikte çalışarak temel değerleri, sürekli sergilemesi olarak tanımlamıştır (69).

The Chartered Society of Physiotherapy (CSP) mesleki profesyonelliği, fizyoterapiye getirilmesi beklenen nitelikler, beceriler, yetkinlikler ve davranışlar şeklinde tanımlar ve sağlık alanında mesleki profesyonelliğin içeriğinde ise şu unsurların olduğunu belirtir (70) ;

- Tanımlanmış standartlara ve ilkelere göre çalışma
- Klinik mantığı ve klinik karar verme sürecinde kanıta dayalı olarak gösterme
- Karmaşık ve anlaşılması zor bilgileri yönetme
- Karmaşık etik ve ahlaki konuları göz önünde bulundurma

CSP bunlara istinaden fizyoterapistlerden profesyonellik göstergesi olarak beklentileri ise;

- Kişisel ve mesleki standartların tanımlanmış ve düzenleyici çerçevesinde çalışmak,
- Mesleğin uygulama, ahlaki ve etik kurallarına bağlı kalmak,
- Meslek alanı içinde özerk uygulamaların sergilenmesi,
- Mesleki uygulamalarda, mesleki ve kişisel sınırlarının farkında olmak,
- Mesleki uzmanlığını korumak ve geliştirmek
- Yardımsever ve merhamet sahibi olmak
- Güvenli, kaliteli ve etkin hizmet sunmak olarak belirtmiştir (70).

Swisher ve ark. (71) profesyonelliği bireylere, müşterilere veya bir bütün olarak toplumla ilişkili profesyonellerin ihtiyaç duyduğu yükümlülüklerin, özelliklerin, etkileşimlerin, tutumların ve rol davranışlarının kavramlaştırılması olarak tanımlanmaktadır. Ford- May ve May (72) göre ise profesyonellik, fizyoterapistlerin başarısı için gerekli olan eşsiz bir bilgi ve beceri gövdesi ile birlikte bir dizi davranıştır. Kumar ve ark. (73) ise fizyoterapide profesyonelliğin mesleğin hayatta kalması için çok önemli bir konu olduğunu dile getirmiş ve üç adımda içeriğinden bahsetmiştir. İlk olarak fizyoterapistin fizik tedavi uygulamasındaki beklenen tutum ve davranışlardır. İkincisi yalnızca hastalara değil, aynı zamanda yaşadığımız topluma da hizmet etme vaadidir. Üçüncü olarak ahlaki bir zorunluluk olup sağlık hizmet sunumu için net bir sorumluluk kabul etmektir diye tanımlamıştır.

Mesleki profesyonellik kapsamında literatür incelendiğinde ise bir fizyoterapistten beklenen, öncelikle topluma hizmet etmek için görev sorumlulukların bilincinde olup etik ilkeler çizgisinde, mesleki temel değerler ve davranışlar kapsamında mesleğini en iyi şekilde icra etmeye çabalaması olarak tanımlayabiliriz.

2.5.1. Fizyoterapistlerin Görev ve Sorumlulukları

Fizyoterapistler bugünün sağlık hizmet sunumunda önemli rol oynamaktadır ve rehabilitasyon ve habilitasyon hizmetleri ile önleme ve risk azaltma hizmetlerinin hayati sağlayıcıları olarak tanınmaktadır (52). Ayrıca fizyoterapistler danışmanlık, eğitim, araştırma ve yönetim hizmetleri gibi farklı mesleki rollerde de görev almaktadırlar (43).

2015 yılında DFK yayınladığı raporda fizyoterapistlerin mesleki nitelikleri olarak beklentilerini ise şu şekilde sıralamıştır:

- Hasta/müşteri veya bir müşteri grubunun ihtiyaçları hakkında kapsamlı bir incelemeyi/değerlendirmeyi üstlenebilir
- Hasta/müşteri ile ilgili klinik kararlar vermek için yapılan muayene ve değerlendirme sonucunda elde edilen bulguları değerlendirebilir
- Değerlendirmenin sonucuna göre bir tanı, prognoz ve planı formüle edebilir
- Uzmanlıkları dâhilinde görüş alışverişi yapmak ve gerektiğinde hastaların /müşterilerin başka bir sağlık profesyoneline sevkini sağlayabilir
- Herhangi bir müdahale/televi programını uygulayabilir
- Herhangi bir müdahale/televi programının sonuçlarını belirlemek
- Hasta /müşterilere özdenetim için tavsiyelerde bulunmak (43).

Türkiye de ise fizyoterapist görev yetki ve sorumlulukları da en son olarak 2014 de yayınlanan “Sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının iş ve görev tanımlarına dair yönetmelik” göre;

a) Sağlıklı bireylerde kişilerin fiziksel aktivitelerini düzenlemek ve hareket kabiliyetlerini artırmak için bireye özel fiziksel aktivite ve egzersiz programlarını planlar ve uygular.

b) Hastalık durumlarında;

1) Fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanı hekimin veya uzmanlık eğitimleri sırasında fiziksel tıp ve rehabilitasyon rotasyonu yapmış veya uzmanlık sonrasında ilgili dalın rotasyonu süresi kadar fiziksel tıp ve rehabilitasyon eğitimi almış uzman hekimlerin kendi uzmanlık alanları ile ilgili teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak hastaların hareket ve fiziksel fonksiyon bozukluklarının ortadan kaldırılması veya iyileştirilmesi amacıyla gerekli uygulamaları yapar.

2) Fizyoterapi programında belirlenen hedeflere ulaşabilmek için hastanın rol ve görevlerini tanımlar.

3) Fizyoterapi programı ve iyileşme süreci ile ilgili bilgileri kaydeder.

4) Koruyucu ve destekleyici rehabilitasyon cihaz ve teknolojilerinin kullanımını konusunda uzman tabiple birlikte, uygun ölçü ve özellikleri belirler, öneri geliştirir, hasta ve aileye eğitim verir.

5) Fizyoterapi sürecinde, uygulanan fizyoterapi programının hasta için uygun olmadığını veya programını sonlandırmak gerektiğini öngördüğü durumlarda ilgili tabibe görüşünü bildirir, tabibin programın uygulanmasında ısrar etmesi durumunda söz konusu programı, durumu kayıt altına alarak uygular.

6) Fizyoterapi programı için uygun olan teknolojik ekipmanı güvenli ve etkili bir şekilde kullanır, ortaya çıkabilecek istenmeyen etkileri ve komplikasyonları önlemek için gerekli önlemleri alır.

2.5.2. Fizyoterapide Etik Prensipler

Fizyoterapi mesleğinin etik kuralları, fizyoterapistler için beklenen davranış ve uygulamaların temellerini tanımlar (74). Fizyoterapi Etik Kuralları, halkın fizyoterapistleri sorumlu tutabileceği davranış ve performans standartlarını ana hatlarıyla belirtir ve etik sorunlarla karşı karşıya olan fizyoterapi uzmanlarına da rehberlik eder.

DFK fizyoterapide etik prensipler veya davranış kuralları açısından üyelerine kurulduğu yıldan bu yana sürekli olarak tavsiyelerde ve desteklerde bulunmaktadır. 2015 yılında yayınladığı son güncel meslek etiği raporunda ise üye kuruluşlarına ve üyelerine meslek etiğinin 8 temel ilkesini bir rehber olarak belirlemiş ve kuruluşlarına bu ilkeler kapsamında kendi ilkelerini oluşturmaları amacıyla 8 etik temel prensibi ve bunların açıklamalarını içeren ve bir doküman yayınlamıştır (75). Fizyoterapistin etik ilkeleri ve mesleki davranışlarının tanımladığı bu temel sekiz ilke ise şunlardır (76);

1. Tüm bireylerin haklarına ve haysiyetlerine saygı duymak
2. Görev yaptıkları ülkelerdeki fizik tedavi uygulamalarına ilişkin yasa ve yönetmeliklere uymak

3. Fizyoterapi uygulamalarında güvenli ve etkin karar verme sorumluluğunu üstlenmek
4. Dürüst, yeterli ve hesap verebilir mesleki hizmetler sunmak
5. Kaliteli hizmet sunmak
6. Hizmetlerine adil bir ücret düzeyi belirlemek ve adil bir ücret almak
7. Fizyoterapistler, fizik tedavi ile ilgili sağladığı hizmetler hakkında hastaları / müşterileri, diğer kurumları ve toplumu doğru şekilde bilgilendirmek
8. Toplumun sağlık ihtiyaçlarını karşılayan hizmetlerin planlanmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak (75)

DFK, aynı zamanda ulusal fizyoterapi derneklerinin buldukları ülkelerin şartlarına göre, toplumun yararını göz ardı etmeden etik ilkelerde değişiklik yapabileceklerini bildirmiştir. Mesleğin icrası sırasında her zaman etik ilkeler göz önünde bulundurulmalıdır. Profesyonel bir fizyoterapistten beklenen temel unsurların başında etik ilkelere uyum ve değişen şartlara ve ortamlara göre toplum yararını gözetecek şekilde etik ilkelerin gözden geçirilerek geliştirilmesidir (77, 78).

2.5.3. Fizyoterapide Mesleki Temel Değerler

Değerler, bir kişinin kararlarını veya eylemlerini yönlendiren ya da etkileyen önemli inanç ya da ideallerdir (79). Mesleki temel değerler ise mesleki faaliyetlerimizi yönlendiren ve uyuşmazlıkları çözmede ve kararlar almamıza yardımcı olan standartlardır ve mesleki profesyonellerden beklenen davranışların bütünüdür (80). Aynı zamanda mesleki temel değerler bir mesleki profesyonelden beklenen davranışlara, bir rehber görevi görmektedir. Buna istinaden mesleki profesyonellik bir mesleğin değerlerini kabul etmek ve uygulamaktır (81).

Literatüre baktığımızda fizyoterapide de mesleki temel değerlerin ifade edilmesine yönelik ilk çalışma AFD tarafından yapılmıştır (82). AFD profesyonel fizyoterapistten beklentilerine yönelik geliştirdiği mesleki temel değerler ve örnek davranışlar kılavuzu tüm dünyada fizyoterapistler için önemli bir kaynak olmuştur ve AFD başlattığı bu akım hızla dünyanın dört bir yanına dağılmıştır (73, 83, 84) .

AFD fizyoterapide mesleki temel değerleri, tıptan alt yapı olarak ve çağın gereklerine uygun olarak düzenlenmiş ve fizyoterapide 8 temel etik ilkeyi de kapsayacak şekilde 7 temel değer tanımlamıştır. Bunlar;

1. **Hesap verebilirlik**, Hesap verebilirlik, hasta/hizmet alan sonuçlarını, mesleğini ve toplumun sağlık ihtiyaçlarını olumlu yönde etkileyen diğer davranışlarda dâhil olmak üzere fizyoterapistin eylemleri, yükümlülükleri ve çeşitli rollerindeki sorumluluğunun aktif olarak kabulüdür.
2. **Fedakârlık**, hastaların/hizmet alanın menfaatine birinci derece önem verme veya bağıllık göstermedir. Bu yüzden fizyoterapistin kendi çıkarlarının üstüne hasta/hizmet alan ihtiyaçlarını yerleştirme sorumluluğunu üstlenmesidir.
3. **Merhamet / Önemseme**, başkalarının yaşadığı şeyleri hissetmek veya kendini onun yerine koymaktır. Başkalarının değer ve ihtiyaçları ile ilgilenme, duygularını anlama ve göz önünde tutmadır.
4. **Mükemmellik**, kişisel sınırları anlarken, güncel bilgi ve teoriyi sürekli olarak kullanan, hastanın/danışanın bakış açısı ve kararlarını bütünleştiren, sıradanlığa karşı koyan ve yeni bilginin geliştirilmesine yönelik çalışan fizik tedavi uygulamasıdır
5. **Dürüstlük**, yüksek etik ilkelere veya mesleki standartlara kararlı bir şekilde bağıllıktır; doğru sözlü, tarafsız, yapacağını söylediği şeyi yapan ve neyi neden yapacağını açıklayandır.
6. **Mesleki sorumluluk**; hastalara /hizmet alanlara etkin ve verimli fizik tedavi hizmeti sunma, mesleğe hizmet etme ve toplum sağlığını olumlu yönde etkilemek için kişinin sorumluluklarını yerine getirme taahhüdüdür.
7. **Sosyal sorumluluk**; toplumun sağlık ve sıhhat ihtiyaçlarına cevap verilmesi ve meslek ile toplum arasındaki karşılıklı güvenin geliştirilmesidir.

CSP ise fizyoterapideki mesleki değerleri ve davranış kuralları, hastaların ve müşterilerin ihtiyaçları etrafında toplanmaktadır. Fizyoterapistler için gerekli olan yüksek davranış standartlarını ortaya koymaktadır. profesyonel fizyoterapistlerden beklenen davranışları geniş ölçüde ele almıştır. CSP'nin mesleki değerleri ve davranış kuralları yönetmeliği 4 temel alanda oluşturulmuştur (85);

1. Eylemleriniz için sorumluluk almak

- Uygun mesleki özerklik ve hesap verebilirliği göstermek
- Bireysel uygulama sahası içerisinde hareket etmek
- Bilgilendirilmiş kararlar vermek

2. Etik davranmak

- Yasal, düzenleyici ve etik gerekliliklere uymak
- Dürüstlük, doğruluk ve alçak gönüllülük ile hareket etmek
- İlgili mesleki ve sosyal bağlamlarda uğraşmak

3. Etkili bir hizmet sunmak

- Hizmet kullanıcılarının ihtiyaçlarını karar verme sürecinin merkezine koymak
- Bireylerin özerkliğine saygı göstermek ve desteklemek
- Etkili iletişim
- Başkalarıyla etkili bir şekilde çalışmak

4. Mükemmellik elde etmeye çalışmak

- Sürekli gelişmek istemek
- Yeniliği ve liderliği göstermek
- Başkalarının öğrenmesini ve geliştirilmesini desteklemek
- Fizyoterapi gelişimini desteklemek

Literatüre bakıldığında ise bu konudaki ilk çalışma olan ve AFD geliştirdiği temel değerlerin kapsam bakımından en geniş olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Fizyoterapistin uygulama dışındaki eğitimci, araştırmacı rollerindeki sorumluluklarına yönelik beklentileri de içeren ve AFD 2020 vizyonuna ulaşmak için hazırladığı Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler adlı doküman hala güncelliğini korumaktadır. Literatüre bakıldığında bu alanda hizmet veren ve diğer ülkelere de kendi değerlerini belirlemeleri için kaynaklık yapabilecek düzeydedir.

2.6. Literatürde Fizyoterapide Profesyonellik

Fizyoterapide profesyonelliğe gidilen yolda atılan ilk önemli adımlardan biri 1935 yılında AFD derneği tarafından mesleki etik ilkelerin yayınlanmasıdır. Burada ilk defa profesyonel bir fizyoterapistten beklentilere yer verilmiştir (86). Fizyoterapistlerin özerklik kazanma arzularının başladığı günlerden bu yana bakıldığında da fizyoterapide profesyonellik kavramının giderek daha fazla ön plana çıkmaya başladığı görülmektedir

(67). Fizyoterapide profesyonellik üzerine yapılan ilk çalışmalardan birinin 1964 yılında Jacqueline Perry tarafından kaleme alındığı görülmektedir. (84, 87). Literatür incelendiğinde ise profesyonellik üzerine yapılan çalışmaların çoğu tıp veya hemşirelik alanlarından geldiği, fizyoterapi alanından ise kısıtlı sayıda çalışma geldiği göze çarpmaktadır. Fakat son 20 yılda ise özellikle Amerika Birleşik Devletlerinde olmakla birlikte birçok ülkede fizyoterapide profesyonellik üzerine yapılan çalışmalar oldukça artmaya başlamıştır (1, 25, 27, 41, 53, 67, 68, 72, 73, 83, 84, 86, 88-91). Bu çalışmalardan hiç biri ise Türkiye'den gelmemiştir.

2.7. Fizyoterapide Profesyonelliğin Yeri ve Önemi

Bir mesleğin varoluş sebebi düşünüldüğünde, en temel unsurun topluma hizmet etmek olduğundan öte bir gerçek yoktur. Bu açıdan düşünüldüğünde ise bir mesleğe üye olmak topluma hizmet etmek adına toplumla bir sözleşme yapmak anlamına gelmektedir (92). Mesleğinin gereğini bireysel çıkar gözetmeksizin, en az hata ile olabildiğince en mükemmel şekilde yürütülmesi ve sorumluluğunun bilicinde olunması olarak da kavramsallaştırılan profesyonellik bu sözleşmenin koruyucusu ve teminatıdır. Buna istinaden bir mesleğin en az hata ile olabildiğince düzenli yürütülebilmesi olarak da tanımlanan mesleki profesyonellik, gerek toplumsal, gerekse bireysel sağlık hizmetlerinin verimli ve sürdürülebilir sağlanmasında çok önemli bir yetkinlik haline gelmiştir (5). Yeteri kadar profesyonel olmayan veya profesyonellik kavramının yeterince işlenmediği eğitim programlarından mezun fizyoterapistler, fizyoterapi mesleğinin uygulama standartlarına, etik ilkelerine, temel değerlerine, yasalarına uygun olmayan şekilde mesleğin bilinçsiz bir şekilde hatalı veya kalitesiz uygulanmasına sebep olabilir. Buna istinaden hastalar, diğer sağlık sunucuları veya toplum ile arasında olumsuzluklara ve problemlere sebep olabilir. Bu yüzden fizyoterapi uygulamalarında profesyonel mesleki davranışlar hasta/hizmet alan memnuniyeti, uyum ve sonuçlarında önemli bir pozitif rol oynamaktadır. Bu yüzden de profesyonelliğin meslek içi ilişkileri geliştireceği, hasta/hizmet alan sonuçlarının iyileştirilmesini ve tıbbi hataların en aza indirilmesine de ve daha kaliteli hizmet sunumu sağlanacağı düşünülmektedir (68).

Uzun yıllardır fizyoterapistler mesleki özerkliğin ve hastaların doğrudan fizyoterapistlere erişim hakkının kazanılması amacıyla tüm dünyada yaygın bir şekilde mücadele etmiştir ve etmeye devam etmektedir (53, 93). Bu mücadelenin başlanıldığı

yıllardan bu yana sağlık örgütleri ve diğer sağlık meslekleri tarafından fizyoterapistlerden daha üst düzeyde profesyonellik beklenmeye başlanmış ve mesleki özerkliğin kazanılması sonucunda hastalara sunulacak hizmetlerin niteliğinin en iyi şekilde sunulduğunun sorumluluğunu yüklenebilecek yeterliliğe sahip olunması gerektiği bildirilmiştir (67, 94). Günümüz de ise dünyada fizyoterapistlerin giderek artan oranda özerkliğe kavuşmaya başladığı ve hastaların fizyoterapistlere direk erişim olanağı verilmeye başladığı görölmektedir (95). Bu istinaden bütün dünyada fizyoterapistlerin özerkliğini kazanabilmesi ve kazanılan yerlerde bu hakların korunması ve halkın güveninin pekiştirilmesi için mesleki sorumluluklarını yerine getirerek daha yüksek düzeyde profesyonellik sergilemeleri gerekmektedir (96).

Fizyoterapi alanında bilgi birikimi geçmişten günümüze kadar oldukça genişlemiştir. Buna istinaden ilk ortaya çıktığı güne göre bugün çok daha farklı fizyoterapi uygulamalarının ve yeni fizyoterapi alanlarının geliştiği görölmektedir.. Fizyoterapistler gelişen ve değişen bu bilgi birikimine ayak uydurmaları ve kanıtları takip ederek en uygun tedavi edici veya önleyici uygulamaları belirlemeleri ve etkin ve güvenilir hizmet sunmaları gerekmektedir. Bu yüzden kendini sürekli geliştiren, farkındalığı yüksek profesyonel fizyoterapistler olmak her geçen gün daha da önemli hale gelmektedir. Ayrıca Son yıllarda mesleğe giriş ve öğrenim sonrası mesleki gelişim programlarının dünyada birçok ölkede hızla gelişmesi ve yaygınlaştırılması söz konusudur. İlgili aday sayısının mevcut istihdam ve öğrenim alanlarının aşmasıyla eğitim sürecinde ‘‘ kritik bir dönem ‘‘ ortaya çıkmaktadır (24). Bu durumla başa çıkabilmenin anahtarlarından birinin de profesyonellik olduğu bildirilmiştir.

Son yıllarda da Türkiye’de mesleki farkındalıkların sorgulandığı, uzun yıllardır mesleki özerkliğin arandığı fakat hala tam olarak kazanılamadığı, farklı alanlarda fizyoterapinin gelişmeye büyüme devam ettiği, ölkedeki fizyoterapist ihtiyacının karşılanması için hızlı ve bilinçsiz bir şekilde var olan üniversite kontenjanlarının artırıldığı veya yeni üniversitelerin açıldığı ve geline son durumda istihdam fazlası fizyoterapist mezunların olduğu görölmektedir (42, 55, 97). Buna istinaden Türkiye’deki fizyoterapistlerin her geçen gün sıkıntıları ve problemleri artarak devam etmektedir (98).

Dünyada fizyoterapistlerin karşılaştığı bu zorlukları ve sıkıntıları gidermek için fizyoterapide profesyonelliğin geliştirilmesi zamanın en önemli gereklerinden biridir (27,

89). Nitekim gerek DFK olsun gerekse mesleğimizin önde gelen kuruluşları profesyonelliğin mesleğimizin geleceği için çok önemli olduğu konusunda hem fikirdir. Türkiye 'de 2016 yılında yayınlanan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Çekirdek Eğitim Programı (FTRÇEP 2016) kapsamında yayınlanan rapor da bu durumu desteklemektedir (36). Son yıllarda Türkiye'de fizyoterapide profesyonelliğin önemi vurgulanmaya başlandığı görülse de bu alanla ilgili herhangi bir çalışmanın olmayışı bu alan da büyük bir boşluğun olduğunu gözler önüne sermektedir.

3. BİREYLER VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Soruları

Bu araştırma kapsamında temel olarak aşağıdaki sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır.

- Türkiye’deki fizyoterapistler mesleki değerler kapsamındaki profesyonelliği yansıtan örnek davranışları ne düzeyde sergilemektedirler?
- Fizyoterapistlerin, mesleki değerler konusundaki bilgi düzeyleri ne seviyededir?
- Fizyoterapistlerin lisans eğitimi sırasında mesleki değerler ile ilgili aldıkları eğitim ne düzeydedir?
- Fizyoterapistlerin mesleki değerler kapsamındaki profesyonellik düzeyine etki eden faktörler nelerdir?

3.2. Araştırmanın Yeri, Tipi ve Zamanı

Araştırma Türkiye genelinde yürütülmüş olup herhangi bir kurum veya kuruluştan yardım alınmamıştır. Türkiye’de fizyoterapistlerin mesleki değerler konusundaki bilgi ve eğitim düzeylerini belirlemek, sergiledikleri profesyonellik düzeylerini saptamak, etki eden değişkenleri analiz etmek amacıyla metodolojik, tanımlayıcı ve analitik tipte bir çalışma planlandı. Araştırmanın veri toplama süreci 15 Temmuz- 30 Kasım 2017 tarihleri arasında gerçekleşti.

3.3. Araştırmanın Etik Yönü

Professionalizm in Physical Therapy: Core Values Self Assessment’ ın Türkçeye uyarlanabilmesi, kullanılabilmesi için AFD ile mail yolu ile iletişime geçilip gerekli izinler alındıktan sonra Hasan Kalyoncu Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kuruluna çalışmanın etik yönden uygunluğu için başvuruldu. Yapılan incelemeler sonrasında 02.05.2017 tarih ve 2017-05 nolu kurul kararınca çalışmamız etik açıdan uygun bulundu (EK 1).

3.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini lisans düzeyinde eğitim veren ve fizyoterapi /fizik tedavi ve rehabilitasyon alanından mezun fizyoterapistlik diplomasına sahip olan ve Türkiye de çalışan yaklaşık 15000 fizyoterapist oluşturmaktadır.

Gerekli örneklem büyüklüğü evreni bilinenin örnekleme yöntemi kullanılarak %95 güven aralığında hesaplandı. Yapılan hesaplama sonrası evreni temsilen 376 fizyoterapiste ulaşılması hedeflendi. Çalışmanın örneklemini ise Türkiye'nin farklı illerinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 384 fizyoterapist oluşturdu.

3.5. Veri Toplama Gereçleri

Veri toplama gereçleri olarak fizyoterapistlerin bireysel özelliklerini tanımlamak amacıyla ‘‘Fizyoterapist Tanıma Formu’’, fizyoterapistlerin mesleki temel değerler kapsamında profesyonellik düzeylerini belirleyebilmek amacıyla ‘‘Fizyoterapide Profesyonellik :Temel Değerler Öz değerlendirme Ölçeği (FPTDÖ)’’, ve FPTDÖ de tanımlanan her bir temel değer altına sırasıyla; Fizyoterapistlerin mesleki profesyonelliği yansıtan mesleki temel değerlerle ilgili bilgi düzeylerine saptamak amacıyla bir değerlendirme skalası, çalışmaya katılan fizyoterapistler tarafından Türkiye’deki Fizyoterapistlerin mesleki temel değerler ilgili bilgi düzeylerinin ne düzeyde olduğunu düşündüklerini belirlemek için bir değerlendirme skalası, Fizyoterapistlerin lisans eğitimi sırasında mesleki temel değerlere yönelik aldıkları eğitim düzeylerinin belirlenmesi amacıyla da bir değerlendirme skalası kullanıldı (EK 2).

3.5.1. Fizyoterapist Tanıma Formu

Fizyoterapistlerin sosyo-demografik özellikleri ile mesleğe yönelik düşüncelerini sorgulandığı toplam 10 sorudan oluşan bu anket araştırmacı tarafından oluşturuldu.

3.5.2. Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz değerlendirme Ölçeği

Profesyonelliğin değerlendirilmesi oldukça zor bir girişimdir ve profesyonelliğin değerlendirilmesinde nitel yorumlama, derecelendirme ölçekleri, uzman eğitimci gözlemi, öz değerlendirme, akran değerlendirmesi, çok kaynaklı veya 360 derece değerlendirme gibi birçok farklı teknikler kullanılmaktadır (99, 100). Bu çalışmada ise fizyoterapistlerin

profesyonellik düzeylerini değerlendirebilmek amacıyla AFD tarafından geliştirilen ve bir öz değerlendirme aracı olan Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz-Değerlendirme (FPTDÖ) ölçeği kullanıldı.

FPTDÖ ölçeği, fizyoterapistlerin veya fizyoterapist öğrencilerinin Fizyoterapide profesyonellik için gerekli olan yedi temel değeri sergilediği sıklığı kendileri tarafından değerlendirilmesine olanak tanıyan bir araçtır. FPTDÖ ölçeği, AFD Eğitim Komisyonunun fizyoterapide profesyonelliği tanımlamak ve yansıtacak mesleki temel değerleri belirlemek amacıyla 2002 yılında düzenlendiği konferans sırasında eğitim, uygulama ve araştırma alanlarında uzman 18 fizyoterapist tarafından geliştirilmiştir (82). FPTDÖ'nün ön bölümünde Fizyoterapide profesyonellik; Temel Değerlerin ortaya çıkış ve anketin geliştirilme sürecine, anketi nasıl uygulanacağına ve anketin nasıl değerlendirilmesi gerektiğine dair bilgiler verilmiştir. Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz değerlendirme ölçeği 7 temel değer (hesap verebilirlik, fedakârlık, merhamet/önemseme, mükemmellik, dürüstlük, mesleki sorumluluk, sosyal sorumluk) ve bu temel değerlerin altında 5 ile 12 arasında değişen sayıda örnek gösterge bulunmakta ve toplamda 68 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki her bir maddeye verilen cevaplar 5'li likert skalası kullanılarak(1=hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=ara sıra, 4=sık sık, 5=her zaman) toplanmaktadır. Ölçeğin değerlendirmesi sırasında fizyoterapistlerin her bir göstergede genel olarak 4 veya 5 puan almasının beklenildiği, 3 ve altında puanlandığı her bir gösterge konusunda ise zayıf olduğu ve sonuç olarak kendisini güçlü gördüğü 4 veya 5 puan verdiği alanlarda neden yüksek puan verdiğini, 3 veya altı puan verdiği alanlarda da kendisini neden bu alanlarda zayıf gördüğünü ve nasıl güçlendirebileceğine yönelik öz değerlendirmesi yapması beklenir. Ölçek toplamında alınabilecek en düşük puan 68, maksimum toplam puan ise 340 olup puan artıca fizyoterapide profesyonelliği yansıtan temel değerleri sergileme düzeyinin arttığını göstermektedir.

3.5.3. Fizyoterapistlerin Mesleki Temel Değerlerle İlgili Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Fizyoterapistlerin, mesleki temel değer hakkındaki farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla her bir temel değer altına bir adet soru eklendi (EK 2). Örneğin, hesap verebilirlik temel değeri ve örnek göstergelerini içeren bölümün sonunda fizyoterapistlere yöneltilen soru aşağıdaki gibidir;

Yukarıda verilen temel değerler ve örnek göstergeleri de dikkate alarak fizyoterapistlik mesleğinde “hesap verebilirlik” hakkındaki eğitim ve bilgi düzeyinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?

Sorulan bu sorulara ise cevaplar 10 cm’lik Vizuel analog skalası (VAS) kullanılarak “0” değeri “hiç bilmiyorum”, “10” değeri ise “tamamen biliyorum” olarak değerlendirilecek şekilde fizyoterapistlerin görüşleri toplandı.

3.5.4. Fizyoterapistlerin Türkiye’deki Fizyoterapistlerin Mesleki Temel Değerler İlgili Bilgi Düzeyleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çalışmaya katılan her bir fizyoterapistten, izlenimlerinden yola çıkarak mesleki temel değerler bağlamında Türkiye genelindeki fizyoterapistlerin profesyonellik düzeyleri hakkındaki görüşleri istendi. Bu sebeple de her bir temel değer alt boyutuna birer soru eklendi. Örnek olarak hesap verebilirlik temel değeri ve örnek göstergelerini içeren bölümün sonunda fizyoterapistlere yöneltilen soru aşağıdaki gibidir;

Yukarıdaki temel değeri ve örnek göstergelerini de dikkate alarak: fizyoterapistlik mesleğinde “hesap verebilirlik” hakkındaki eğitim ve bilgi düzeyinin Türkiye’deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?

Sorulan bu sorulara ise cevaplar 10 cm’lik VAS skalası kullanılarak “0” değeri hiç yok ile “10” değeri ise tamamen var olarak değerlendirilecek şekilde fizyoterapistlerin görüşleri toplandı.

3.5.5. Fizyoterapistlerin Lisans Eğitimi Sırasında Mesleki Temel Değerlere Yönelik Aldıkları Eğitim Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Türkiye’deki fizyoterapistlerin, mesleki temel değer ile ilgili fizyoterapi lisans öğrenimi sırasında kazandırılan farkındalık düzeyini belirlemek amacıyla her bir temel değer altına bir adet soru eklendi. Örneğin, hesap verebilirlik temel değeri ve örnek göstergelerini içeren bölümün sonunda fizyoterapistlere yöneltilen soru aşağıdaki gibidir;

Bu temel değer konusunda (hesap verebilirlik) öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?

Sorulan bu sorulara ise cevaplar 10 cm'lik VAS skalası kullanılarak "0" değeri "hiç verilmedi", "10" değeri ise "tamamen verildi" olarak değerlendirecek şekilde fizyoterapistlerin bildirimleri toplandı.

3.6. Araştırmanın Uygulanması

Çalışma 3 ana aşamada gerçekleştirilmiş olup ilk olarak, FPTDÖ'nün Türk toplumuna kültürel adaptasyon işlemi yapıldı. Bu işlemden sonra ise FPTDÖ'nün güvenilirliğini sınamak ve araştırma sorularına cevap bulmak amacıyla anket form taslağı oluşturuldu ve Türkiye'de daha geniş bir kitleye daha kolay ulaşabilmek için online anket formatı da tasarlandı.

Veri toplama süreci ise 2 aşamada yapıldı. İlk etapta FPTDÖ'nün test tekrar test güvenilirliğini sınavabilmek amacıyla araştırmacı tarafından anket formları çıktılarını bizzat elden veya online anket formuna ulaşım linki, mail veya mesaj yolu ile çevresindeki fizyoterapistlere ulaştırıldı ve gerekli açıklamalar yapılarak en az üzerinden 3 günlük bir süre zarfı geçtikten sonra anket formlarını tekrar doldurmaları istendi. Bireylere tekrar anketleri doldurmaları gerektiğini hatırlatmak amacıyla 3 gün sonra mesaj veya mail gönderildi. Bu aşamada her iki anket uygulamasına katılan ve anketleri eksiksiz olarak dolduran toplam 69 fizyoterapist katılımı ile tamamlandı.

3 aşamada ise FPTDÖ ölçeğinin iç tutarlılık güvenilirliğini ve hedeflenen araştırmaya çıktılarını elde edebilmek ve daha fazla bireye ulaşabilmek amacıyla araştırmacı, çevresindeki fizyoterapistlerden yardım alarak ulaşabildikleri tüm fizyoterapistlere anket formlarının elden, mesaj veya mail yolu ile gönderilmesi sağlandı. Anketleri eksiksiz dolduran ve toplamda 384 fizyoterapist katılımı ile veri toplama çalışması tamamlandı.

3.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Fizyoterapistlerin çok farklı kurumlarda ve illerde dağınık halde küçük gruplar halinde çalışması nedeniyle tüm fizyoterapistlere ulaşamaması, çeşitli sebeplerle ve anketin çok uzun olduğu gerekçesiyle çalışmaya katılmak istememesi ve gönüllülük ilkesi esas alındığından dolayı olasılıksız örnekleme yöntemiyle verilerin toplanması çalışmanın sonuçlarını Türkiye de çalışan tüm fizyoterapistlere genellenebilmesini sınırlandırması,

Fizyoterapistlerin mesleki temel değerler bağlamında mesleki profesyonellik kavramı ile ilgili bilgi yetersizliğinden kaynaklı olumsuzluklar yaşanması ve bütün bireylere bire bir görüşerek takıldıkları noktalarda sözel olarak bilgilendirilme yapılamaması,

Yüz yüze görüşme ile anket uygulaması sırasında bazı bireylerin anketin soru ters soru içermediğini görüp, okumadan veya her temel değerden bir iki madde okuyarak kalan diğer maddeleri de onlara göre okumadan işaretlediği görülmüş ve bu bireyler çalışmaya dahil edilmemiştir fakat online ve anketi teslim edip sonra alınan anketlerde bu durumun tespitinin söz konusu olmaması.

3.8.Verilerin İstatiksel Analizi

Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin sosyo-demografik özellikleri, mesleki düşünceleri ve FPTDÖ'ye verdikleri yanıtlara yönelik tanımlayıcı bulgular, frekans(n), yüzde(%), aritmetik ortalama \pm standart sapma($X \pm SD$) ve medyan olarak verildi.

FPTDÖ'nün veri toplama skalasının ordinal olması ve yapılan analizler sonucu FPTDÖ verilerinin normal dağılıma uygunluk göstermediği için çalışmamızda gruplar arası karşılaştırmalarda nonparametrik testler kullanıldı. İkili grupların FPTDÖ 'ye verdikleri yanıtların karşılaştırılması için Mann Whitney U test kullanıldı. 3'lü grupların karşılaştırılması için de Kruskal Wallis Testi kullanıldı. Gruplar arasında fark bulunması halinde ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi ile birlikte Benferroni düzeltmesi uygulandı. Ölçülebilen değişkenlerle FPTDÖ arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla da Spearman Korelasyon analizi kullanıldı. Çalışmamızda anlamlılık düzeyi ise $p < 0,05$ olarak alındı.

3.9. Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye Adaptasyonu ve Güvenirliği

Farklı toplumlarda ve dillerde geliştirilen bir ölçeğin başka bir toplumda kullanılabilmesi için öncelikle kullanılmak istenen toplumun diline çevrilerek kültürel adaptasyonun yapılması gerekir. Bu süreçte yapılan işlem ise çeviriden ziyade uyarlama süreci olmalıdır. Bu amaçla literatürdeki öneriler ve rehberler dikkate alınarak ilk etapta FPDTÖ'nün Türkçeye uyarlanma işlemi gerçekleştirildi (101, 102). Türk toplumuna uyarlanması aşamasında ise Hesap Verebilirlik Temel Değeri boyutunda yer alan "9. AFD

ve diğerkuruluşlara üyeliği sürdürme” maddesi, “ Meslek derneğine ve diğerkuruluşlara üyeliği sürdürme” olarak değiştirildi ve Türkçe ölçeğin son şekli elde edildi (Ek 3). Sonrasında ise elde edilen Türkçe ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla test tekrar test güvenilirliği, iç tutarlılık güvenilirliği ve ölçek alt boyutları ile ölçeğin geneli arasındaki korelasyonlar incelendi.

Test tekrar test güvenilirliğini değerlendirmek için Türkçeye adaptasyonu yapılan ölçek üzerinden en az 3 gün geçmek şartıyla art arda iki defa uygulandı. İki uygulama arasındaki zamana göre değişmezliği değerlendirmek ve güvenilirliğini analiz etmek amacıyla Intraclass Correlation Coefficient (ICC) değerı hesaplandı. Ölçeğin örneklem grubundaki iç tutarlılık güvenilirliğini analiz etmek için ise cronbach alfa (α) değerı hesaplandı. ICC değerı 0,60-0,80 arasında ise iyi ve 0,80 üzerinde ise ölçüm verilerinin mükemmel derecede güvenilir olduğunu gösterir (103). Kabul edilebilir yüksek iç tutarlılık için ise Cronbach alfa katsayısı 0,80 veya üzeri olmalıdır (104).

4. BULGULAR

Bu bölümde, çalışma kapsamında Türkiye'nin farklı illerinden çalışmaya gönüllü katılan 384 fizyoterapiste ait bulgulara yer verildi. Çalışma bulguları sırasıyla aşağıdaki alt başlıklar kapsamında incelendi;

- Fizyoterapide profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeği Güvenirliği
- Fizyoterapistlerin sosyo-demografik özellikleri ve mesleğine yönelik düşünceleri
- Fizyoterapistlerin Fizyoterapide profesyonellik; Temel Değerler Öz değerlendirme ölçeğine verdikleri yanıtlar
- Fizyoterapistlerin mesleki temel değerler hakkındaki eğitim ve bilgi düzeyleri
- Fizyoterapistlerin Türkiye'deki fizyoterapistlerin profesyonellik düzeyi hakkındaki görüşleri
- Demografik bulgular ve mesleki düşüncüler açısından fizyoterapistlerin FPTDÖ puanlarının karşılaştırılması

4.1. Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Güvenirlik Sonuçları

Yaş ortalaması $28,6 \pm 4,6$ ve mesleki deneyim süresi $5,4 \pm 2,4$ yıl olan toplam 69 gönüllü çalışan fizyoterapist katılımı ile test tekrar test güvenirliliği çalışması gerçekleştirildi. FPTDÖ'nün genel ICC değeri $0,827$ (%95 CI (*Confidence Interval*, güven aralığı) $= 0,735-0,899$) olduğu ve alt boyutlarının ICC değerinin ise $0,640$ ile $0,74$ arasında değiştiği saptandı. Test tekrar test güvenirliliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görüldü. (Tablo 4.1.1)

Çalışmaya katılan toplam 384 fizyoterapistin verilerine göre ise de FPTDÖ'nün tamamı için iç tutarlık güvenirliliği $\alpha=0,974$ ve alt boyutlarının ise hesap verebilirlik ($\alpha=0,865$), fedakarlık ($\alpha=0,835$), merhamet/önemseme ($\alpha=0,939$), mükemmellik ($\alpha=0,946$), dürüstlük ($\alpha=0,943$), mesleki sorumluluk ($\alpha=0,852$), sosyal sorumluk ($\alpha=0,935$) olduğu saptandı. Sonuç olarak FPTDÖ ölçüm sonuçlarının iç tutarlılık güvenirliliğinin yüksek olduğu görüldü (Tablo 4.1.2).

Tablo 4.1.1 Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin Test Tekrar Test Güvenirlik Sonuçları (n=69)

	Intraclass Correlation Coefficient (ICC) (%95)
Hesap Verebilirlik	0,640
Fedakarlık	0,740
Merhamet /önemseme	0,651
Mükemmellik	0,720
Dürüstlük	0,743
Mesleki sorumluluk	0,691
Sosyal sorumluluk	0,694
Genel Toplam	0,827

Tablo 4.1.2 Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinin İç Tutarlık Güvenirlik Sonuçları (n=384)

Temel Değerler	Cronbach Alfa (α)
Hesap Verebilirlik	0,865
Fedakarlık	0,835
Merhamet /önemseme	0,939
Mükemmellik	0,946
Dürüstlük	0,943
Mesleki sorumluluk	0,852
Sosyalsorumluluk	0,935
Genel Toplam	0,974

4.2. Çalışmaya Katılan Fizyoterapistlerin Demografik ve Mesleki Düşüncelerine İlişkin Tanımlayıcı Bulgular

Çalışmaya katılan 384 fizyoterapistin genel yaş ortalaması $29,8 \pm 5,8$ yıl ve mesleki deneyim süresi $6,7 \pm 5,9$ yıldır. Tablo 4.2.1.'de çalışmaya katılan fizyoterapistlerin diğer tanımlayıcı özellikleri verilmiştir. Buna göre çalışmaya katılan fizyoterapistlerin % 39,1'i 26-30 yaş arasında olup % 54,9'u erkeklerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin % 81,3'ü lisan mezunu, % 14,8'i yüksek lisan mezunu ve % 3,9'u doktora mezunu olduğu belirlendi. Ayrıca % 52,6 özel sektörde çalıştığı ve % 56,8'inin 5 yıl veya daha az mesleki deneyeime sahip olduğu saptandı (Tablo 4.2.1).

Tablo 4.2.1.Fizyoterapistlerin tanımlayıcı özellikleri(N=384)

Tanımlayıcı özellikler	Sayı	Yüzde(%)	
Yaş(yıl)	≤ 25	100	26,0
	26 - 30	150	39,1
	≥ 31	134	34,9
Cinsiyet	Erkek	211	54,9
	Kadın	173	45,1
Eğitim Düzeyi	Lisans	312	81,3
	Yüksek lisans	57	14,8
	Doktora	15	3,9
Çalışılan Saha	Özel	202	52,6
	Kamu	123	32,0
	Üniversite(akademisyen)	59	15,4
Meslekteki toplam çalışma süresi (yıl)	≤ 5	218	56,8
	6-10	80	20,8
	≥11	86	22,4
Toplam	384	100,0	

Tablo 4.2.2’de fizyoterapistlerin mesleğe ve mesleki yaşamına yönelik düşüncelerine ilişkin bulgular verilmiştir. Fizyoterapistlerin çalıştıkları kurumların meslek içi eğitim, kurs, seminer konusunda eğitim veya kurum dışındaki meslek içi eğitimlere katılma konusunda kolaylık sağlanıyor mu sorusuna, % 22,1’i evet, % 49,1’i kısmen ve % 35,9’u hayır cevabını verdi. Fizyoterapistlerin diğer mesleki düşünceleri incelendiğinde ise çoğu bireyin mesleğini sevdiği (% 64), mesleğini icra etme konusunda memnun olanların oranının % 50,3 olduğu ve meslek tercihi yapabilme hakları olsa ise yarıdan fazlasının (% 56,3) fizyoterapistlik mesleğini tekrardan tercih etmeyecekleri görüldü.

Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin 10 üzerinden yapılan puanlamaya göre de mesleğini ortalama olarak $5,2 \pm 2,2$ düzeyinde icra edebildiklerini ifade ettiler (Tablo 4.2.2).

Tablo 4.2.2 Çalışmaya Katılan Fizyoterapistlerin Mesleğe ve Mesleki Yaşamına Yönelik Düşünceleri (n=384)

Mesleki Düşünceler	Sayı	Yüzde(%)	
Çalıştığınız kurum meslek içi eğitim kurs ve seminerler	Evet	85	22,1

düzenliyor mu veya bu tip eğitimlere katılmanıza kolaylık sağlıyor mu?	Kısmen	161	41,9
	Hayır	138	35,9
Mesleğinizi tekrar seçer misiniz?	Evet	168	43,8
	Hayır	216	56,3
Mesleğinizi seviyor musunuz?	Evet	239	62,2
	Kısmen	121	31,5
	Hayır	24	6,3
Mesleğinizi icra etmekten memnun musunuz?	Evet	193	50,3
	Kısmen	150	39,1
	Hayır	41	10,7
	$\bar{X} \pm SS$	Min.	Max.
Türkiye’de mesleğinizi tam olarak ne kadar icra edebildiğinizi düşünüyorsunuz? (0-10)	5,2±2,2	0	10

4.3. Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğine Verdikleri Yanıtlar

Bu bölümde; araştırma sonucunda çalışmaya katılan fizyoterapistlerin her bir temel değer ve bu temel değerlerin her bir göstergesini sergileme düzeyleri ile ilgili verdikleri yanıtlar hakkında tanımlayıcı istatistiki bilgilere yer verildi.

FPTDÖ ile yapılan çalışmaların bazılarında ortalama bazılarında ise toplam puan dikkate alınarak tanımlayıcı ve istatistiki bulgular paylaşıldı. Bu sebeple çalışma kapsamında daha kolay karşılaştırma ve analiz yapabilmek için Tablo 4.3.1’ de FPTDÖ ‘nün ve her bir temel değere ait bulgular hem ortalama değer hem de toplam puan ortalaması şeklinde her ikisini içerecek şekilde verildi. Buna göre çalışmaya katılan fizyoterapistlerin FPTDÖ’ den aldıkları toplam puanların 123 ile 340 arasında değiştiği ve genel ortalamanın 269,7±36,4 olduğu tespit edildi. FPTDÖ’ye verdikleri cevapların ortalama değer aralığı açısından incelendiğinde ise 3,97±0,54 olduğu görüldü. Bu sonuçlara göre fizyoterapistlerin temel değerleri yansıtan örnek davranışları genel olarak sık sık (3,97±0,54) sergilediklerini bildirdikleri ve profesyonellik düzeylerini yüksek olarak algıladıkları görüldü. Her bir temel değer sergilenme sıklığı açısından incelendiğinde ise;

Dürüstlük temel değeri 4,28±0,58 ortalama değerle, merhamet/önemseme temel değeri 4,21±0,59 ortalama değerle diğer temel değerlere oranla en yüksek sıklıkta sergilenen mesleki değerler olmuştur.

Mükemmellik (3,99±0,72) ve mesleki sorumluluk (3,98±0,67) değerlerinin genel ortalamaya yakın değer almakla birlikte bu değerlerinde sık sık sergilendiği görüldü.

Hesap verebilirlik (3,84±0,64), sosyal sorumluluk (3,64±0,75) ve fedakarlık (3,63±0,76) değerlerinin genel ortalamanın altında kaldığı ve diğer temel değerlere göre daha az sergilendiği görüldü.

Tablo 4.3.1 Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin Fizyoterapide profesyonellik; Temel Değerler Öz değerlendirme ölçeği ve her bir temel değer ortalama ve toplam puanları

Temel Değerler	Ortalama	Toplam puan	Minimum	Maksimum
Hesap Verebilirlik (10-50)	3,84±0,64	38,4±6,4	11	50
Fedakarlık (5-25)	3,63±0,76	18,2±3,8	5	25
Merhamet / önemseme (11-55)	4,21±0,59	46,4±6,5	22	55
Mükemmellik (11-55)	3,99±0,72	43,9±7,9	20	55
Dürüstlük (12-60)	4,28±0,58	51,4±7,0	18	60
Mesleki sorumluluk (7-35)	3,98±0,67	27,8±4,7	11	35
Sosyal sorumluluk (12-60)	3,64±0,75	43,6±9,0	17	60
Genel Toplam (68-340)	3,97±0,54	269,7±36,4	123	340

Tablo 4.3.2.'de; Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin Fizyoterapide profesyonellik; Temel değerler öz değerlendirme ölçeğine verdikleri yanıtlarına ilişkin bulgulara yer verildi. Bu bulgulara göre ise çalışmaya katılan fizyoterapistlerin çoğunluğu FPTDÖ' de tanımlanan 68 örnek davranıştan 62'sini sık sık, Dürüstlük temel değerini yansıtan örnek davranışlardan "6. Güvenilir olma" maddesini ise her zaman sergilediklerini düşündükleri görülmektedir. Geriye kalan 5 madde ise sırasıyla hesap verebilirlik boyutunda "9. Meslek derneğine ve diğer kuruluşlara üyeliği sürdürme.", fedakarlık boyutunda "3.Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama", sosyal sorumluluk alt boyutunda ise "7. Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma", "8.Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma.", "10.Toplulukta önderlik yapma" çoğunlukla yeterli miktarda sergilenmeyen ve çalışmaya katılan fizyoterapistlerin genelinin zayıf olduğu örnek göstergeler oldu.

Tablo 4.3.2 Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinde Örnek Göstergelere Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımları

Temel değerler	Örnek Göstergeler	Hiçbir zaman(1)	Nadiren(2)	Ara sıra(3)	Sık sık (4)	Her zaman(5)	median
		%	%	%	%	%	
Hesap Verebilirlik	1.Hastanın/hizmet alanın hedef ve ihtiyaçlarına cevap verme	0,8	5,2	13,0	59,9	21,1	4
	2.Farklı kaynaklardan geri bildirim isteme ve bunları yanıtlama	2,1	10,4	33,6	40,1	13,8	4
	3.Eylemlerinin sonuçlarını üstlenme ve kabul etme	0,5	6,0	10,7	44,8	38,0	4
	4.Öğrenme ve değişim için sorumluluk üstlenme	1,0	4,7	13,8	44,0	36,5	4
	5.Mesleki faaliyetlerin yürütülmesini sağlayan prosedürlere/politikalara, uygulama standartlarına ve etik kurallara bağlı kalma	0,5	3,9	10,4	51,4	33,6	4
	6.Mesleki uygulamalar hakkında başkaları (ödeme yapanlar, hastalar/hizmet alanlar, diğer sağlık hizmeti çalışanları) ile doğru şekilde iletişim kurma	1,8	4,2	13,8	49,5	30,7	4
	7.Hastaların/danışanların ve toplumun, sağlık hedeflerine ulaşmasında görev alma	2,1	6,0	20,3	45,8	25,8	4
	8.Hasta bakım kalitesinin sağlanmasında sürekliliği arama	1,3	4,7	18,0	47,7	28,4	4
	9.Meslek derneğine ve diğer kuruluşlara üyeliği sürdürme	20,3	23,2	18,0	19,8	18,8	3
	10.Öğrenmeyi kolaylaştıracak şekilde öğrencileri eğitme	3,4	10,4	19,8	38,8	27,6	4
Feaakarlık	1.Hastaların/hizmet alanların ihtiyaçlarını fizyoterapistlerinkinin üstünde tutma	2,3	6,3	19,8	50,3	21,4	4
	2.Kamu yararına karşılıksız hizmet sağlama	3,4	14,1	28,6	36,2	17,7	4
	3.Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama	4,9	19,0	36,2	27,9	12,0	3
	4.Beklenen uygulama standartlarının üstünde hasta/hizmet alan servisi sağlama	2,3	10,7	23,7	42,7	20,6	4
	5.Kişisel ihtiyaçlardan önce hasta/hizmet alan hizmetini ve profesyonel sorumluluğu yerine getirme	1,0	6,0	18,0	48,7	26,3	4

Tablo 4.3.2 (Devamı) Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinde Örnek Göstergelere Verdikleri Cevaplar

Temel değerler	Örnek Göstergeler						
		Hiçbir zaman(1)	Nadire(2)	Ara sıra(3)	Sık sık (4)	Her zaman(5)	
		%	%	%	%	%	median
Merhamet/Önemseme	1.Bireyin yaşam ortamındaki, sosyokültürel, ekonomik ve psikolojik etkileri anlama.	-	2,3	7,3	53,1	37,2	4
	2.Bireyin bakış açısını anlama.	-	1,3	9,9	55,7	33,1	4
	3.Hastanın/hizmet alanın ihtiyaçlarının savunucusu olma.	1,0	2,3	16,7	52,1	27,9	4
	4.Öğrenme stilleri, dil ve bilişsel becerilerdeki bireysel farklılıkları göz önüne alarak başkaları ile hem sözlü hem sözsüz iletişim kurma.	0,3	2,6	13,8	48,4	34,9	4
	5.Hasta/danışan ihtiyaçlarına uyumlu müdahaleler/ programlar tasarlama.	0,3	3,9	10,7	51,6	33,6	4
	6.Hastaların/hizmet alanların tedavilerinde mümkün olan en üst düzeyde işlevselliğe ulaşmalarını ve kendi özgür iradelerini kullanma hakkı sağlama.	0,5	2,9	13,8	50,8	32,0	4
	7.Bir hasta/hizmet alan için azami iyilik hali ve en yüksek potansiyele ulaşmayı hedefleme.	0,5	2,3	9,1	45,8	42,2	4
	8.Bireylerin sosyal, kültürel, cinsiyet ve cinsel eğilimlerini anlama ve bunları suistimal etmekten kaçınma.	-	2,3	6,3	35,9	55,5	4
	9.Hastanın/hizmet alanın hizmetinin duygusal ve psikolojik boyutunu yakalayabilme.	-	2,6	12,5	49,5	35,4	4
	10.Hastanın/hizmet alanın kişisel ihtiyaçlarına ve rahatlığına dikkat etme	-	3,1	7,8	47,7	41,4	4
	11.Başkalarına saygı gösterme ve onları benzersiz ve değerli olarak görme.	-	2,3	10,2	42,7	44,8	4
Mükemmellik	1.Kendini fizik tedavi mesleğinde geliştirmeye yatırım yapma.	2,3	8,3	21,9	36,7	30,7	4
	2.Mesleki uygulamalar ve kararları desteklemek için farklı kaynaklardan elde edilen kanıtların kullanılmasının önemini benimseme.	0,5	6,0	16,9	44,0	32,6	4
	3.Yüksek kaliteli sağlık ve eğitimsel sonuçları desteklemek için entegre ve işbirliğine dayalı uygulamalarda yer alma.	1,6	10,9	24,0	37,8	25,8	4
	4.Mesleki ve kişisel durumlarda entelektüel alçak gönüllülük taşıma.	0,3	2,3	14,3	45,1	38,0	4
	5.Mesleğin her alanında yüksek seviyede bilgi ve beceri ortaya koyma.	0,3	5,5	22,9	41,1	30,2	4
	6.Mesleki kararları desteklemek için tutarlı kanıt kullanma.	-	5,5	20,8	44,5	29,2	4
	7.Anlaşmazlığa tolerans gösterme.	1,0	6,3	21,9	40,6	30,2	4
	8.Bilgiyi geliştirmek için yeni kanıtlar araştırma.	1,0	6,3	21,9	40,6	30,2	4
	9.Mesleki kariyeri boyunca yeni bilgi elde etmek için çaba gösterme.	0,3	5,5	15,1	43,5	35,7	4
	10.Bilgilerini başkaları ile paylaşma.	0,3	4,2	13,8	41,4	40,4	4
	11.Bütün mesleki rollerde mükemmeliyeti geliştirmeye ve şekillendirmeye katkıda bulunma.	0,3	4,2	13,8	41,4	40,4	4

Tablo 4.3.2 (devamı) Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinde Örnek Göstergelere Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımları

No	Örnek Göstergeler	Hiçbir zaman(1)	Nadiren(2)	Ara sıra(3)	Sık sık(4)	Her zaman(5)	median
		%	%	%	%	%	
Dürüstlük	1.Meslekte uygulanan kurallara, kanunlara, düzenlemelere uyma.	0,3	1,8	8,6	54,9	34,4	4
	2.Mesleğin en üst standartlarına bağlı kalma (uygulama, etik, harcamaları karşılama, onur ve hastane etik kurulu, vb.)	-	2,6	9,9	51,6	35,9	4
	3.Belirli idealleri ve mesleki değerleri açıkça belirtme ve özümseme.	0,5	3,4	11,2	48,4	36,5	4
	4.Yetkiyi sağduyulu bir şekilde(haksız ayrıcalık kullanımından kaçınılması da dâhil) kullanma.	0,3	1,8	6,5	49,0	42,4	4
	5.İkilemleri, uygun temel değerler bütününe göre çözmeye.	0,5	2,3	9,9	54,9	32,3	4
	6.Güvenilir olma.	-	1,6	3,6	33,9	60,9	5
	7.Hastaların/danışanların devam eden tedavisinin bir parçası olmak için sorumluluk alma.	0,3	2,3	7,0	43,0	47,4	4
	8.Kişinin sınırlarını bilme ve buna uygun olarak hareket etme.	0,5	1,3	4,7	44,3	49,2	4
	9.Kendimiz ile diğerleri arasında taciz ve önyargı ile yüzleşme.	1,6	4,4	11,2	41,4	41,4	4
	10.Uzmanlığının sınırlarını bilme ve uygun şekilde yönlendirmeler yapma.	-	2,1	5,5	46,4	46,1	4
	11.Uygulama değerlerine ve mesleki etik standartlarına uygun iş/görev seçme.	0,5	2,1	7,0	47,7	42,7	4
	12.Eylemlerinin sonuçları kendisini riske attığı zaman bile mesleki değerler temelinde hareket etme.	0,8	3,4	12,0	45,6	38,3	4
Mesleki Sorumluluk	1. "En uygun hizmeti" sağlayarak iyilik yapma.	-	3,4	7,3	50,8	38,5	4
	2.Her bireyin fonksiyon, sağlık ve iyilik hali için hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırma.	-	2,3	9,9	51,3	36,5	4
	3.Tüm mesleki bağlamlarda bireylerin emniyetini, güvenliğini ve gizliliğini muhafaza etme.	-	1,8	8,1	43,2	46,9	4
	4.Uygulama ortamı dışında mesleki faaliyetlere katılma.	2,3	13,8	29,4	35,4	19,0	4
	5.Fizik tedavi mesleğini yüceltme.	2,1	10,4	19,8	37,0	30,7	4
	6.Başkalarına, potansiyellerini fark etmeleri için rehberlik yapma	2,1	5,2	22,9	43,2	26,6	4
	7.Mesleği ile gurur duyma	5,7	9,6	19,5	33,3	31,8	4

Tablo 4.3.2 (devamı) Fizyoterapistlerin Fizyoterapide Profesyonellik; Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeğinde Örnek Göstergelere Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımları

No	Örnek Göstergeler	Hiçbir zaman(1)	Nadiren(2)	Ara sıra(3)	Sık sık(4)	Her zaman(5)	median
		%	%	%	%	%	
Sosyal sorumluluk	1.Fizik tedavi hizmetleri ve sağlık bakımına ulaşımında kapsayan toplumun sağlık ve sıhhat ihtiyaçlarını destekleme.	1,0	7,0	26,8	45,6	19,5	4
	2.Meslek ve geniş halk içinde kültürel yeterliliği teşvik etme.	0,5	8,3	29,2	43,5	18,5	4
	3.Hastaların / hizmet alanların işlev, sağlık ve iyilik halini etkileyen sosyal politikayı destekleme.	0,8	6,0	26,0	46,6	20,6	4
	4.Mevcut sosyal politikaların hastanın yararına olmasını sağlama.	1,0	8,6	21,9	44,3	24,2	4
	5.Fizyoterapistlerin hizmet sunumunu etkileyen yasalar, yönetmelikler, standartlar yönergelerdeki değişiklikleri destekleme.	0,8	8,3	17,2	41,7	32,0	4
	6.Toplum gönüllülüğünü destekleme.	1,3	9,4	23,7	37,5	28,1	4
	7.Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma.	9,6	21,9	25,5	28,4	14,6	3
	8.Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma.	4,4	13,5	31,8	33,6	16,7	3
	9.Mevcut toplum, ülke ve dünya çapındaki güncel konuların ve bunların toplumun sağlık ile iyilik halini ve fizik tedavi hizmet sunumunu nasıl etkilediğini anlama.	0,5	9,4	27,1	43,0	20,1	4
	10.Toplulukta önderlik yapma.	3,9	19,0	34,6	27,6	14,8	3
	11.Diğer sağlık personelleri ve geniş halk kitleleriyle işbirliğine dayalı ilişkiler içinde olma.	1,8	13,8	27,3	39,1	18,0	4
	12.Sosyal adaletin ve hizmetlerin ekonomik etkinliğinin uyumunu sağlama.	2,6	12,0	30,5	36,7	18,2	4

4.4. Fizyoterapistlerin FPTDÖ’de Yer Alan Mesleki Temel Değerler Hakkındaki Eğitim ve Bilgi Düzeyleri

Bu bölümde fizyoterapistlerin mesleki profesyonelliği yansıtan örnek davranışlar hakkındaki aldıkları lisans eğitimi seviyelerine ve bilgi düzeylerine yönelik düşüncelerine ait bulgulara yer verildi.

Fizyoterapistlerin lisans eğitimi sırasında mesleki temel değerlere yönelik aldıkları eğitim düzeylerinin 0 ile 10 arasında değiştiği ve ortalama olarak aldıkları eğitimin $6,5 \pm 1,9$ olduğu ve gerekli farkındalıkların bazı bireylere hiç kazandırılmadığı bazı bireylere ise tamamen kazandırıldığı genel olarak ise yeterince kazandırılmadığı görüldü. Aldıkları

eğitimlerde ise sırasıyla en fazla farkındalık merhamet önemseme, dürüstlük, mesleki sorumluluk ve mükemmellik gibi mesleki profesyonelden beklenen davranış ve nitelikler konusunda kazandırıldığı. daha az olarakda sosyal sorumluluk, hesap verebilirlik ve fedakarlık boyutlarında kazandırıldığı görüldü (Tablo 4.4.1).

Tablo 4.4.1 Fizyoterapistlerin mesleki temel değerler hakkındaki aldıkları lisans eğitim düzeyleri

	$\bar{X} \pm SS$	Minimum	Maksimum
Hesap Verebilirlik (0-10)	6,0±2,2	0	10
Fedakarlık (0-10)	6,2±2,2	0	10
Merhamet /önemseme (0-10)	7,0±2,1	0	10
Mükemmellik (0-10)	6,6±2,3	0	10
Dürüstlük (0-10)	7,0±2,2	0	10
Mesleki sorumluluk (0-10)	6,7±2,2	0	10
Sosyal sorumluluk (0-10)	6,0±2,4	0	10
Mesleki değerler (genel) (0-10)	6,5±1,9	0	10

Fizyoterapistlerin mesleki temel değer bağlamındaki örnek gösteriler hakkındaki farkındalık düzeylerinin ise 2,1 ile 10 arasında değiştiği ve ortalama olarak temel değerler hakkındaki genel farkındalık düzeylerinin $7,6 \pm 1,4$ olduğu görüldü. Sonuç olarak bazı bireylerin temel değerler hakkındaki farkındalıklarının oldukça yetersiz olduğu bazı bireylerin ise temel değerler hakkındaki farkındalıklarının tamamen var olduğu, genel olarak ise orta seviyenin üstünde farkındalıkları olsa da temel değerler hakkında tam olarak bilgilerinin olmadığı saptandı. Temel değerler hakkındaki farkındalıkları incelendiğinde ise sırasıyla en fazla merhamet önemseme, dürüstlük, mesleki sorumluluk ve mükemmellik gibi mesleki profesyonelden beklenen davranış ve nitelikler konusunda olduğu, daha az orantıda sosyal sorumluluk, hesap verebilirlik ve fedakarlık boyutlarında olduğu görüldü (Tablo 4.4.2).

Tablo 4.4.2 Fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkında eğitim ve bilgi düzeyi

Mesleki değerler hakkında farkındalık düzeyleri	$\bar{X}\pm SS$	Minimum	Maksimum
Hesap Verebilirlik (0-10)	7,2 \pm 1,7	1	10
Fedakarlık (0-10)	7,5 \pm 1,8	0	10
Merhamet /önemseme (0-10)	8,2 \pm 1,6	1	10
Mükemmellik (0-10)	7,6 \pm 1,9	0	10
Dürüstlük (0-10)	8,1 \pm 1,6	2	10
Mesleki sorumluluk (0-10)	7,7 \pm 5,8	2	10
Sosyal sorumluluk (0-10)	7,0 \pm 1,9	1	10
Mesleki değerler (genel) (0-10)	7,6\pm1,4	2,1	10

4.5. Fizyoterapistlerin Türkiye’deki Fizyoterapistlerin Profesyonellik Düzeyi Hakkındaki Görüşleri

Fizyoterapistlerin Türkiye’deki fizyoterapistlerin profesyonellik hakkındaki farkındalıklarına yönelik görüşleri incelendiğinde 10 (VAS) üzerinden yapılan değerlendirmeye göre 0 ile 9,9 arasında değiştiği ve ortalama olarak 5,8 \pm 1,5 olarak derecelendirdikleri görüldü. Sonuç olarak bazı bireyler meslektaşlarının fizyoterapide profesyonellik hakkında farkındalıklarının hiç olmadığını düşünürken, bazı bireyler ise meslektaşlarının tamamen var olduğunu, genel olarak ise meslektaşlarının profesyonellik hakkında orta düzeyde bir farkındalıklarının olduğunu dile getirdiler.

Çalışmaya katılan fizyoterapistler, Türkiyedeki meslektaşlarının sırasıyla en fazla merhamet önemseme, dürüstlük ve mesleki sorumluluk gibi mesleki profesyonelden beklenen davranış ve nitelikler konusunda farkındalıklarının olduğunu, daha az orantıda mükemmellik, sosyal sorumluluk, hesap verebilirlik ve fedakarlık boyutlarında olduğu görüşünde oldukları görüldü. (Tablo 4.5.1).

Tablo 4.5.1 Fizyoterapistlerin Türkiye’deki fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkındaki eğitim ve bilgi düzeylerine yönelik görüşleri

Mesleki değerler	$\bar{X}\pm SS$	Minimum	Maksimum
Hesap Verebilirlik (0-10)	5,3±1,7	0	10
Fedakarlık (0-10)	5,6±2,0	0	10
Merhamet /önemseme (0-10)	6,2±1,8	0	10
Mükemmellik (0-10)	5,6±1,9	0	10
Dürüstlük (0-10)	6,1±1,9	0	10
Mesleki sorumluluk (0-10)	5,8±1,9	0	10
Sosyal sorumluluk (0-10)	5,6±2,0	0	10
Mesleki değerler (genel) (0-10)	5,8±1,5	0	9,7

4.6. Demografik bulgular ve mesleki düşüncüler açısından fizyoterapistlerin FPTDÖ puanlarının karşılaştırılması

Bu bölümde çalışmaya katılan fizyoterapistlerin FPTDÖ ye verdikleri yanıtların demografik özelliklerden, mesleğe yönelik tutum ve düşüncelerden veya temel değerler ile ilgili sahip oldukları bilgi düzeyinden etkilenme durumları incelendi.

Yaş, mesleki deneyim süreleri ve cinsiyet açısından gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde fizyoterapistlerin FPTDÖ’ puanları arasında fark olmadığı saptandı ($p>0,05$) (Tablo 4.6.1).

Mezuniyet derecesine göre FPTDÖ puanları incelendiğinde; lisans mezunlarının temel değerleri sergileme düzeyi ($3,92\pm 0,52$), yüksek lisans ($4,12\pm 0,60$), doktora mezunlarının ise ($4,26\pm 0,35$) olduğu saptandı.. Fizyoterapistlerin mezuniyet derecelerine göre gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde FPTDÖ’ den aldıkları ortalama değerler açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı ($p<0,05$) (Tablo 4.6.1). Yapılan ileri analizlerde bu farkın ise lisans mezunu fizyoterapistler ile yüksek lisans ve doktora mezunu fizyoterapistler arasında olduğu, doktora ve yüksek lisans mezunu fizyoterapistlerin lisans mezunu fizyoterapistlerden daha sık temel değerleri sergilediği ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu görüldü ($p<0,0167$) .

Fizyoterapistlerin çalıştıkları kurum veya kuruluşlara göre FPTDÖ puanları incelendiğinde kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet veren fizyoterapistlerin temel değerleri sergileme düzeyi ($3,84\pm 0,55$), özel kurum ve kuruluşlarda hizmet veren fizyoterapistlerin ($3,99\pm 0,48$), üniversitelerde araştırmacı, öğretim görevlisi ve öğretim üyesi olarak görev yapanların ($4,13\pm 0,62$) olduğu saptandı. Fizyoterapistlerin çalıştıkları kurum veya kuruluşlara göre gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde FPTDÖ' den aldıkları ortalama değerler açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı ($p<0,05$) (Tablo 4.6.1). Yapılan ileri analizlerde bu farkın kamu hastanelerinde ve kuruluşlarında hizmet veren fizyoterapistler ile üniversitelerde araştırmacı, öğretim görevlisi ve öğretim üyesi olarak görev yapan fizyoterapistler arasında olduğu görüldü ($p<0,0167$). Kamu hastanelerinde ve kuruluşlarında hizmet veren fizyoterapistlerin, üniversitelerde araştırmacı, öğretim görevlisi ve öğretim üyesi olarak görev yapanlara oranla temel değerleri daha az sergilediği ve profesyonellik algılarının daha düşük olduğu görüldü.

Fizyoterapistlerin “Çalıştığınız kurumda meslek içi eğitim, kurs veya seminerler düzenleniyor mu veya bu tip eğitimlere katılımınıza kolaylık sağlanıyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara göre FPTDÖ puanları incelendiğinde “evet” cevabı veren grubun temel değerleri sergileme düzeyleri ($4,15\pm 0,48$) kısmen cevabı veren grubun ($3,95\pm 0,51$) ve hayır cevabını veren grubunun ise ($3,87\pm 0,57$) olduğu saptandı. Gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde ise FPTDÖ ortalama değeri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görüldü ($p<0,05$) (Tablo 4.6.1).Yapılan ileri analizlerde ise bu farkın; “evet” cevabı veren grup ile “kısmen” ve “hayır” cevabını veren gruplar arasında olduğu, “evet” grubunun temel değerleri daha fazla sergilediği ve profesyonellik algılarının diğerlerinden daha yüksek olduğu görüldü.

Fizyoterapistlerin “Mesleği tekrardan seçer misiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre FPTDÖ puanları incelendiğinde “evet” cevabı veren grubun temel değerleri sergileme düzeyleri ($4,12\pm 0,44$) ve “hayır” cevabını veren grubunun ise ($3,85\pm 0,57$) olduğu saptandı. Gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde ise FPTDÖ ortalama değeri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görüldü ($p<0,05$) (Tablo 4.6.1). Mesleğini devam ettirme eğiliminde olan fizyoterapistlerin temel değerleri daha fazla sergilediği ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu görüldü.

Fizyoterapistlerin “Mesleğinizi seviyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre FPTDÖ puanları incelendiğinde “evet” cevabı veren grubun temel değerleri sergileme düzeyi (4,13±0,43), kısmen cevabı veren grubun (3,75±0,54) ve hayır cevabını veren grubunun ise 3,43±0,67 olduğu saptandı. Gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde ise FPTDÖ ortalama değeri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görüldü (p<0,05) (Tablo 4.6.1). Yapılan ileri analizlerde ise bu farkın; “evet” cevabı veren grup ile “kısmen” ve “hayır” cevabını veren gruplar arasında olduğu, “evet” grubunun temel değerleri sergileme düzeyinin daha fazla olduğu ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu görüldü.

Fizyoterapistlerin “Mesleğinizi icra etmekten memnun musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre FPTDÖ puanları incelendiğinde “evet” cevabı veren grubun temel değerleri sergileme düzeyi (4,15±0,14) kısmen cevabı veren grubun (3,81±0,54) ve hayır cevabını veren grubunun ise (3,69±0,66) olduğu saptandı. Gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde ise FPTDÖ ortalama değeri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlendi (p<0,05) (Tablo 4.6.1). Yapılan ileri analizlerde ise bu farkın; “evet” cevabı veren grup ile “kısmen” ve “hayır” cevabını veren gruplar arasında olduğu, “evet” grubunun temel değerleri sergileme düzeyinin daha fazla olduğu ve profesyonellik algılarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu görüldü.

Tablo 4.6.1 Demografik bulgular ve mesleki düşüncüler açısından fizyoterapistlerin FPTDÖ puanlarının karşılaştırılması

		n	FPTDÖ sonuçları		
			$\bar{X}\pm SS$	X^2/z	p
Yaş (yıl)	≤ 25	100	3,99±0,57	4,587	0,101
	26-30	150	3,90±0,51		
	≥31	134	4,03±0,53		
cinsiyet	Erkek	211	3,93±0,56	-1,627	0,104
	Kadın	173	4,02±0,50		
Mezuniyet derecesi	Lisans	312	3,92±0,52	15,038	0,001*
	Yüksek lisans	57	4,12±0,60		
	Doktora	15	4,26±0,35		
Çalışılan kurum	Özel	202	3,99±0,48	14,532	0,001*
	Kamu	123	3,84±0,55		
	Üniversite	59	4,13±0,62		
Mesleki Deneyim (yıl)	≤ 5	218	3,93±0,56	0,817	0,665
	6-10	80	4,02±0,52		
	≥11	86	4,01±0,49		
Kurumların Meslek içi eğitim, kurs veya seminerlere desteği	Evet	85	4,15±0,48	12,900	0,002*
	Kısmen	161	3,95±0,51		
	Hayır	138	3,87±0,57		
Mesleği tekrardan seçer misiniz?	Evet	168	4,12±0,44	-4,628	<0,001*
	Hayır	216	3,85±0,57		
Mesleğini seviyor musunuz ?	Evet	239	4,13±0,43	58,607	<0,001*
	Kısmen	121	3,75±0,54		
	Hayır	24	3,43±0,67		
Mesleğini icra etmekten memnun musunuz?	Evet	193	4,15±0,14	43,342	<0,001*
	Kısmen	150	3,81±0,54		
	Hayır	41	3,69±0,66		

*p<0,05, FPTDÖ:Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeği

Fizyoterapistlerin mesleklerini icra edebilme düzeyi ile FPTDÖ puan ortalaması arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve mesleğini icra edebilme

düzeyi artıkça fizyoterapistlerin temel değerleri sergileme düzeyinin arttığı ve profesyonellik algılarının yükseldiği görüldü ($r= 0,241$, $p<0,05$) (Tablo 4.6.2).

Fizyoterapistlerin temel değerler hakkındaki bilgi düzeyi ile FPTDÖ 'den aldıkları ortalama değer ile arasındaki ilişki incelendiğinde ise istatistiksel olarak pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptandı ($r=0,716$, $p<0,05$) (Tablo 4.6.2). Bu sonuçlara göre fizyoterapistlerin temel değerler hakkındaki bilgi düzeyi artıkça temel değerlerin sergilenme düzeyinde önemli derecede arttığı ve profesyonellik algılarının yükseldiği görüldü.

Tablo 4.6.2 Fizyoterapistlerin mesleğini icra edebilme ve temel değerler hakkındaki bilgi düzeyleri ile FPTDÖ puan ortlaması arasındaki ilişkiye ait bulgular

	FPTDÖ:Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeği Toplam puanı	
	r	p
Mesleğini İcraedebilme düzeyi(0-10)	0,241	<0,001*
Temel değerler hakkındahi bilgi düzeyleri (0-10)	0,716	<0,001*

* $p<0,05$, **FPTDÖ**:Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Ölçeği

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada AFD tarafından geliştirilen ve profesyonel bir fizyoterapistten beklenen örnek mesleki değerler ve davranışların tanımlandığı FPTDÖ adlı doküman Türk toplumuna uyarlanarak ve güvenilirliği test edildi ve FPTDÖ kapsamında Türkiye’deki fizyoterapistlerin mesleki değerleri ve örnek davranışları sergileme düzeyleri ve buna paralel olarak fizyoterapistlerin profesyonellik düzeyi algıları, mesleki değerler bağlamında güçlü ve zayıf yönleri, mesleki değerler kapsamında profesyonel bir fizyoterapistin sergilemesi gereken örnek davranışlar hakkındaki aldıkları eğitim ve bilgi düzeyleri araştırıldı ve fizyoterapistlerin mesleki değerleri sergilenme düzeyi ve profesyonellik algılarının çeşitli faktörlerden etkilenme durumları incelendi ve bu konular ayrı başlıklar altında tartışıldı.

FPTDÖ’nün güvenilirliğinin incelenmesi

FPTDÖ’nün Türkçeye uyarlanması yapılan formunun 69 fizyoterapistin katılımı ile yapılan test tekrar test güvenilirliği çalışmasında ölçekten elde edilen ICC değerlerinin tüm boyutlar kapsamında ele alındığında genel ICC değeri 0,83(0,74-0,90) olduğu ve alt boyutlarının ICC değerinin ise 0,64 ile 0,74 arasında değiştiği görülmüştür. Anderson (67) Amerika Birleşik Devletlerinde doktora fizyoterapi öğrencileri üzerinde yaptığı FPTDÖ’nün geçerlilik güvenilirlik çalışması sırasında FPTDÖ ölçeğinin test tekrar test güvenilirliğini incelemiş ve FPTDÖ’nün tümü için ICC değeri 0,896, alt boyutları için ise 0,648 ile 0,923 arasında değiştiği ve güvenilirliğinin yüksek olduğunu saptamıştır. Literatürdeki yapılan güvenilirlik çalışmaları da dikkatte alındığında elde edilen değerler kapsamında FPTDÖ ölçeğinin tamamının test tekrar test güvenilirliğinin mükemmel, alt boyutlarının için ise kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. (105; 67; 103; 106).

Likert tipi ölçeklerden elde edilen verilerin güvenilirliğini hesaplamada sıklıkla kullanılan yöntemlerden biride iç tutarlılık katsayı veya iç tutarlılık güvenilirliği olarak da ifade edilen cronbach alfa değeri hesaplanmıştır. Çalışmaya katılan 384 fizyoterapistin tamamladığı FPTDÖ’nün Türkçe versiyonu kapsamında elde edilen sonuçlarına göre ölçeğin tamamının iç tutarlık güvenilirliği $\alpha=0,974$ ve alt boyutlarının ise hesap verebilirlik ($\alpha=0,865$), fedakarlık ($\alpha=0,835$), merhamet/önemseme ($\alpha=0,939$), mükemmellik

($\alpha=0,946$), dürüstlük ($\alpha=0,943$), mesleki sorumluluk ($\alpha=0,852$), sosyal sorumluk ($\alpha=0,935$) olduğu görülmüştür.

Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması ve geliştirilmesi aşamasında tarafımızdan 69 kişi üzerinde gerçekleştirilen ve 17. Fizyoterapi ve Rehabilitasyonda Gelişmeler Kongresinde sunulan “ Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Anketinin Türkçeye uyarlanması: ön çalışma sonuçları” adlı çalışma incelendiğinde ise FPTDÖ’ nün tümünün iç tutarlık güvenilirliği Chronbach $\alpha=0,971$ ve alt boyutlarının ise Hesap verebilirlik ($\alpha=0,827$), Fedakarlık ($\alpha=0,838$), Merhamet /önemseme ($\alpha=0,933$), Mükemmellik ($\alpha=0,935$), Dürüstlük ($\alpha=0,950$), Mesleki sorumluluk ($\alpha=0,827$), Sosyal sorumluk ($\alpha=0,942$) olduğu saptanmıştır (107). Sonuç olarak ilgili literatürde yapılan güvenilirlik çalışmaları da dikkate alındığında elde edilen cronbach alpha değerleri kapsamında FPTDÖ ölçeği ve alt boyutlarının iç tutarlılık güvenirliliğinin yüksek olduğu söylenebilir (67; 103; 105).

FPTDÖ’ den elde edilen verilerin incelenmesi

Çalışma kapsamında fizyoterapistlerin FPTDÖ’ den aldıkları puanlar incelendiğinde 123 ile 340 arasında değiştiği ve genel ortalama puanın $269,7\pm 36,4$ olduğu görülmüştür. Anderson (67) ABD’de FPTDÖ nün geçerlilik güvenirliliğini incelediği çalışmada fizyoterapi öğrencilerinin FPTDÖ’den aldıkları puanların 171 ile 340 arasında değiştiği ve genel toplam puan ortalamasının ise $253,66\pm 34,14$ olduğu görülmektedir. Kumar ve ark. Hindistanlı fizyoterapistler ve öğrenciler arasındaki profesyonellik seviyesini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada katılımcıların FPTDÖ’den aldıkları toplam puan ortalamasının $143,08\pm 40,52$ olduğu görülmektedir. Sonuç olarak bakıldığında Türkiye deki fizyoterapistlerin FPTDÖ deki mesleki değerleri daha sık sergiledikleri ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Fakat çalışılan örneklem gruplarının diğer çalışmalarda öğrenciler üzerinde yapılmış olması veya öğrenci gruplarda içermesinden kaynaklı bire bir kıyaslama yapmak pek mümkün olmamaktadır.

Çalışmamızda FPTDÖ’ de yer alan yedi mesleki temel değer sergilenme sıklığı açısından incelendiğinde en yüksekten düşüğe doğru Dürüstlük, Şefkat/önemseme, mükemmellik, mesleki sorumluluk, hesap verebilirlik, sosyal sorumluluk ve fedakârlık şeklinde sıralandığı görülmüştür. Dürüstlük ve merhamet/önemseme değerleri diğer temel

değerlere oranla daha fazla sergilendiği; fedakârlık, sosyal sorumluluk ve hesap verebilirlik temel değerleri ise genel ortalamanın altında kaldığı ve diğerlerine göre daha az sergilendiği görülmüştür.

Kumar ve ark. (73) yaptığı çalışmada FPTDÖ' de yer alan yedi mesleki temel değer sergilenme sıklığı açısından incelendiğinde en yüksekte düşüğe doğru fedakarlık, merhamet/önemseme, hesap verebilirlik, mükemmellik, mesleki sorumluluk, dürüstlük ve sosyal sorumluluk şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Mcginns ve ark. (79) ABD' de fizyoterapistlerin FPTDÖ de tanımlanan mesleki temel değerlerin mesleki uygulamalarına entegrasyonuna yönelik 20 deneyimli fizyoterapistle yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla derinlemesine yaptıkları çalışmada fizyoterapistlerin sırasıyla dürüstlük, merhamet/önemseme ve hesap verebilirlik değerlerini mesleki hayatlarına entegre ettikleri, mükemmellik, mesleki sorumluluk ve fedakarlık temel değerlerini yeterince entegre etmedikleri, sosyal sorumluluk temel değerinin ise entegre etmediklerini saptamışlardır. Bazı katılımcılar zaman yetersizliği veya sosyal sorumluluk konusunda ne yapacağını bilmemekten kaynaklı mesleki değerleri mesleki hayatlarına entegre edemediklerini bildirmiştir. Bazı katılımcıların ise mesleki değerler hakkında farkındalıkların olmadığı yada mesleki değerleri bireysel sorumlulukları olarak görmedikleri ve bu yüzden mesleki hayatlarına entegre etmedikleri görülmüştür. Ayrıca görüşmelerden çıkarılan tematik analizlerde mesleki temel değerlerin gelişiminde ve sergilemesinde öncelikle kişisel değerlerin rol aldığı, eğitim ve klinik deneyim ile daha da şekillenip geliştiğini görmüşlerdir.

Aguilar ve ark. (83) ise Avusturyalı fizyoterapistlerin mesleki değerlerini keşfetmek amacıyla 14 deneyimli fizyoterapistle yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla yaptıkları çalışmada mesleki değerlerin hasta terapist iş birliği, fizyoterapi bilgi beceri ve pratiği ve alçak gönüllülük, dürüstlük, empati/merhamet, önemseme gibi özgecil değerlerin etrafında toplandığı görülmüştür. Bireylerin sosyal sorumluluk gibi bir değeri ise hiç dile getirmediğini saptamışlardır. Çalışmada ortaya çıkan mesleki değerler ile AFD tarafından FPTDÖ tanımlanan mesleki değerler ile arasında benzerlikler olsa da farklılıkların olduğu görülmüştür. Kültürler arasında mesleki değerlerin benimsenmesi açısından farklılıkların olabileceği bildirilmiştir.

Ricardson iki ayrı fizyoterapi okulunda 3 yıl boyunca öğrencilerin mesleki değerlerine yönelik gelişim paradigmasını incelediği çalışmasında; okul hayatının ilk yıllarında gelen sonuçlara göre bir okuldaki öğrencilerin fizyoterapiye yönelik daha çok

bilimsel bir bakış açısı kazanırken diğer okuldaki öğrencilerin ise daha çok hümanistik bir bakış açısı kazandığını saptamıştır..Bir okuldaki öğrenciler takım çalışmasını veya araştırmayı çok az tanıdığını, diğer öğrencilerin ise toplumsal sağlık hizmetlerine yönelik mesleğin amaçlarını çok az benimsediğini belirlemiştir. Üçüncü yılın sonunda bir okuldaki öğrenciler toplum ihtiyaçlarını ele alan, bireysel hizmet alanlarında iletişim ve kişiler arası beceriler için daha hümanist bir şekilde tutum sergilerken, diğer okuldaki öğrencilerin ise multidisipliner takım çalışması, araştırma yönetimi ve hasta eğitime daha bilimsel olarak yönelmeye devam ettiklerini görmüştür. Üç yıllık eğitim süresince yapılan takipler sırasında bireysel paradigmalara yönelik herhangi bir çabanın olmadığını ve her iki okuldaki 3. sınıf fizyoterapist öğrencilerinin mesleki amaçları, değerleri ve uygulama biçimleri hakkında tam bir anlayışa sahip olmadıklarını görmüştür. Sonuç olarak bireysel mesleki gelişim paradigmasında okul programlarının güçlü etkilerinin olduğunu ve mesleki profesyonel gelişim paradigmasının eğitim döneminin ilk yıllarından şekillendiği ve yerleştiği ve okulların bu gelişiminde oldukça etkili olduğu ve verilen eğitim veya okulun yapısının fizyoterapistlerin mesleki profesyonel gelişim paradigmasının şekillenmesinde oldukça etkili olduğu sonucuna varmıştır (108).

Grace ve Trede Avustralya da bir üniversitenin fizyoterapi ve diyetisyenlik öğrencilerinin profesyonel gelişmelerini araştırmak, algılanan profesyonellik kavramlarını tanımlamak ve karşılaştırmak, profesyonelliğin öğreniminde ve gelişiminde sınıf içi ve klinik eğitimlerin etkisini araştırmak amacıyla yaptığı çalışmada birinci ve son sınıf öğrencileri ve klinik eğitim veya profesyonellik üzerine eğitim veren öğretim görevlileri ile görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Bireyler arasında profesyonellik kavramını algılamada farklılıkların olduğu ve profesyonelliğin çok yönlü ve karmaşık doğasının vurgulandığı görülmüştür. Sınıf içi ve klinik eğitimin ve mesleki davranışların gözlemlenmesinin profesyonellik anlayışının geliştirilmesinde eşit dercede önemli rol aldığını saptamışlardır. Profesyonellik kavramı, bireylerin farklı mesleki bağlamlarındaki deneyimleri ile gelişmeye başladığını görmüşlerdir.. Mesleki yeterlilik, kültürel yeterlilik, sürdürülebilirlik, liderlik, koruyucu sağlık hizmetleri, multidisipliner takım çalışması gibi çağdaş konular bireylerin profesyonellik anlayışının bir parçası gibi görünmediğini saptamışlardır. Profesyonelliğin gelişiminin disiplinler arası farklılık gösterdiği; Diyetisyenlik öğrencileri ve öğretim görevlileri daha çoğunlukla profesyonellik kavramını performans yeterlilikleri açısından ifade ettiklerini, fizyoterapi öğrencileri ve öğretim görevlileri ise profesyonellik anlayışlarını kişisel değerler açısından ifade ettikleri görülmüştür. Sonuç olarak her iki

disiplinden gelen öğrenciler de, profesyonellik tutumlarında kendi öğretim görevlisi, klinik süpervizörleri veya klinisyenleri ile benzer tutumları benimsedikleri görülmüş ve rol model olarak dile getirmiş ve onlara öykünmüşlerdir. Profesyonelliğin algılanmasında ve sergilenmesinde bireyleri yetiştiren uzmanların algıdaki farklılıklarının da etkileyebileceği görülmüştür. (109).

Sonuç olarak yapılan diğer çalışmalar da incelendiğinde bireysel, kuşaksal, kültürel değerlerin, aldıkları eğitimlerin mesleki temel değerlerin benimsenmesinde ve sergilenmesinde oldukça önemli olduğu ve farklılıklar yaratabileceğini göstermektedir (67, 108, 110-116). Nitekim yaptığımız çalışmada hem lisans eğitiminde mesleki temel değerler hakkında kazandırılan farkındalık düzeyi olsun hemde fizyoterapistlerin mesleki temel değerler hakkındaki farkındalıkları olsun merhamet/önemseme, dürüstlük alanlarında en yüksek olduğu; hesap verebilirlik, sosyal sorumluluk ve fedakarlık alanları hakkında ise en düşük olduğu mesleki temel değerlerin sergilenme düzeyi ile ilgili bulduğumuz sonuçlar ile paralel olduğu görülmüştür. Genel olarak bakıldığında fizyoterapi mesleğinin kalbinde dürüstlüğün yattığı, merhamet ve önemseme duygularının ağır bastığı sürekli dile getirilen özellikler olduğu ve çıkan sonuçlarımızda mesleki kimliğin altında yatan bu duygulardan esinlendiğini düşünülebilir (107). Sosyal sorumluluk, fedakarlık ve hesap verebilirlik değerlerinin daha az oranda sergilenmesinde ise bir çok faktörün yer aldığını ve öncelikle daha öncesinde bu değerler hakkında yeterince bilgilerinin ve farkındalıklarının olmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin FPTDÖ' de tanımlanan 68 örnek davranışı sergileme sıklığı açısından incelendiğinde ise 62'sini sık sık, Dürüstlük temel değerini yansıtan örnek davranışlardan "6. Güvenilir olma" maddesini ise her zaman sergilediklerini dile getirmişlerdir. Diğer kalan 5 madde incelendiğinde ise sırasıyla hesap verebilirlik boyutunda "9. Meslek derneğine ve diğer kuruluşlara üyeliği sürdürme", fedakarlık boyutunda "3. Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama", sosyal sorumluluk alt boyutunda ise "7.Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma", "8. Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma", "10. Toplulukta önderlik yapma" çoğunlukla yeterli miktarda sergilenmeyen ve çalışmaya katılan fizyoterapistlerin genelinin zayıf olduğu örnek davranışlar olmuştur.

Türkiye'de fizyoterapist sayısına oranla fizyoterapistleri temsilen kurulan derneğin üye sayısına baktığımızda oldukça az oranda fizyoterapistin üye olduğu veya aktif bir şekilde üyeliğini sürdürdüğü söylenebilir. Bu durumun ise derneğe üyeliğin zorunlu

olmaması, mali yükümlükler, fizyoterapistlerin mesleki derneklerin önemine yönelik gerekli bilincin yeterince kazandırılmaması veya bazı fizyoterapistler tarafından mesleki derneklerin önemsiz görülmesinden kaynaklanmış olabilir.

Literatürde de genel olarak fedakarlık ve sosyal sorumluluğun doğası gereği beklenen tutum ve davranışlar hakkında genel olarak endişeler mevcuttur (114, 117, 118). Bu yüzden son zamanlardaki etik revizyonlar toplum sağlığına, sağlık alanındaki hizmet dağılımının eşitsizliğine ve sosyal adaletsizliğe vurgu yapmaktadır (31). TFD'nin genel misyonuna baktığımızda toplum sağlığının geliştirilmesi hedeflendiği ve temel amaçlarında toplum sağlığı ile ilgili çalışmalar yapmak ve toplumu bilinçlendirmek, fizyoterapiye ihtiyacı olan her türlü kesime veya bireye imkanlar ölçüsünde elinden gelen yardımı yapmak gibi maddelerin yer aldığı görülmektedir. Fakat Türkiyede çoğu üniversite programında toplum temelli rehabilitasyon, halk sağlığı veya meslek etiği gibi derslerin secmeli bir ders olarak verildiği veya bazı üniversitelerde hiç yer almadığı, fizyoterapide toplum sağlığına yönelik bir özelleşmiş bir bilim dalı olmadığı ve bu açıdan bakıldığında gereken önemin yeterince verilmediği söylenebilir.

Öhman ve ark. (119) 1997' de Kanada da bir grup fizyoterapi öğrencisinin kariyer seçimi ve mesleki tercihlerini incelemiş, öğrencilerin çoğunluğu özel sağlık sektöründe ve yetişkinlerle çalışmak istediklerini, az sayıda öğrenci ise evde bakım ve toplum sağlığında çalışmayı istedikleri görülmüştür. Türkiye de de benzer şekilde kamuda ve toplum sağlığına yönelik alanlarda hizmet verme konusunda fizyoterapistlerin yıllarca ilgisiz kaldığından bahsetmek olasıdır.

Geçmiş yıllarda Türkiye'deki fizyoterapistlerin öncelikle fiziksel tıp hekimleri ile yaşanan hiyerarşi sorunu, otonomi yoksunluğu ve ücret politikaları yüzünden kamu kurumlarında çalışmak istemedikleri bu yüzden daha yoğunlukla özel sektörde çalışmayı tercih ettikleri bilinmektedir (120). Yapılan çalışmalar incelendiğinde ise de fizyoterapistlerin çoğunluğun özel sektörde hastanelerde yada özel eğitim merkezlerinde çalıştıkları görülmektedir (121). Bu sebeplede geçmişte kamu kurumlarında toplumlara yeterince fizik tedavi hizmetleri sağlanamamıştır. Son zamanlarda ise fizyoterapist mezun sayısının kamu ve özel sektördeki istihdam sınırlarını aşması ile fizyoterapistlerin mesleğin farklı alanlarında çalışmaya yöneldiği ve uzun yıllardır ilgisiz kalınan toplum sağlığına yönelik alan da da fizyoterapistlerin çalışmak istediği buna yönelik girişimlerin başlatıldığı bilinmektedir (122). Ayrıca Türkiye'de 2013 yılında yayımlanan Sağlık uygulama tebliği (123) ve 2014 de yayınlanan "Sağlık meslek mensupları ile sağlık

hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının iş ve görev tanımlarına dair yönetmelik” (124) fizyoterapistlerin uluslararası standartlara göre mesleğini icra edebilmesine ciddi sınırlamalar getirmiş ve fizik tedavi hizmetlerinin verilmesi aşamasında fiziksel tıp uzmanlarına bağımlı hale gelmiştir. Fizik tedavi hizmetlerinin sorumluluğu fiziksel tıp uzmanlarına verilmiş ve liderlik rolü yasal olarak onlara devredilmiştir. Bu yüzden gerek bireysel tutumlar gerekse fizyoterapi eğitimi ve Türkiye’deki sağlık politikalarındaki işleyişle ilgili sıkıntılardan kaynaklı toplum temelli rehabilitasyon alanında Türkiye’deki fizyoterapistlerin zayıf kaldığı düşünülebilir. Bu sebeplerle de Türkiye’deki fizyoterapistlerin fedakarlık ve sosyal sorumluluk temel değerini yansıtan “Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama”, “Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma”, “ Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma” ve “Toplulukta önderlik yapma” gibi değerleri sergileme konusunda yetersiz kalmalarının altında bu ve benzer sebeplerin yattığını düşünmekteyiz.

Fizyoterapistlerin lisans eğitimi sırasında mesleki temel değerlere yönelik farkındalıkların bazı bireylere hiç kazandırılmadığı bazı bireylere ise tamamen kazandırıldığı genel olarak ise yeterince kazandırılmadığı görüldü.

Türkiyede bugün hala fizyoterapi eğitimlerin bir standartının bulunmadığı, bir çok okulda yeterli miktarda fizyoterapist kökenli öğretim üyesinin olmadığı ve bu sebeplede fizyoterapiye yönelik derslerin verimli bir şekilde verilemediği, fizyoterapi okullarında eğitimde mesleğe yönelik kazandırılan yetenek ve farkındalıkların okuldan okula değişkenlik gösterebildiği bilinmektedir (97, 98).Türkiyede eğitim veren fizyoterapi okullarında fizyoterapide profesyonelliğe yönelik verilen eğitimler adı altında doğrudan her hangi bir dersin olmadığı, meslek etiği, kanıta dayalı uygulamalar, iletişim vb. gibi derslerin yer aldığı fakat bu derslerin ise seçmeli olarak sunulduğu görülmektedir. Bu sebeple doğrudan profesyonelliğe yönelik bir eğitim verilmediği için bazı bireyler bu değerler hakkında yeterince farkındalık kazanmamış olabilir. Nitekim fizyoterapi öğrencilerinin öğrenme stillerinin farklılık gösterbileceği ve çeşitli öğretim tekniklerinin bir arada kullanılarak eğitimlerin verilmesi gerektiği de bildirilmektedir (125). Ayrıca meslek etiği ve mesleğe yönelik derslerin bazı okullarda fizyoterapi kökenli olmayan öğretim üyeleri tarafından verilmesinden kaynaklı mesleki değerlerin yeterince aktarılamadığını düşünmekteyiz. Genel olarak baktığımızda ise de Türkiye’deki fizyoterapi eğitimi veren kurumlarda fizyoterapide profesyonellik bilincinin kazandırılmasına yönelik eğitimlerin yeterince kapsamlı şekilde ele alınmadığı ve önemsenmediği düşünülebilir.

Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin Türkiye'deki fizyoterapistlerin FPTDÖ yer alan mesleki değerler ve örnek davranışlar hakkındaki farkındalıklarına ve profesyonellik düzeylerine ilişkin görüşleri sorgulanmıştır. Bulgular incelendiğinde ise bazı fizyoterapistler Türkiye'deki meslektaşlarının mesleki değerler hakkında hiç farkındalıklarının olmadığını ve profesyonel olmadıklarını düşündükleri, bazı fizyoterapistler ise mesleki değerler hakkında yeterince farkındalıklarının olduğunu ve yüksek düzeyde profesyonel olduklarını düşündükleri, genel olarak ise mesleki değerler hakkında yeterince farkındalıklarının olmadığını ve meslektaşlarını genel olarak orta düzeyde profesyonel olarak düşündükleri görülmüştür. Sonuç olarak genel açıdan bakıldığında çalışmaya katılan fizyoterapistlerin çoğunluğu kendini profesyonel olarak nitelendirirken Türkiyedeki meslektaşlarının genel olarak yeterince profesyonel olmadıklarını dile getirmişlerdir.

Gleeson (110) farklı kuşakların değerleri, karakteristikleri ve gelenekleri arasındaki farklılıklardan kaynaklı mesleki değerlerin yorumlanmasında ve tanımlanmasında farklılıklar olabileceği bu yüzden kuşaklar arasında çatışmalara sebep olabileceğini bildirmiştir. Bu tür çatışmaların ise profesyonellik eksikliğine dair bir izlenimine yol açabileceğini bildirmiştir. Aslan ve ark. (57) 2016 yılında Türkiyede yaptıkları çalışmada fizyoterapi öğrencilerin mesleğe yönelik olası tehdit algıları incelendiğinde; okullardaki kontenjanların artması ile daha düşük puanlı öğrencilerin alınması sebebi ile niteliksiz fizyoterapistlerin mezun olması, akademik kadrosu ve eğitim olanakları yetersiz olan çok sayıda okulun açılması ile niteliksiz mezun sayısının artması en çok algılanan tehditler olmuştur. Genel olarak son dönemlerde fizyoterapistlerin meslektaşlarının yeterliliğine karşı endişelerinin de arttığıda görülmektedir (97, 98). Bu açıdan bakıldığında çalışmamız sırasında da fizyoterapistlerin sıkça benzer ifadeleri kullandığı ve çalışmada çıkan bu sonuç farklılığının gerek kuşaksal farklılıktan gerekse son zamanlarda yeterli alt yapı sağalanmadan açılmış fizyoterapi bölümlerinden kaynaklı gelişen ön yargılardan ötürü olduğu düşünülebilir.

FPTDÖ puanlarının çeşitli faktörler açısından incelenmesi

Kişilerin bilgi, inanç, tutum, davranış gibi bireysel veya çalışılan örgüt kültürü, kamuoyu kültürü, yerel ve ulusal düzeyde profesyonel liderlik gibi çevresel faktörler profesyonellik algılarında ve düzeylerinde büyük bir etkiye sahip olabilmektedir. McGinnis ve ark. AFD'nin tanımladığı 7 temel değer fizyoterapistlerin uygulamalarına

entegrasyonunu ve gelişimini keşfetmek amacıyla yaptığı çalışmada mesleki temel değerlerin benimsenmesinde ve gelişiminde öncelikle kişisel değerlerin rol aldığı, eğitim ve klinik deneyim ile daha da şekillenip geliştiğini bildirilmiştir (79).

Kumar ve ark. Hindistan'da 376'sı öğrenci olmak üzere toplam 771 fizyoterapist üzerindeki yaptıkları çalışmada cinsiyetin profesyonellik düzeyini etkilemediği, birey yaşının artmasıyla ise de nispeten daha yüksek bir profesyonellik seviyesi gözlemlendiği, görülmüştür. Ayrıca mesleki kariyerleri açısından profesyonellik düzeylerine göre sıralandığında ise araştırmacı, eğitimci, klinisyen ve yönetici pozisyonundaki fizyoterapistler sırasıyla FPTDÖ'den daha yüksek puanlar almışlardır (73).

Balogun ve ark. Nijerya'da 149 fizyoterapistin katılımı ile gerçekleştirdikleri çalışmada fizyoterapistlerin profesyonellik tutumlarının cinsiyetten, çalışılan kurum türünden etkilenmediği, yaş ve mesleki deneyim süresinin artması ile profesyonellik düzeyinin bir miktar yükselebileceği bildirilmiştir. Ayrıca eğitim seviyesinin de profesyonelliği etkilediği doktoralı ve yüksek lisanlı fizyoterapistlerin profesyonellik tutumlarının lisanslı fizyoterapistlerden daha yüksek olduğu görülmüştür.

FPTDÖ kapsamında Türkiye'deki fizyoterapistlerin mesleki değerleri sergilenme düzeyi ve profesyonellik algılarının çeşitli faktörlerden etkilenme durumları incelendiğinde ise fizyoterapistlerin profesyonellik düzeylerinin cinsiyet, yaş ve mesleki deneyim süresinden etkilenmediği saptandı. Mezuniyet derecesi, çalışılan kurum, kurumların fizyoterapistlerin mesleki gelişimlerine yönelik destek vermeleri, fizyoterapistlerin mesleği devam ettirme eğilimi, mesleğini sevme, mesleğini icra etmekten duyduğu memnuniyet düzeyinin ise profesyonellik düzeylerine önemli derecede etki ettiği görüldü. Temel değerler hakkındaki bilgi düzeyinin profesyonellik düzeyi ile güçlü bir şekilde ilişkili olduğu ve temel değerler hakkındaki farkındalık artıkça daha yüksek düzeyde profesyonellik sergilendiği görüldü. Ayrıca mesleğini icra edebilme düzeyinin profesyonelliğe etki ettiği ve mesleğini icra edebilme düzeyi artıkça profesyonellik düzeyi algılarının arttığı görüldü.

Mesleki profesyonellik cinsiyetten etkilediğine dair literatürde sınırlı sayıda bulgular olmakla birlikte yapılan çalışmaların çoğunluğunda etkilemediği görülmektedir (73, 88, 126-130). Yaş ve klinik deneyimin profesyonellik düzeyine etkisine bakıldığında ise bazı çalışmalarda yaş artıkça profesyonellik düzeyinin arttığı, bazı çalışmalarda etki

etmediđi bazı çalıřmalarda ise daha dūřuk yař gruplarının profesyonellik dūzeyinin daha yūksek olduđu saptanmıřtır (88, 73,126, 128, 131). Sonuç olarak yař, cinsiyet ve mesleki deneyimin profesyonellik dūzeyine etki edip etmemesinde çalıřılan grup topluluklarındaki kūltūr farklıđı, çalıřmalara dahil edilen bireylerin yař ve mesleki deneyim sūrelerinin farklı olması veya profesyonellik dūzeyini etkileyen gizli faktōrlerin etkisinden kaynaklı sonuçların farklılık gōsterdiđi dūřūnūlebilir.

Çalıřmamızda doktoralı ve yūksek lisanlı fizyoterapistlerin lisanslı fizyoterapistlere oranla mesleki deđerleri daha sık sergilediklerini dile getirmişler ve profesyonellik algılarının daha yūksek olduđu gōrūlmüřtūr. Literatūrdeki yapılan çalıřmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiřtir (88). Profesyonelliđin geliřiminde ve řekillenmesinde eđitimin oldukça önemli olduđu bilinmektedir ve mesleđe giriřten sonra da devam edilen yūksek lisans ve doktora eđitimi ile daha da geliřtiđi dūřūnūlebilir. Ayrıca lisans sonrası eđitimine devam eden bireylerin mesleki geliřime daha fazla önem verdiđi bildirilmektedir (132). Bu sebeple de yūksek lisans veya doktoralı meslek ūyelerinin mesleki deđerleri daha sık sergilemesi ve profesyonellik algılarının lisans seviyesindeki meslek ūyelerinden daha yūksek olması beklenebilir.

Fizyoterapi hizmeti veren kurumların misyon ve vizyonları çok deđiřkenlik gōsterebilmekte ve buna gōre çalıřanlarına sundukları olanaklar ve destekler farklılık gōsterebilmektedir. Bu yūzden kurum kūltūrū çalıřanlarının meslek hayatının řekillenmesinde ve geliřiminde de önemli rol oynamaktadır. Fizyoterapistler çalıřılan kurumlar açısından FPTDō'den aldıkları puanlar incelendiđinde ise ūniversitede eđitimci, arařtırmacı olarak çalıřan fizyoterapistler, özel sektōrde çalıřan fizyoterapistler ve kamu kurumlarında çalıřan fizyoterapistler FPTDō'den sırasıyla daha yūksek puan almıřlardır. Ūlkemizde geçmiřte fizyoterapistlerin kamu kurum ve kuruluřlarında çalıřmayı tercih etmedikleri, istihdam oranlarının dūřuk olduđu ve özellikle bunun en önemli sebeplerinin ise öncelikle fiziksel tıp hekimleri ile yařanan hiyerarři sorunu, otonomi yoksunluđu ve ūcret politikaların olduđu bildirilmiřtir (120). Ayrıca Tūrkiye'de fizyoterapistlerin iř doyum dūzeylerine gōre incelendiđinde kamu kurumlarında çalıřan fizyoterapistlerin dūřuk iř doyum dūzeyine sahip olduđu, özel sektōrde ve ūniversitede akademisyen olarak çalıřan fizyoterapistlerin iř doyumlarının daha yūksek olduđu bildirilmektedir (132-134). Kamu kurumlarında fizyoterapistlerin yeterli otonomiye sahip olmaması, sorumluluđun tamamının doktorlar tarafından ūstlenilmesi, fizyoterapistlerin sadece reçete edileni

uygulama yapmaktan öteye geçemediği ve yeterli iş doyumuna ulaşamadığı bir ortamda kuşkusuz ki profesyonelliğin gelişmesi de beklenemez (98).

Profesyonel bir fizyoterapistten beklenenlerden biride kendini sürekli yenilemesi ve mesleki gelişmeleri takip etmesidir. Bu açıdan fizyoterapistlerin çoğunluğunun mezuniyet sonrası mesleki gelişime yönelik eğitim, kurs ve kongreye katıldığı fakat çalıştıkları kurumlardan izin alamadıklarını veya yeterli destek göremedikleri bildirilmektedir (132). Üstünbaş'ın yaptığı çalışmada ise iş doyumunu etkileyen en etkin parametrenin işverenlerin mesleki eğitim, kurs, kongre katılımlarına verdiği destek olduğunu saptamıştır. Ayrıca sağlık personelinin güçlendirilmesinin ve gelişiminin desteklenmesinin sağlık personellerinin başarı güdüsünün ve etik liderlik gelişimi üzerine pozitif yönde etkili olduğu bildirilmektedir (135). Çalışmamızda da mesleki gelişime yönelik kurumların destek vermesi mesleki profesyonelliğin gelişiminde ve sergilenmesinde oldukça önemli olduğu ve destek veren kurumlarda çalışan fizyoterapistlerin profesyonellik düzeyin kısmen destek veren veya destek vermeyen kurumlardaki fizyoterapistlere oranla daha yüksek olduğu mesleki temel değerlerin sergilenmesinde ve fizyoterapistlerin gelişimlerinde önemli bir etken olduğu görüldü.

Fizyoterapistlerin bireysel olarak mesleki değerler hakkındaki farkındalık ve bilgi düzeyi arttıkça mesleki temel değerleri sergileme düzeylerinin önemli derecede arttığı ve profesyonellik algılarının yükseldiği görülmüştür. Literatürdeki yapılan çalışmalar incelendiğinde ise fizyoterapi eğitiminde mesleki değerleri geliştirmeye yönelik verilen farklı eğitimler ile kazandırılan bilgiler ve farkındalıklar sayesinde profesyonellik tutumlarının değiştiği ve geliştiği gösterilmiştir (108,114, 136, 137).

Mesleğini seven, meslek seçim yapma hakkı verilse tekrardan mesleğini seçeceğini bildiren, mesleğini uygulamaktan memnun olan bireylerin profesyonellik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Tarhan ve ark. hemşireler üzerinde yaptığı çalışmada mesleğini seven ve mesleğini bırakmayı düşünmeyen bireylerin mesleki değerleri daha yüksek düzeyde sergilediğini dile getirdiği görülmüş ve profesyonellik tutamlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (126). Kaya da yapmış olduğu çalışmada mesleğini icra etmekten hoşnuttum yönergesine katılan hemşirelerin daha yüksek profesyonellik tutumları sergilediğini sonucuna ulaşmıştır. Akbaş fizyoterapistler üzerinde yaptığı çalışmada ise mesleğini bırakmayı düşünen fizyoterapistlerin genel ruh hali ve iş doyumları düşük

olduğunu bulmuştur. İş doyumu, mesleğini yeterince icra edebilme ve mesleki profesyonelliği etkileyen önemli faktörlerden biri olduğu yapılan bir çok çalışmada ortaya konmuştur (138, 139). İşten ayrılmayı düşünenlerin, mesleğini sevmeyenlerin, mesleğini icra etmekten mutlu olmayan ve yeterince icra edemediğini düşünen bireylerin ise mesleklerine karşı soğuma, performans ve verimliliklerinin düşmesine neden olduğu ve bu yüzden de bireylerin profesyonellik düzeylerinin düşmesine sebep olduğunu düşünmekteyiz.

Bu bulgular, fizyoterapistlerin mesleki profesyonelliğin gelişiminde ve sergilenmesinde aldıkları eğitim, çalışma koşullarının ve iş verenlerin verdikleri desteğin oldukça önemli olduğunu ve fizyoterapistlerin topluma daha iyi hizmet verebilmesi adına aldıkları eğitimlerin, çalışma koşullarının ve iş verenlerin sundukları olanakların da ne kadar önemli olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak FTRÇEP 2016’da bildirildiği gibi eğitimin önemli bir bileşeni olarak profesyonelliğin mutlaka yer alması gerektiği ve gelecek nesillere gerekli farkındalığın üniversitenin ilk yıllarından itibaren kazandırılmasının fizyoterapi mesleğinin geleceği ve toplum adına oldukça önemli olduğunu düşünmekteyiz.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Mesleki bağlamda profesyonellik bir mesleğin değerlerini benimseyerek uygulamalarına entegre edilebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Fizyoterapistlerin mesleki değerler kapsamında bir profesyonel fizyoterapistten beklenen örnek davranışları ne düzeyde sergilediğini, mesleki değerler hakkındaki farkındalıklarını ve lisans eğitiminde mesleki değerler hakkında ne düzeyde farkındalık kazandırıldığını, ve mesleki değerlerin gelişimine ve sergilenmesine etki eden faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda;

- Türkçe FPTDÖ'nün fizyoterapistlerin mesleki davranışlarını kendi kendine değerlendirebileceği bir ölçüm aracı olarak kabul edilebilir iç tutarlık güvenilirliği ve test tekrar test güvenilirliği göstermiştir.
- Çalışmaya katılan fizyoterapistler genel olarak FTPDÖ de tanımlanan mesleki değerleri sık sık sergiledikleri ve profesyonellik algılarının yüksek olduğu
- Yedi mesleki temel değer içinden merhamet/önemseme ve dürüstlük temel değerleri diğerlerine göre daha fazla benimsenen ve sergilenen değerler olduğu, hesap verebilirlik, fedakârlık ve sosyal sorumluluk değerleri ise diğer mesleki değerlere oranla daha az benimsenen ve sergilenen değerler olduğu
- FTPTDÖ de mesleki değerler kapsamında tanımlanan 68 örnek davranış içinden:

Hesap verebilirlik boyutunda

“9. Meslek derneğine ve diğer kuruluşlara üyeliği sürdürme.”,

Fedakarlık boyutunda

“3.Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama”,

Sosyal sorumluluk alt boyutunda ise

“7.Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma”,

“8.Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma”,

“11.Toplulukta önderlik yapma”

örnek göstergeleri fizyoterapistler tarafından en az sergilenen mesleki değerler olduğu ve bu alanların öncelikli güçlendirilmesi gereken alanlar olduğu

- Lisans eğitimi sırasında genel olarak mesleki değerler ile ilgili yeterli farkındalığın kazandırılmadığı,

- Fizyoterapistlerin tam anlamıyla bir fizyoterapist olmanın nitelikleri ve sorumlulukları hakkında yeterli farkındalıklarının olmadığı
- Fizyoterapistler Türkiye'deki meslektaşlarının fizyoterapide profesyonellik hakkındaki farkındalıklarının orta düzeyde olduğunu ve bir fizyoterapist olarak beklenen nitelikleri yeterince yerine getirmediklerini gözlemlediklerini
- Eğitim düzeyi artıkça mesleki temel değerleri sergileme düzeyinin arttığı, doktora ve yüksek lisans derecesine sahip fizyoterapistlerin lisans derecesine sahip fizyoterapistlere oranla mesleki temel değerleri daha fazla sergilediği ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu
- Fizyoterapistlerin mesleğini icra edebilme algı düzeyi artıkça mesleki temel değerleri sergileme düzeylerinin de arttığı ve profesyonellik algılarının yükseldiği
- Fizyoterapistlerin mesleki değerler hakkındaki bilgi düzeyi ve farkındalıkları artıkça mesleki değerleri sergileme düzeyinin arttığı ve buna bağlı olarak profesyonellik algılarının da önemli derecede yükseldiği
- Türkiye'de fizyoterapi hizmeti veren kurum ve kuruluş kültürünün fizyoterapistlerin mesleki değerleri sergileme düzeyini önemli derecede etkilediği ve kamuda çalışan fizyoterapistlerin mesleki değerleri sergileme konusunda en zayıf kaldığı ve profesyonellik algıları en düşük olan grup olduğu
- Fizyoterapi hizmeti veren kurum ve kuruluşların fizyoterapistlerin mesleki gelişimine yönelik tutumları fizyoterapistlerin mesleki değerleri sergilemesi ve profesyonelliğin gelişiminde oldukça önemli olduğu ve mesleki gelişime destek veren kurum ve kuruluşlarda çalışan fizyoterapistlerin mesleki temel değerleri sergileme düzeyinin kısmen destek veren veya destek vermeyen kurumlardaki fizyoterapistlere oranla daha yüksek olduğu
- Mesleğini sevme, mesleğini devam ettirme eğilimi ve mesleğini uygulamaktan duyulan memnuniyetin mesleki değerlerin sergilenmesinde ve benimsenmesinde oldukça önemli olduğu, mesleki değerlerin sergilenme düzeyini önemli derecede etkilediği, mesleğini seven, meslek seçim yapma hakkı verilse tekrardan mesleğini seçeceğini bildiren, mesleğini uygulamaktan memnun olan fizyoterapistlerin mesleki temel değerleri daha fazla sergileme eğiliminde olduğu ve profesyonellik algılarının daha yüksek olduğu görüldü.

Bu sonuçlar doğrultusunda ise:

- Türkiye 'de fizyoterapide profesyonellik kavramı kapsamlı bir şekilde ele alınarak tanımlanması
- Oluşturulacak bu tanımın ise eğitim sistemlerine entegre edilerek profesyonellik kavramı ile ilgili algıdaki farklılıkların ve eksiklerin giderilmesi
- Sosyal sorumluk, fedakarlık, hesap verebilirlik gibi mesleki değerlere yönelik meslek bilincinin artırılması
- Fizyoterapist ve fizyoterapist adaylarının mesleki organizasyonlara katılımını artırmaya yönelik müdahalelerin tasarlanması
- Fizyoterapistlerin toplum temelli rehabilitasyon hizmetleri konusunda daha fazla bilinçlendirilmesi
- Fizyoterapi hizmeti veren kurum ve kuruluşlarının profesyonel bir fizyoterapiste bakış açılarının incelenmesi ve fizyoterapistlerin mesleki nitelikleri ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için işbirliğinin artırılması
- Fizyoterapi hizmeti veren kurum ve kuruluşların fizyoterapistlerin gelişimine yönelik destek vermesi, konusunda gerekli bilincin kazandırılması
- Fizyoterapistlerin mesleki özlük haklarında, mesleki uygulamaya yönelik yönetmeliklerde mesleki sorumluluğu ve gelişimi destekleyecek şekilde iyileştirilmeye gidilmesi
- Fizyoterapistlerin mesleğine olan sevgisini, mesleğin icrasından duyulan memnuniyet düzeyinin artırılmasına yönelik çalışmalar ve düzenlemelerin yapılması
- Fizyoterapistin görev tanımlaması ve mesleki çalışma standartlarının fizyoterapistlerin gelişimini teşvik edecek şekilde gözden geçirilerek yeniden ele alınması
- Fizyoterapistlerin mesleki gelişimini teşvik etmeye yönelik ödüllendirme sistemlerinin oluşturulması tavsiye edilir.

Gelecekte ise aşağıdaki konular hakkında yapılacak çalışmaların bu alandaki boşlukları gidermek adına önemli katkılar sağlayacağı ve daha profesyonel fizyoterapistler yetiştirmek adına gelecekte yol gösterici ve rehber olacağı düşünölmektedir.

- ✓ Fizyoterapi eğitimi veren kurumlarda mevcut akademisyenlerin profesyonellik kavramı konusundaki farkındalıklarının, tutumlarının ve görüşlerinin irdelenmesi
- ✓ Farklı fizyoterapi eğitim programlarında okuyan öğrencilerin profesyonellik tutum ve davranışlarına yönelik kazandırılan farkındalıkların değerlendirilmesi ve gelişimlerinin izlenmesi
- ✓ Türkiye’ de farklı ortamlarda çalışan fizyoterapistlerin profesyonellik algılarını, beklentilerini ve profesyonellik kavramını nasıl öğrendiklerine dair nitel çalışmalar yapılarak mesleki değerlerin gelişimine yönelik daha kapsamlı bilgiler elde edilmesi

KAYNAKLAR

1. Richardson, B. (1999). Professional development: 1. Professional socialisation and professionalisation. *Physiotherapy*. 85(9): 461-467.
2. Cruess, S. R., Johnston, S., & Cruess, R. L. (2004). " Profession": a working definition for medical educators. *Teaching and learning in medicine*. 16(1): 74-76.
3. Sedgley, C. (2013). The Responsibilities of being a physiotherapist. Tidy's Physiotherapy15: Tidy's Physiotherapy, 1.
4. Sullivan, W. M. (1995). Work and integrity: The crisis and promise of professionalism in America. New York, NY: HarperBusiness.
5. Adıgüzel, O., Tanrıverdi, H., Özkan, D. S. (2011). Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*. 9(2): 235.
6. Southon, G., & Braithwaite, J. (1998). The end of professionalism?. *Social Science & Medicine*, 46(1): 23-28.
7. Herdman, E. A. (2012). Meslekler ve profesyonellik. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 9(2): 3-7.
8. Cruess, S. R., Cruess, R. L., Steinert, Y. (2010). Linking the teaching of professionalism to the social contract: A call for cultural humility. *Medical teacher*. 32(5): 357-359.
9. Mook, W. N., Grave, W. S., Wass, V., O'Sullivan, H., Zwaveling, J. H., Schuwirth, L. W., Vleuten, C. P. (2009). Professionalism: evolution of the concept. *European Journal of Internal Medicine*, 20(4): 81-84.
10. Kirk, L. M. (2007). Professionalism in medicine: definitions and considerations for teaching. In Baylor University Medical Center Proceedings *Taylor & Francis*. 20(1): 13-16
11. Grus, C. L., Shen-Miller, D., Lease, S. H., Jacobs, S. C., Bodner, K. E., Van Sickle, K. S., Kaslow, N. J. (2018). Professionalism: A Competency Cluster Whose Time Has Come. *Ethics & Behavior*. 1-15.

12. Sim, J. H., Hassan, H. (2018). Display of Professionalism of the Highest Standard. *Academic Medicine*. 93(1):11-12.
13. Swing, S. R. (2007). The ACGME outcome project: retrospective and prospective. *Medical teacher*. 29(7): 648-654.
14. Boyle, C. J., Beardsley, R. S., Morgan, J. A., & Rodriguez de Bittner, M. (2007). Professionalism: a determining factor in experiential learning. *American Journal of Pharmaceutical Education*. 71(2): 31.
15. Davis, A. H., Kimble, L. P. (2011). The essentials of baccalaureate education for professional nursing practice. *Journal of Nursing Education*. 50(11): 605.
16. Birden, H., Glass, N., Wilson, I., Harrison, M., Usherwood, T., Nass, D. (2014). Defining professionalism in medical education: a systematic review. *Medical teacher*. 36(1): 47-61.
17. Cruess, R. L., Cruess, S. R., Johnston, S. E. (1999). Renewing professionalism: an opportunity for medicine. *Academic Medicine*. 74(8): 878-84.
18. Brody, H., Doukas, D. (2014). Professionalism: a framework to guide medical education. *Medical education*. 48(10): 980-987.
19. Cohen, J. J. (2006). Professionalism in medical education, an American perspective: from evidence to accountability. *Medical education*. 40(7): 607-617.
20. Wearn, A., Wilson, H., Hawken, S. J., Child, S., Mitchell, C. J. (2010). In search of professionalism: implications for medical education. *The New Zealand Medical Journal* (Online). 123(1314).
21. Mylrea, M. F., Gupta, T. S., Glass, B. D. (2015). Professionalization in pharmacy education as a matter of identity. *American journal of pharmaceutical education*. 79(9): 142.
22. Goldstein, E. A., Maestas, R. R., Fryer-Edwards, K., Wenrich, M. D., Oelschlager, A. M. A., Baernstein, A., Kimball, H. R. (2006). Professionalism in medical education: an institutional challenge. *Academic Medicine*. 81(10): 871-876.

23. Beauchamp, G. (2004). The challenge of teaching professionalism. *Ann Acad Med Singapore*. 33(6): 697-705.
24. Furze, J. A., Tichenor, C. J., Fisher, B. E., Jensen, G. M., Rapport, M. J. (2016). Physical therapy residency and fellowship education: reflections on the past, present, and future. *Physical therapy*. 96(7): 949-960.
25. Chesbro, S. B., Jensen, G. M., Boissonnault, W. G. (2017). Entrustable Professional Activities as a Framework for Continued Professional Competence: Is Now the Time?. *Physical therapy*. 98(1): 3-7.
26. Jensen, G. M., Nordstrom, T., Segal, R. L., McCallum, C., Graham, C., Greenfield, B. (2016). Education research in physical therapy: visions of the possible. *Physical therapy*. 96(12): 1874-1884.
27. Kumar, S. P. (2010). Physical therapy: past, present and future-a paradigm shift. *J Phys Ther*. 1(2): 58-67.
28. Sullivan, K. J., Wallace Jr, J. G., O'Neil, M. E., Musolino, G. M., Mandich, M., Studer, M. T., Jensen, G. M. (2011). A vision for society: physical therapy as partners in the national health agenda. *Physical therapy*. 91(11): 1664-1672.
29. Grimmer, K., Morris, J., Kim, S., Milanese, S., Fletcher, W. (2017). Physiotherapy practice: opportunities for international collaboration on workforce reforms, policy and research. *Physiotherapy Research International*. 22(3).
30. Gersh, M. R. (2006). Servant-leadership: A philosophical foundation for professionalism in physical therapy. *Journal of Physical Therapy Education*. 20(2): 12-16.
31. Edwards, I., Delany, C. M., Townsend, A. F., Swisher, L. L. (2011). New perspectives on the theory of justice: implications for physical therapy ethics and clinical practice. *Physical therapy*. 91(11):1642-1652.
32. World Confederation for Physical Therapy. Policy statement: Regulation of the physical therapy profession. London, UK: WCPT; 2017. www.wcpt.org/policy/ps-regulation. [21 02 2018.].

33. World Confederation for Physical Therapy. Policy statement: Standards of physical therapist practice. London, UK: WCPT; 2017. <http://www.wcpt.org/policy/ps-standards>. [21 02 2018.]
34. World Confederation for Physical Therapy. What is WCPT?. London, UK: WCPT; 2017. <http://www.wcpt.org/what-is>. [21 02 2018.]
35. American Physical Therapy Association (2003). Professionalism in physical therapy: core values- self-assessment. Alexandria, Virginia.
36. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Çekirdek Eğitim Programı (FTRÇEP 2016) http://www.yok.gov.tr/documents/10279/38058561/fizyotereapi_cekirdek_egitim_programi.pdf [08.05.2018]
37. Özdiñler, A. R. (2016) *Fizyoterapi ve Rehabilitasyona Giriş*. İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık. 1-12.
38. Can, F. (2016). Fizyoterapi ve Rehabilitasyonun Mesleki Gelişim Tarihiçesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1(3).
39. Worthingham, C. A. (1965). Complementary functions and responsibilities in an emerging profession. *Physical therapy*. 45(10): 935.
40. Massey Jr, B. F. (2001). We have arrived!. *Physical therapy*. 81(11): 1830-1833.
41. Scarpaci, J. (2007). Musing on professionalism. *Journal of Physical Therapy Education*. 21(3): 3.
42. Kunduracılar, Z., Akbaş, E. Büyükuysal, Ç., Biçki, D., Erdem, E. U. (2012). Assessment of Job Awareness in Department of Physical Therapy and Rehabilitation Students. *Journal of Higer Education and Science*. 2: 186-192.
43. World Confederation for Physical Therapy. Policy statement: Description of physical therapy. London, UK:WCPT; 2017. www.wcpt.org/policy/ps-descriptionPT. [21 02 2018.]
44. Barley, S. R. (1996). Technicians in the workplace: Ethnographic evidence for bringing work into organizational studies. *Administrative Science Quarterly*. 404-441.

45. Cruess SR., Johnston S., Cruess RL. (2002). Professionalism for medicine: opportunities and obligations. *The Medical Journal of Australia*. 177(4): 208-211.
46. Brante, T. (2011). Professions as science-based occupations. *Professions and Professionalism*. 1(1).
47. Karasu, K. (2001). *Profesyonelleşme Olgusu ve Kamu Yönetimi*. Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları.
48. Karadağ, A. (2002). Meslek olarak hemşirelik. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 5(2).
49. Korkmaz, F. (2011). Meslekleşme ve ülkemizde hemşirelik. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 18(2):059-067.
50. Cruess, S. R. (2006). Professionalism and medicine's social contract with society. *Clinical orthopaedics and related research*. 449: 170-176.
51. Eraut, M. (1994). Developing professional knowledge and competence. *Psychology Press*.
52. American Physical Therapy Association. (2011). Today's physical therapist: a comprehensive review of a 21st-century health care profession. Alexandria, VA: American Physical Therapy Association.
53. Fornasier, R. (2017). A century-long struggle towards professionalism. Key factors in the growth of the physiotherapists' role in the United States, from subordinated practitioners to autonomous professionals. *Management & Organizational History*. 12(2):1.
54. Moffat, M. (2003). The history of physical therapy practice in the United States. *Journal of Physical Therapy Education*. 17(3): 15.
55. Özdiñçler, A., Tarakçı, E., Aslan, Y. (2015). Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin mesleki farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 2 (2): 217-222.

56. Barclay, J. (1994). The Story Behind ‘In Good Hands’. *Physiotherapy*. 80(12):857-860.
57. Aslan, G. K., Birinci, T., Leblebici, G., Ödevoğlu, P., Türkmen, E., Zirek, E., Tarakçı, E., Özdiñler, A. R. (2016). İstanbul Üniversitesi Fizyoterapi Ve Rehabilitasyon Bölümü’nün SWOT Analizi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 3 (3):184-19.
58. World Confederation for Physical Therapy. What is physical therapy. London, UK: WCPT; 2016. <http://www.wcpt.org/what-is-physical-therapy>. [21 02 2018.]
59. Gökçora, İ. H. (2005). Toplumsal yaşamımızda ve Türk bilim-dünyasında “profesyonel ve profesyonellik” kavramlarına değin. *Bilgi Dünyası*. 6(2): 237-250.
60. Dhai, A., McQuoid-Mason, D. J. (2008). What does professionalism in health care mean in the 21st century?. *South African Journal of Bioethics and Law*. 1(1):2-3.
61. Güven, T. (2009). Tıp etiği açısından meslek ve profesyonellik kavramlarının incelenmesi. *Hacettepe Tıp Dergisi*, 40(2): 84-88.
62. Martimianakis, M. A., Maniate, J. M., Hodges, B. D. (2009). Sociological interpretations of professionalism. *Medical education*. 43(9): 829-837.
63. Altıok, H. Ö., Üstün, B. (2014). Profesyonellik: kavram analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 7(2).
64. Swick, H. M. (2000). Toward a normative definition of medical professionalism. *Academic medicine*. 75(6): 612-616.
65. Türk Dil Kurumu. <http://www.tdk.gov.tr/>. [20 02 2018.]
66. Cerit, Y. (2012). Okulun bürokratik yapısı ile sınıf öğretmenlerinin profesyonel davranışları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 4(4): 497-521.
67. Anderson, D. K. (2015). *A validation study of the APTA Professionalism in Physical Therapy: Core Values Self-Assessment* (Doctoral dissertation, Northern Illinois University).
68. Riopel, M. A. (2015). *Promoting professional behavior in physical therapist students: use of standardized patient feedback*. Nova Southeastern University.

69. American Physical Therapy Association. (2018). Professionalism. Retrieved from <http://www.apta.org/Professionalism>. [21 03 2018.]
70. Chartered Society of Physiotherapy. What is professionalism? . <http://www.csp.org.uk/publications/code-members>. [21 03 2018.].
71. Swisher, L. L., Beckstead, J. W., Bebeau, M. J. (2004). Factor analysis as a tool for survey analysis using a professional role orientation inventory as an example. *Physical Therapy*. 84(9): 784-799.
72. Foord-May, L., May, W. (2007). Facilitating professionalism in physical therapy: theoretical foundations for the facilitation process. *Journal of Physical Therapy Education*. 21(3): 6.
73. Kumar SP., Sisodia V., Jacob E. (2013) Levels of Professionalism among Physical Therapists in India- A National Cross-Sectional Survey. *J Sports Med Doping Stud* 3:123.
74. Irmak, R., Irmak, A., Yıldırım, A. (2014). Fizyoterapi öğrencileri için etik kavramlar.
75. World Confederation for Physical Therapy. Policy statement: Ethical responsibilities of physical therapists. <http://www.wcpt.org/policy/ps-ethical-responsibilities>. [21 02 2018.]
76. World Confederation for Physical Therapy. Ethical Principles. London, UK: WCPT; 2017. <http://www.wcpt.org/ethical-principles>. [21 02 2018.]
77. Carpenter, C., Richardson, B. (2008). Ethics knowledge in physical therapy: a narrative review of the literature since 2000. *Physical Therapy Reviews*. 13(5): 366-374.
78. Swisher, L. L. (2002). A retrospective analysis of ethics knowledge in physical therapy (1970–2000). *Physical Therapy*. 82(7): 692-706.
79. McGinnis, P. Q., Guenther, L. A., Wainwright, S. F. (2016). Development and Integration of Professional Core Values Among Practicing Clinicians. *Physical therapy*. 96(9): 1417-1429.
80. Greenfield, B. H. (2006). The meaning of caring in five experienced physical therapists. *Physiotherapy Theory and Practice*. 22(4): 175-187.

81. Aguilar, A., Stupans, I., Scutter, S., King, S. (2012). Exploring professionalism: The professional values of Australian occupational therapists. *Australian Occupational Therapy Journal*. 59(3): 209-217.
82. American Physical Therapy Association. (2003). Professionalism in physical therapy: Core.
83. Aguilar, A., Stupans, I., Scutter, S., King, S. (2013). Exploring the professional values of Australian Physiotherapists. *Physiotherapy research international*. 18(1): 27-36.
84. Cahalin, L. P. (2012). The Linda Crane lecture professionalism & core values in physical therapy: lessons learned from Linda Crane. *Cardiopulmonary physical therapy journal*. 23(2): 30.
85. Chartered Society of Physiotherapy. Code of Members' Professional Values and Behaviour. <http://www.csp.org.uk/publications/code-members-professional-values-behaviour>. [21 03 2018.].
86. Swisher, L. L., Page, C. G. (2005). Professionalism in physical therapy: History, practice, & development. Elsevier Health Sciences.
87. Perry, J. (1964). A Physician Analyzes the Profession: Professionalism in Physical Therapy. *Physical therapy*. 44(6): 429-434.
88. Balogun, J. A., Mbada, C., Balogun, A. O., Okafor, U. (2017). Nigerian physiotherapists' knowledge and attributes of professionalism. *Cogent Medicine*. 4(1):1382181.
89. Wise, D. (2014). Professionalism in physical therapy: an oath for physical therapists. *Journal of Physical Therapy Education*. 28(1).
90. Rehman, S. S. U., Ahmad, S., Yasmeen, R. (2016). How do Physical Therapy Teachers Perceive 'Professionalism' in Pakistani Context?. *JIIIMC*. 11(3): 126-130.
91. Davies, R., Ellerton, C., Evans, C. (2017). Reaching Consensus on Measuring Professional Behaviour in Physical Therapy Objective Structured Clinical Examinations. *Physiotherapy Canada*. 69(1): 65-72.

92. Cruess, R. L., & Cruess, S. R. (2008). Expectations and obligations: professionalism and medicine's social contract with society. *Perspectives in Biology and Medicine*. 51(4): 579-598.
93. Rothstein, J. M. (2003). Autonomy or professionalism?. *Physical Therapy*. 83(3): 206-207.
94. Ojha, H. A., Snyder, R. S., Davenport, T. E. (2014). Direct access compared with referred physical therapy episodes of care: a systematic review. *Physical therapy*. 94(1): 14-30.
95. Bury, T. J., Stokes, E. K. (2013). A global view of direct access and patient self-referral to physical therapy: implications for the profession. *Physical therapy*. 93(4):449-459.
96. Sandstrom, R. W. (2007). The meanings of autonomy for physical therapy. *Physical Therapy*. 87(1): 98-106.
97. Gürses, H. N., Alemdaroğlu, İ., Tanrıverdi, M. (2014). Türkiye’de fizyoterapi ve rehabilitasyon fakülte bölümü/yüksekokullarının incelenmesi ve müfredat analizi. *Turk J Physiother Rehabil*. 25(1): 16-27.
98. Algun C. (2013). Fizyoterapi eğitiminde bilinmeyenler. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi*. 27(1):22-5.
99. Mook, W. N., Gorter, S. L., O'Sullivan, H., Wass, V., Schuwirth, L. W., Vleuten, C. P. (2009). Approaches to professional behaviour assessment: tools in the professionalism toolbox. *European journal of internal medicine*. 20(8):153-157.
100. Goldie, J. (2013). Assessment of professionalism: A consolidation of current thinking. *Medical teacher*. 35(2): 952-956.
101. Beaton DE., Bombardier C., Guillemin F., Ferraz MB. (2000) Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *Spine*. 25 (24): 3186–3191.
102. Hilton A., Skrutkowski M. (2002) Translating instruments into other languages: development and testing processes. *Cancer Nursing*. 25 (1): 1–7.

103. Yılmaz Ö. T., Yakut Y., Uygur F., Uluğ N. (2011). Tampa Kinezyofobi Ölçeği'nin Türkçe versiyonu ve test-tekrar test güvenilirliği. *Fizyoterapi Rehabilitasyon*. 22(1):44-49.
104. Bellamy, N. (1993). Musculoskeletal clinical metrology. *Kluwer Academic Publishers*. 1-43.
105. Denton, J., Fike, D. S., Walk, M., Jackson, C. (2017). Test–Retest Reliability of the APTA Professionalism in Physical Therapy: Core Values Self-Assessment Tool in DPT Students. *Journal of Physical Therapy Education*. 31(4): 2-7.
106. Furgal, K. E., Norris, E. S., Young, S. N., Wallmann, H. W. (2018). Relative and Absolute Reliability of the Professionalism in Physical Therapy Core Values Self-Assessment Tool. *Journal of allied health*. 47(1):45-48.
107. Dedeoğlu T., Yakut Y., (2018) *Fizyoterapide Profesyonellik: Temel Değerler Öz Değerlendirme Anketinin Türkçeye uyarlanması:Ön Çalışma Sonuçları*. (XVII. Fizyoterapi ve Rehabilitasyonda Gelişmeler Kongresi)
108. Richardson, B. (1997). A longitudinal study of student physiotherapists' understanding of their profession'. *Nordisk Fysioterapi*. 1: 34–39.
109. Grace, S., Trede, F. (2013). Developing professionalism in physiotherapy and dietetics students in professional entry courses. *Studies in Higher Education*. 38(6):793-806.
110. Gleeson, P. B. (2007). Understanding generational competence related to professionalism: Misunderstandings that lead to a perception of unprofessional behavior. *Journal of Physical Therapy Education*. 21(3): 23-28.
111. Crandell, C. E., Wiegand, M. R., Brosky Jr, J. A. (2013). Examining the role of service-learning on development of professionalism in doctor of physical therapy students: a case report. *Journal of allied health*. 42(1): 25-32.
112. Abdel-Razig, S., Ibrahim, H., Alameri, H., Hamdy, H., Haleeqa, K. A., Qayed, K. I., Fares, S. (2016). Creating a framework for medical professionalism: an initial consensus statement from an Arab nation. *Journal of graduate medical education*, 8(2).

113. Al-Eraky, M. M., Donkers, J., Wajid, G., van Merriënboer, J. J. (2014). A Delphi study of medical professionalism in Arabian countries: The Four-Gates model. *Medical teacher*. 36(1): 8-16.
114. Furze, J., Black, L., Peck, K., Jensen, G. M. (2011). Student perceptions of a community engagement experience: Exploration of reflections on social responsibility and professional formation. *Physiotherapy theory and practice*. 27(6): 411-421.
115. Cruess, S. R., Cruess, R. L., & Steinert, Y. (2010). Teaching professionalism across cultural and national borders: lessons learned from an AMEE workshop. *Medical teacher*. 32(5): 371-374.
116. Bowen, T. (2016). Becoming professional: examining how WIL students learn to construct and perform their professional identities. *Studies in Higher Education*. 1-12.
117. Kim, S., Choi, S. (2015). The medical professionalism of Korean physicians: present and future. *BMC medical ethics*. 16(1): 56.
118. Fike, D. S., Denton, J., Walk, M., Kish, J., Gorman, I. (2018). Construct Validity of the Societal Outreach Scale (SOS). *Physical therapy*. 98(4): 269-276.
119. Öhman, A., Solomon, P., & Finch, E. (2002). Career choice and professional preferences in a group of Canadian physiotherapy students. *Advances in physiotherapy*. 4(1): 16-22.
120. Topuz S., Elbasan B., Dalkılıç M., Yılmaz D. G., Yıldırım A. S., Özdemir A., Altınkök M., Düzgün İ. (2011). Türkiye’de fizyoterapist profili (3. Ulusal Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Kongresi Sözel Sunum ve Poster Özetleri). *Fizyoterapi Rehabilitasyon*. 22(2):184
121. Sağlık Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu. (2014). Türkiye’de Sağlık Eğitimi ve Sağlık İnsangücü Durum Raporu. <http://www.shgm.saglik.gov.tr/TR,9549/turkiyede-saglik-egitimi-ve-saglik-insangucu-durum-raporu-2014>.

122. Türkiye Fizyoterapistler Derneği. TFD 2018. <http://www.fizyoterapistler.org/tfd/index.php/en/44-haberler/251-saglikli-hayat-merkezleri-hakkinda> [21 03 2018.].
123. Resmi Gazete. (2014). "Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik". Sayı: 29007.
124. Sosyal Güvenlik Kurumu. "Sağlık uygulama tebliği." Ankara: resmi gazete (28597 sayılı) (2013).
125. Demir, Y. P., Çirak, Y., Yılmaz, G. D., Dalkilinç, M., Kömürçü, M. (2014). Fizyoterapi öğrencilerinde bireysel öğrenme stillerinin önemi. *Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation*. 1(25): 1-7.
126. Tarhan, G., Kılıç, D., Yıldız, E. Investigation of the relationship between attitudes towards the nursing profession and occupational professionalism. *Gulhane Medical Journal*. 58(4).
127. Cetinkaya-Uslusoy, E., Paslı-Gürdoğan, E., Aydınli, A. (2017). Professional values of Turkish nurses: A descriptive study. *Nursing ethics*. 24(4):493-501.
128. Görüş, S., Kılıç, Z., Ceyhan, Ö., Şentürk, A. (2014). Hemşirelerin profesyonel değerleri ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*. 5(3):137-142.
129. Anderson, D. K., Irwin, K. E. (2013). Self-assessment of professionalism in physical therapy education. *Work*. 44(3): 275-281.
130. Nagler, A., Andolsek, K., Rudd, M., Sloane, R., Musick, D., Basnight, L. (2014). The professionalism disconnect: do entering residents identify yet participate in unprofessional behaviors?. *BMC medical education*. 14(1): 60.
131. Kaya P. (2011) *İstanbul'un bir ilçesinde kamu ve özel sektörde çalışan hemşirelerin mesleki profesyonelliklerinin belirlenmesi*, (yayınlanmamış yüksek lisan tezi) Haliç üniversitesi Sağlık bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

132. Yasacı Z., Mustafaoğlu R., Zirek E., Çelik D.(2017). Fizyoterapistlerin Mezuniyet Sonrası Aldığı Eğitim, İş Doyumu Ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Araştırılması. *Mesleki Bilimler Dergisi*. 6 (3): 719 – 729 .
133. Abaş Ö. (2016) *İstanbul Bakırköy Bölgesi Kamu Hastaneler Birliğinde çalışan fizyoterapistlerde duygusal zeka ve iş doyumunu ilişkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İstanbul
134. Taşpınar B. Aksoy C. C. Taşpınar F. Gül C.(2015) Farklı Kurumlarda Çalışan Fizyoterapistlerin Mesleki Doyumlarının Belirlenmesi *Turk J Physiother Rehabil*. 25(1):77-78.
135. Sünbül F. (2017) *Sağlık çalışanlarında güçlendirme, başarı güdüsü ve etik liderlik ilişkisi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Konya.
136. Hayward, L. M., Blackmer, B. (2010). A model for teaching and assessing core values development in doctor of physical therapy students. *Journal of Physical Therapy Education*. 24(3): 16-26.
137. Hayward, L. M., Charrette, A. L. (2012). Integrating cultural competence and core values: An international service-learning model. *Journal of Physical Therapy Education*. 26(1): 78-89.
138. Hwang, J. I., Lou, F., Han, S. S., Cao, F., Kim, W. O., Li, P. (2009). Professionalism: the major factor influencing job satisfaction among Korean and Chinese nurses. *International nursing review*. 56(3): 313-318.
139. Çelik, S., Hisar, F. (2012). The influence of the professionalism behaviour of nurses working in health institutions on job satisfaction. *International Journal of Nursing Practice*. 18(2): 180-187.

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ YÖNETİM KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

Karar no : 2017/010

Karar tarihi : 04.04.2017

Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Enstitü Yönetim Kurulu 04.04.2017 tarihinde toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.

1- Hemşirelik Ana Bilim Dalı Başkanlığından gelen 22.03.2017 tarihli Tez Jürisi Atama Formuna göre;

Hemşirelik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi, 154101098 öğrenci numaralı Ezgi DİRGAR'ın "Kendisine İnsülin Enjeksiyonu Uygulayan Diyabetlilerin Uygulama Hataları ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi" konulu tez çalışmasının değerlendirilmesi ve tez savunma sınavını yapmak üzere aşağıdaki Öğretim Üyelerinden sınav jürisi oluşturulmasına ve tez savunma sınav tarihinin aşağıdaki şekilde belirlenmesine;

Asil Jüri Üyeleri		Yedek Jüri Üyeleri	
1. Prof. Dr. Nermin OLGUN (Danışman-Üye)		1. Doç. Dr. Özlem OVAYOLU	
2. Doç. Dr. Nuran TOSUN (Başkan-Üye)		2. Yrd. Doç. Dr. Feride YİĞİT	
3. Yrd. Doç. Dr. Selda ÇELİK (Üye)			

Sınav Tarihi:	25.04.2017	Sınav Saati:	11.00	Sınav Yeri:	Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBYO
----------------------	------------	---------------------	-------	--------------------	----------------------------------

2- Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Programı'na kayıtlı Tez dönemi öğrencileri tarafından Enstitü Yönetim Kurulu'na sunulan tez konuları görüşülmüş ve Tablo'da belirtilen şekilde kabulüne;

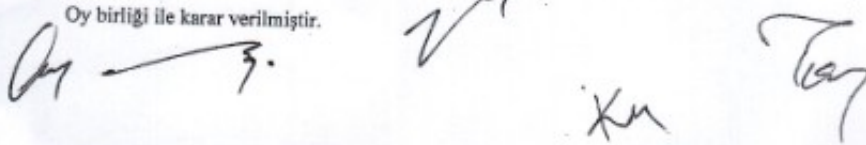
ÖĞRENCİNİN NUMARASI ADI-SOYADI	TEZ KONUSU
154101062 Aslan DOĞAN	KOAH'lı hastalarda planlı hemşirelik eğitiminin hastalığın yaşam kalitesi ve Anksiyete üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi

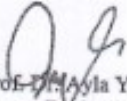
3- Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Tezli Yüksek Lisans Programı'na kayıtlı Tez dönemi öğrencileri tarafından Enstitü Yönetim Kurulu'na sunulan tez konuları görüşülmüş ve Tablo'da belirtilen şekilde kabulüne;

ÖĞRENCİNİN NUMARASI ADI-SOYADI	TEZ KONUSU
164102032 Burçak ÖCAL	Koroner arter bypass greft yapılan hastaların fizyoterapi beklentileri ve kaygı düzeylerinin incelenmesi
154102034 Asiya UZUN	Serebral palsili çocuklarda fizyolojik lordozu destekleyen alt gövde desteğinin gövde stabilitesi ve üst ekstremitte fonksiyonelliği üzerine etkisi
154102040 Tahir DEDEOĞLU	Fizyoterapistlerin mesleki profesyonelliklerini uygulayabilme düzeylerinin araştırılması

4- Hemşirelik Anabilim Dalı Doktora Programına kayıtlı 154115006 numaralı Sezer AVCI isimli öğrencinin Tez İzleme Komitesi 04.04.2017 tarihinde toplanarak tez önerilerini incelemiştir. Tez konusunun "Gebelikte Aile içi Şiddetin Kortizol Hormon Salınımı ve Yenidoğana Etkisi" olmasına;

Oy birliği ile karar verilmiştir.

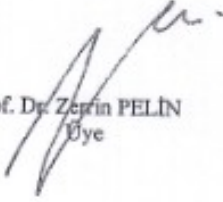

Prof. Dr. Ayşe YAVA
Başkan
(Enstitü Müdürü)

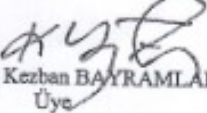

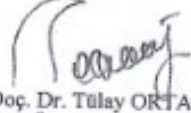

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR
Üye
(Enstitü Müdür Yardımcısı)

Aylın ELİZ
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Sekreteri

Prof. Dr. Zerrin PELİN
Üye

ASLI GİBİDİR

Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR
Üye

Doç. Dr. Tülay ORTABAG
Üye

(Ek-2)

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Yüksekokulu)

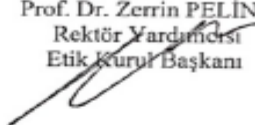
02.05.2017

Sayın Tahir DEDEOĞLU

"Fizyoterapistlerin Mesleki Profesyonelliklerini Uygulayabilme Düzeylerinin Araştırılması"
konulu çalışmanız 02.05.2017 tarih ve 2017-05 nolu girişimsel olmayan araştırmalar etik kurul kararı uyarınca uygun bulunmuş olup;

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Zerrin PELİN
Rektör Yardımcısı
Etik Kurul Başkanı

**HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ YÜKSEKOKULU
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU KARARI**

Karar No : 2017/05
Karar Tarihi : 02.05.2017

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu aşağıdaki kararları almıştır.

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KÖÇKAR'ın "...*Hemşirelik Öğrencilerinin Mizah Tarzlarının ve Mizahla Başa Çıkma Becerilerinin Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Yusuf İNAL'ın "...*Ameliyat Öncesi Verilen Planlı Eğitimin Hastanın Ameliyata Bağlı Kaygı ve Ağrı Algısı Üzerine Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Zekeriya SAKMAN'ın "...*Koroner Arter Hastalığı Olan Bireylerde Uyku Kalitesi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Veysi TÖR'ün "...*Hipertansif Hastaların İlaç Tedavisine Uyumluluğu ve Hastalıkları Konusundaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Fikret KILINÇ'ın "...*Hemşirelerde Fiziksel Aktivite Düzeyi ile Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Mustafa Rıdvan CEYLAN'ın "...*Diş Hekimleri ve Diş Hekimliği Öğrencilerinin Kas İskelet Sistemi Problemlerinde Üst Ekstremité Germe ve Gevşeme Egzersizlerinin Etkisinin Araştırılması...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Elvan DEMİR'ın "...*Genel Cerrahi Ünitesinde Ameliyat Olan Hastaların Öğrenim Gereksinimlerinin Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
İsmail ÖZTAŞ'ın "...*Acil Servis Hemşirelerinin Şiddete Maruz Kalma Durumları ve Baş Etme Yöntemlerinin Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Doç. Dr. Tülay ORTABAĞ'ın "...*Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulunda Öğrenim Gören Kız Öğrencilerinin Serviks Kanseri, Human Papilloma Virüsü (HPV) ve HPV Aşısının Farkındalıklarının Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Burçak ÖCAL'ın "...*Koroner Bypass Greft Yapılan Hastaların Fizyoterapi Beklentileri ve Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Gamze TULUKÇU'nun "...*Adana İli'nde İki Farklı Huzurevinde Yaşayan Yaşlılarda Malnutrisyon Durumunun Tarama Testleri ile Belirlenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Çiğdem KULOĞLU'nun "...*Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Aile Merkezli Bakıma İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Sima ANNAÇ'ın "...*Koroner Arter Hastalığı Olan Bireylerde Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Yaşam Kalitesinin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
İnci ARPACI'nın "...*Diş Hekimliği Okulunun Diyabetli Bireylerde Öz Etkililik Algısına Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Burcu BAĞCI'nın "...*Miyofasial Ağrı Sendromlu Hastalarda Farklı Fizyoterapi Uygulamalarının Ağrı, Özür ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Sadık YILDIZ'ın "...*Bakımevinde Yaşayan Yaşlı Bireylerde Egzersiz Eğitiminin Postür Kontrol ve Yaşam Kalitesine Etkisinin İncelenmesi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Tahir DEDEOĞLU'nun "...*Fizyoterapistlerin Mesleki Profesyonelliklerini Uygulayabilme Düzeylerinin Araştırılması...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Mutlu Erdi BİLECEN'ın "...*Kolesistektomi Ameliyatı Olan Hastalara Saptanan Gereksinimler Doğrultusunda Verilen Eğitimin Yaşam Kalitesine Etkisi...*" konulu çalışmasının yürütülmesinin,

2017/05 Sayı ve 02.05.2017 Tarihli Girişimsel Olmayan Etik Kurul Kararı 2. Sayfasıdır.
(Tahir DEDEOĞLU)

Birsen KARA'nın "...Üniversite Öğrencilerinin Besin Desteği Kullanma Durumlarının Belirlenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,
Ayşe Gökçe ALP'in "...Otistik Bozukluğu Olan Çocukların Beslenme Durumlarının Tanımlanması ve Ailelere Verilen Beslenme Eğitiminin Etkisinin Belirlenmesi..." konulu çalışmasının yürütülmesinin,

Uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

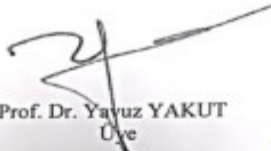
Prof. Dr. Zerrin PEKİN
Başkan

Prof. Dr. Yasemin BEYHAN
Üye

Prof. Dr. S. Mine YURTTAGÜL
Üye

Prof. Dr. Nermin OLGUN
Üye

Prof. Dr. Kezban BAYRAMLAR
Üye

Prof. Dr. Yayız YAKUT
Üye

Güven KOŞ
T.C. Hırcan Kalyoncu Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Yükseköğretim Sekütorü

Prof. Dr. Ayla YAVA
Üye

ASLI GIBİDİR

Değerli Meslektaşlarım;

Profesyonel bir fizyoterapist olmak için izlenilmesi gereken yolu ve fizyoterapistin buna istinaden gelişme alanlarını ve güçlü yanlarını belirlemesini sağlayarak fizyoterapistlerde farkındalık yaratılması amacıyla geliştirilen bir dokümanın Türkçe literatüre kazandırılmak ve Türkiye'deki fizyoterapistlerin fizyoterapi mesleğine yönelik profesyonellik kavramı hakkında bilgi birikimlerini ve bu bilgi birikiminin mesleki davranışlara yansımaları hakkında bilgi toplamak amacıyla bir çalışma tasarladık. Bu çalışmaya katılmanız durumunda sizden sadece aşağıdaki sorulara samimi bir şekilde cevap vermeniz beklenmektedir.

Türkiye'de fizyoterapi mesleğinde profesyonellik kavramı yeteri kadar işlenmemiş olabilir. Bu yüzden Profesyonelliğe ait örnek davranışlardan veya kavramlardan anlayamadığınız maddeleri boş bırakarak ankete devam ediniz.

Ayırdığınız zaman ve desteğiniz için teşekkürlerimizi sunarız.

Araştırmacı: Fzt. Tahir DEDEOĞLU

Danışman: Prof. Dr. Yavuz YAKUT

Fizyoterapist Tanıma Formu

1.Yaş:

2.Cinsiyet: Kadın Erkek

3.Eğitim Durumu:

Lisans Yüksek Lisans Doktora

4.Çalıştığınız Kurum?

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi Üniversite Araştırma Hastaneleri Türkiye kamu hastaneleri Sağlıklı yaşam merkezi
 Üniversite (akademisyen) Spor kulüpleri Özel hastane veya Fizik tedavi dal merkezi
 Diğer (.....)

5.Çalıştığınız Birim

Genel fizyoterapi Pediatri Ortopedi Nöroloji Diğer (.....)

6.Fizyoterapist olarak toplam çalışma yılınız? (.....)

8.Çalıştığınız kurum da Meslek içi eğitim, kurs ve seminerler düzenleniyor mu veya bu tip eğitimlere katılmanıza kolaylık sağlıyor mu?

Evet Hayır Kısmen

9.Genel olarak mesleğinizi seviyor musunuz?

Evet Kısmen Hayır

10.Mesleğinizi tekrar seçer misiniz?

Evet Hayır

11. Mesleğinizi icra etmekten memnun musunuz?

Memnunum Memnun değilim Kısmen

12.Türkiye de mesleğinizi tam olarak ne kadar icra edebildiğinizi düşünüyorsunuz?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hiç yapamıyorum

Tam olarak yapabiliyorum

American Physical Therapy Association

FİZYOTERAPİDE PROFESYONELLİK: TEMEL DEĞERLER ÖZ DEĞERLENDİRME

ÖZDEĞERLENDİRMEYİ KULLANMA

Aşağıdaki öz değerlendirme, kullanıcıya yönelik farkındalık geliştirmesi ve uygulayıcının günlük pratikte ne yapacağını anlatan örnek göstergelere dayalı 7 temel değeri gösterdiği sıklığı kendi kendine değerlendirmesi için tasarlanmıştır. Bu 7 temel değer, profesyonelliği oluşturan önemli unsurların tanımlandığı fikir birliğine dayanan bir konferansta belirlenmiştir. Temel değerler herhangi bir sıraya veya üstünlük gösterilmeden rastgele listelenmiştir.

Belirlenen her bir temel değer(ör. Hesap verebilirlik, fedakarlık, şefkat/önemseme, mükemmellik, dürüstlük, mesleki saygı ve Sosyal sorumluluk) için bir tanım, fizyoterapistin uygulamada, eğitimde ve/veya ne yaptığını tanımlayan ve temel değerlerin mevcut olup olmadığını araştıran örnek göstergeler verilmiştir.

Öz değerlendirme uygulama

Her bir temel değer göstergesini gözden geçirin ve verilen değerlendirme ölçeğine (1-5) göre günlük uygulamalarınızda bu örnek davranışı hangi sıklıkla gösterdiğinizi işaretleyin. Kişinin kendisini her madde de 1(hiçbir zaman) veya 5 (her zaman) olarak değerlendirilmesi beklenmez. Cevaplarınızda samimi olun; çünkü bu kişisel öğrenme ve anlamınızı, güçlü yönlerinizi ve gelişme alanlarınızı belirlemenizi, mesleki olgunlaşma sürecinde gelişiminizi değerlendirmek için fırsat yaratan bir öz değerlendirme sürecidir.

FİZYOTERAPİDE PROFESYONELLİK: TEMEL DEĞERLER

Listelenen her bir temel değer için, bir tanım ve Fizyoterapistin günlük uygulamalarında temel değerleri sergileyip sergilemediğini görebileceğini tanımlayan örnek göstergeler dizisi verilmiştir.

Listelenen her bir örnek gösterge için sizin davranışınızın sıklığını en iyi yansıtan "Hiçbir zaman", "Nadiren", "Ara sıra", "Sık sık", "Her zaman" seçeneklerinden sadece birini işaretleyiniz.

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
HESAP VEREBİLİRLİK	Hesap verebilirlik, hasta/hizmet alan sonuçlarını, mesleğini ve toplumun sağlık ihtiyaçlarını olumlu yönde etkileyen diğer davranışlarda dâhil olmak üzere fizyoterapistineylemleri, yükümlülükleri ve çeşitli rollerindeki sorumluluğunun aktif olarak kabulüdür.	1. Hastanın/hizmet alanın hedef ve ihtiyaçlarına cevap verme.					
		2. Farklı kaynaklardan geri bildirim isteme ve bunları yanıtlama.					
		3. Eylemlerinin sonuçlarını üstlenme ve kabul etme.					
		4. Öğrenme ve değişim için sorumluluk üstlenme.					
		5. Mesleki faaliyetlerin yürütülmesini sağlayan prosedürlere /politikalara, uygulama standartlarına ve etik kurallara bağlı kalma.					
		6. Mesleki uygulamalar hakkında başkaları (ödeme yapanlar, hastalar/hizmet alanlar, diğer sağlık hizmeti çalışanları) ile doğru şekilde iletişim kurma.					
		7. Hastaların/danışanların ve toplumun, sağlık hedeflerine ulaşmasında görev alma.					
		8. Hasta bakım kalitesinin sağlanmasında sürekliliği arama.					
		9. Meslek demeğine ve diğer kuruluşlara üyeliği sürdürme.					
		10. Öğrenmeyi kolaylaştıracak şekilde öğrencileri eğitme.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "hesap verebilirlik" hakkındaki eğitim ve bilgi <u>düzeğinizin</u> ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "hesap verebilirlik" hakkındaki eğitim ve bilgi <u>düzeğinizin Türkiye'deki fizyoterapistlerde</u> ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		Hiç yok Tamamen var 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10					
Bu temel değer konusunda ("hesap verebilirlik") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		Hiç verilmedi Tamamen verildi 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
FEDAKÂRLIK	Fedakârlık, hastaların/hizmet alanın menfaatine birinci derece önem verme veya bağlılık göstermedir. Bu yüzden fizyoterapistinkendi çıkarlarının üstüne hasta/hizmet alan ihtiyaçlarını yerleştirme sorumluluğunu üstlenmesidir.	1. Hastaların/hizmet alanların ihtiyaçlarını fizyoterapistlerinkinin üstünde tutma.					
		2. Kamu yararına karşılıksız hizmet sağlama.					
		3. Toplumun yetersiz hizmet alan ve yetersiz temsil edilen kesimlerine fizik tedavi hizmetleri sağlama.					
		4. Beklenen uygulama standartlarının üstünde hasta/hizmet alan servisi sağlama.					
		5. Kişisel ihtiyaçlardan önce hasta/hizmet alan hizmetini ve profesyonel sorumluluğu yerine getirme.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " fedakarlık " hakkındaki eğitim ve bilgi düzevinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " fedakarlık " hakkındaki eğitim ve bilgi düzevinin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda (" fedakarlık ") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
MESLEKİ SORUMLULUK	Mesleki sorumluluk; hastalara /hizmet alanlara etkili bir fizik tedavi hizmeti sunma, mesleğe hizmet etme ve toplum sağlığını olumlu yönde etkilemek için kişinin sorumluluklarını yerine getirme taahhüdüdür.	1. "En uygun hizmeti" sağlayarak iyilik yapma.					
		2. Her bireyin fonksiyon, sağlık ve iyilik hali için hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırma.					
		3. Tüm mesleki bağlamlarda bireylerin emniyetini, güvenliğini ve gizliliğini muhafaza etme.					
		4. Uygulama ortamı dışında mesleki faaliyetlere katılma.					
		5. Fizik tedavi mesleğini yüceltme.					
		6. Başkalanna, potansiyellerini fark etmeleri için rehberlik yapma.					
		7. Mesleği ile gurur duyma.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " mesleki sorumluluk " hakkındaki eğitim ve bilgi düzevinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " mesleki sorumluluk " hakkındaki eğitim ve bilgi düzevinin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda (" mesleki sorumluluk ") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
MERHAMET / ÖNEMSEME	Merhamet, başkalarının yaşadığı şeyleri hissetmek veya kendini onun yerine koymaktır. Önemseme, başkalarının değer ve ihtiyaçları ile ilgilenme, duygularını anlama ve göz önünde tutmadır.	1. Bireyin yaşam ortamındaki, sosyokültürel, ekonomik ve psikolojik etkileri anlama.					
		2. Bireyin bakış açısını anlama.					
		3. Hastanın/hizmet alanın ihtiyaçlarının savunucusu olma.					
		4. Öğrenme stilleri, dil ve bilişsel becerilerdeki bireysel farklılıkları göz önüne alarak başkaları ile hem sözlü hem sözsüz iletişim kurma.					
		5. Hasta/danışan ihtiyaçlarına uyumlu müdahaleler/ programlar tasarlama.					
		6. Hastaların/hizmet alanların tedavilerinde mümkün olan en üst düzeyde işlevselliğe ulaşmalarını ve kendi özgür iradelerini kullanma hakkı sağlama.					
		7. Bir hasta/hizmet alan için azami iyilik hali ve en yüksek potansiyele ulaşmayı hedefleme.					
		8. Bireylerin sosyal, kültürel, cinsiyet ve cinsel eğilimlerini anlama ve bunları suistimal etmekten kaçınma.					
		9. Hastanın/hizmet alanın hizmetinin duygusal ve psikolojik boyutunu yakalayabilme.					
		10. Hastanın/hizmet alanın kişisel ihtiyaçlarına ve rahatlığına dikkat etme					
		11. Başkalına saygı gösterme ve onları benzersiz ve değerli olarak görme.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "merhamet/önemseme" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeyinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "merhamet/önemseme" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeyinin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda ("merhamet/önemseme") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
DÜRÜSTLÜK	Dürüstlük, yüksek etik ilkelere veya mesleki standartlara kararlı bir şekilde bağlılıktır; doğru sözlü, tarafsız, yapacağını söylediği şeyi yapan ve neyi neden yapacağını açıklayandır.	1. Meslekte uygulanan kurallara, kanunlara, düzenlemelere uyma.					
		2. Mesleğin en üst standartlarına bağlı kalma (uygulama, etik, harcamaları karşılama, onur ve hastane etik kurulu, vb.)					
		3. Belirli idealleri ve mesleki değerleri açıkça belirtme ve özümseme.					
		4. Yetkiyi sağduyulu bir şekilde(haksız ayrıcalık kullanımından kaçınılması da dâhil) kullanma.					
		5. İkilemleri, uygun temel değerler bütününe göre çözme.					
		6. Güvenilir olma.					
		7. Hastaların/danışanların devam eden tedavisinin bir parçası olmak için sorumluluk alma.					
		8. Kişinin sınırlarını bilme ve buna uygun olarak hareket etme.					
		9. Kendimiz ile diğerleri arasında taciz ve önyargı ile yüzleşme.					
		10. Uzmanlığının sınırlarını bilme ve uygun şekilde yönlendirmeler yapma.					
		11. Uygulama değerlerine ve mesleki etik standartlarına uygun iş/görev seçme.					
		12. Eylemlerinin sonuçları kendisini riske attığı zaman bile mesleki değerler temelinde hareket etme.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "dürüstlük" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "dürüstlük" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda (" dürüstlük ") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
SOSYAL SORUMLULUK	Sosyal sorumluluk; sağlık ve iyilik ihtiyaçlarına cevap verilmesi gereken toplum ve meslek arasındaki karşılıklı güvenin geliştirilmesidir.	1. Fizik tedavi hizmetleri ve sağlık bakımına ulaşımında kapsayan toplumun sağlık ve sıhhat ihtiyaçlarını destekleme.					
		2. Meslek ve geniş halk içinde kültürel yeterliliği teşvik etme.					
		3. Hastaların / hizmet alanların işlev, sağlık ve iyilik halini etkileyen sosyal politikayı destekleme.					
		4. Mevcut sosyal politikaların hastanın yararına olmasını sağlama.					
		5. Fizyoterapistlerin hizmet sunumunu etkileyen yasalar, yönetmelikler, standartlar ve yönergelerdeki değişiklikleri destekleme.					
		6. Toplum gönüllülüğünü destekleme.					
		7. Devlete/hükümete ait faaliyetlere katılma.					
		8. Toplumsal sağlık hedeflerine ulaşmada yer alma.					
		9. Mevcut toplum, ülke ve dünya çapındaki güncel konuların ve bunların toplumun sağlık ile iyilik halini ve fizik tedavi hizmet sunumunu nasıl etkilediğini anlama.					
		10. Toplulukta önderlik yapma.					
		11. Diğer sağlık personelleri ve geniş halk kitleleriyle işbirliğine dayalı ilişkiler içinde olma.					
		12. Sosyal adaletin ve hizmetlerin ekonomik etkinliğinin uyumunu sağlama.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " <i>sosyal sorumluluk</i> " hakkındaki eğitim ve bilgi <u>düzeğinizin</u> ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde " <i>sosyal sorumluluk</i> " hakkındaki eğitim ve bilgi <u>düzeğinizin Türkiye'deki fizyoterapistlerde</u> ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda (" <i>sosyal sorumluluk</i> ") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

TEMEL DEĞER	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
MÜKEMMELLİK	Mükemmellik, kişisel sınırları anlarken, güncel bilgi ve teoriyi sürekli olarak kullanan, hastanın/danışanın bakış açısı ve kararlarını bütünlüştüren, sıradanlığa karşı koyan ve yeni bilginin geliştirilmesine yönelik çalışan fizik tedavi uygulamasıdır.	1. Kendini fizik tedavi mesleğinde geliştirmeye yatırım yapma.					
		2. Mesleki uygulamalar ve kararları desteklemek için farklı kaynaklardan elde edilen kanıtların kullanılmasının önemini benimseme.					
		3. Yüksek kaliteli sağlık ve eğitimsel sonuçları desteklemek için entegre ve işbirliğine dayalı uygulamalarda yer alma.					
		4. Mesleki ve kişisel durumlarda entelektüel alçak gönüllülük taşıma.					
		5. Mesleğin her alanında yüksek seviyede bilgi ve beceri ortaya koyma.					
		6. Mesleki kararları desteklemek için tutarlı kanıt kullanma.					
		7. Anlaşmazlığa tolerans gösterme.					
		8. Bilgiyi geliştirmek için yeni kanıtlar araştırma.					
		9. Mesleki kariyeri boyunca yeni bilgi elde etmek için çaba gösterme.					
		10. Bilgilerini başkaları ile paylaşma.					
		11. Bütün mesleki rollerde mükemmeliyeti geliştirmeye ve şekillendirmeye katkıda bulunma.					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "mükemmellik" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Yukarıda verilen temel değer ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: Fizyoterapistlik mesleğinde "mükemmellik" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					
Bu temel değer konusunda ("mükemmellik") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?		<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>					

Yukarıda verilen bütün temel değerleri ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: "Fizyoterapistlik mesleğinin profesyonelliğinde bütün temel değerler" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?	<p>Hiç bilmiyorum Tamamen biliyorum</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>
Yukarıda verilen bütün temel değerleri ve örnek göstergeleri de dikkate alarak: "Fizyoterapistlik mesleğinin profesyonelliğinde bütün temel değerler" hakkındaki eğitim ve bilgi düzeğinizin Türkiye'deki fizyoterapistlerde ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?	<p>Hiç yok Tamamen var</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>
Bütün bu temel değerler konusunda ("Fizyoterapistlik mesleğinin profesyonelliğinde bütün temel değerler") öğrenci iken (lisans eğitimi) aldığınız eğitimin ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?	<p>Hiç verilmedi Tamamen verildi</p> <p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI İNTİHAL RAPORU FORMU

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tarih: 28/06/2018

Tez Başlığı / Konusu: Fizyoterapistlerin mesleki profesyonelliklerini uygulayabilme düzeylerinin araştırılması

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın giriş, ana bölümler ve sonuç kısımlarından oluşan toplam 56 sayfalık kısmına ilişkin, 11/06/2018 tarihinde Enstitü Sekreterliği tarafından **TURNİTİN** adı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı alıntılar dahil % 4'tür. (Benzerlik oranı; alıntılar dahil %30'un üzerindeyse açıklama gerekmektedir).

Uygulanan filtrelemeler:

- Kaynakça hariç
 Alıntılar dahil
 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Açıklamalar

Hasan Kalyoncu Üniversitesi **TURNİTİN** adı intihal tespit programı sonucunda; azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

28.06.2018
Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Tahir DEDEOĞLU
Öğrenci No: 154102040
Anabilim Dalı: Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Programı: Tezli Yüksek Lisans
Statüsü: Y.Lisans Doktora

DANISMAN ONAYI

UYGUNDUR.
Prof. Dr. Yavuz YAKUT

(Ünvan, Ad Soyad, İmza)

ÖZGEÇMİŞ

1990 yılında Hatay'ın Hassa ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Hatay'da tamamladı. 2013 yılında Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu'ndan Fizyoterapist (Fzt.) olarak mezun oldu. Aynı yıl Eskişehir'de Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde göreve başladı. 2014 yılında TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezinde görevine devam etti. 2015 yılında Kilis 7 Aralık Üniversitesi SHMYO Fizyoterapi Programı'na Öğretim görevlisi olarak atandı ve halen görevine devam etmektedir.

